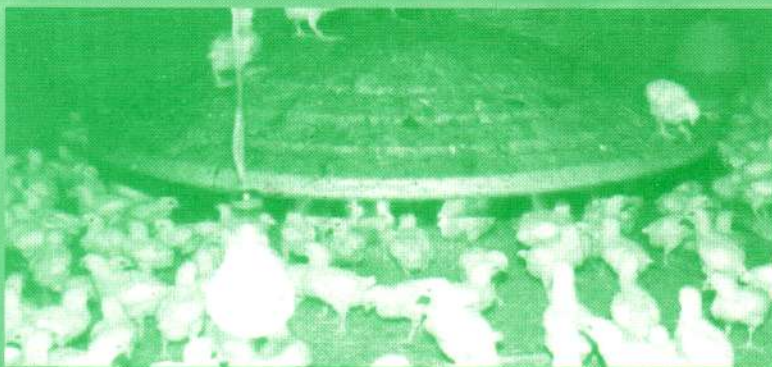
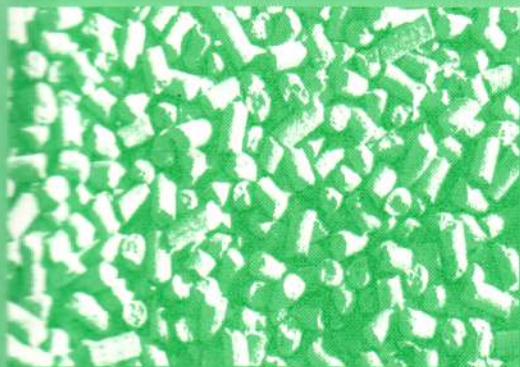

รายงานประจำปี 2544

กองอาหารสัตว์

ANNUAL REPORT 2001
ANIMAL NUTRITION DIVISION

รวบรวมและจัดทำโดย
ฝ่ายอำนวยการ กองอาหารสัตว์
รหัส 014-01-45
มกราคม 2545

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
Department of Livestock Development
Ministry of Agriculture and Cooperatives

คำนำ

กองอาหารสัตว์ เป็นหน่วยงานราชการสังกัดกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานผลิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์ งานสำรองเสบียงสัตว์ งานวิจัยด้านอาหารสัตว์ และงานถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์ ในปีงบประมาณ 2545 กองอาหารสัตว์ได้รวบรวมผลการปฏิบัติงานทั้งหมดจากกองอาหารสัตว์ในส่วนกลาง ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ 8 แห่ง และสถานีอาหารสัตว์ 25 แห่ง สรุปเป็นรายงานประจำปี 2544 กองอาหารสัตว์ เล่มนี้ (ยกเว้นผลงานวิจัย ได้แยกไปจัดพิมพ์อีกเล่มหนึ่ง ชื่อว่า รายงานผลงานวิจัยประจำปี 2544) พิมพ์เผยแพร่ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ หน่วยงานภายในกรมปศุสัตว์ ห้องสมุดของมหาวิทยาลัย ห้องสมุดของวิทยาลัยครู และห้องสมุดของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับศึกษาค้นคว้าในโอกาสต่อไป หากท่านต้องการข้อมูลเพิ่มเติม สามารถติดต่อได้ที่กองอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์ พญาไท กรุงเทพฯ 10400 หรือสืบค้นได้จาก Website ของกองอาหารสัตว์ ที่ www.geocities.com/andddld

(นายจิระวัชร เข็มสวัสดิ์)

ผู้อำนวยการกองอาหารสัตว์

มกราคม 2545

สารบัญ

	หน้า
หน้าที่และความรับผิดชอบ/แผนงาน/งบประมาณ	1
หน้าที่ความรับผิดชอบ กองอาหารสัตว์	1
หน้าที่ความรับผิดชอบ ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์	2
ลักษณะงานของกองอาหารสัตว์	2
เป้าหมายในการดำเนินงานของกองอาหารสัตว์	3
อัตรากำลัง	
ข้าราชการ	8
ลูกจ้างประจำ	8
ลูกจ้างชั่วคราว	9
แผนปฏิบัติงาน	11 - 15
งบประมาณ	16
ผลการปฏิบัติงาน ปีงบประมาณ 2544	
งานบริหารทั่วไปของส่วนกลางกองอาหารสัตว์	28
งานผลิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์	
<i>การผลิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์</i>	
- การผลิตเมล็ดพันธุ์	29
- การทำความสะอาดปรับปรุงสภาพและบรรจุเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์	31
- การตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์	32
- การใช้เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์	44
- การผลิตหน่อพันธุ์และเพาะกล้า	45
- การพัฒนาตลาดเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์	45
<i>การผลิตและการใช้เสียบึงสัตว์</i>	
- การผลิตเสียบึงสัตว์	46
- การใช้เสียบึงสัตว์	46
- การสำรวจเสียบึงสัตว์ของศูนย์วิจัยฯ และสถานีอาหารสัตว์	49
- การพัฒนาตลาดเสียบึงสัตว์	51
งานถ่ายทอดเทคโนโลยีอาหารสัตว์	
จัดตั้งหมู่บ้านหลักถ่ายทอดเทคโนโลยีอาหารสัตว์	52
ทดสอบเทคโนโลยีการจัดการใช้ประโยชน์พืชอาหารสัตว์	52
ทดสอบเทคโนโลยีการขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์	53
สาธิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์	53

	หน้า
สถิติเทคโนโลยีการขยายพันธุ์และการจัดการและใช้ประโยชน์	53
สถิติเทคโนโลยีการผลิตพืชอาหารสัตว์หมัก	54
สนับสนุนเกษตรกรผลิตเสบียงสัตว์	54
งานส่งเสริมการปศุสัตว์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	
- โครงการทัพบิมสยาม 03	61
- โครงการทัพบิมสยาม 05	62
- โครงการส่งเสริมการปศุสัตว์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	62
บ้านท่ากระบอก – คลองทราย	
- โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	63
- โครงการผลิตอาหารช้างสำคัญ	63
- โครงการฟื้นฟูสภาพธรรมชาติห้วยน้ำหยาด เพื่อสนองพระราชดำริ	63
ด้านการอนุรักษ์และจัดการน้ำ	
- โครงการเสริมหมู่บ้านโครงการส่งเสริมศิลปาชีพพิเศษ	63
- โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	64
และโครงการการศึกษาและพัฒนาพื้นที่แหล่งเสื่อมโทรม ต.เขาชะจุ่ม	
เพื่อเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์	
- โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	65
- โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	65
- โครงการพัฒนาทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์หมู่บ้านปศุสัตว์ – เกษตรมูโนะ	66
- โครงการส่งเสริมการเลี้ยงแพะนมบริเวณรอบ ๆ พระตำหนักทักษิณราชินีเวสต์	67
- โครงการโคนมสวนจิตรลดา ปีงบประมาณ 2544	67
- โครงการความร่วมมือระหว่างกองอาหารสัตว์และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	68
งานวิจัย	
ผลการศึกษาวิจัยด้านอาหารสัตว์	69
ผลการศึกษาวิจัยด้านพืชอาหารสัตว์	72
ผลการศึกษาวิจัยด้านคุณค่าทางโภชนาของอาหารสัตว์	76
ผลการดำเนินงานโครงการหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชอาหารสัตว์ปี 2544	78
โครงการความร่วมมือกับต่างประเทศ	
- โครงการความร่วมมือระหว่างกรมปศุสัตว์ และ JICA โครงการพัฒนา	88
การผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย	
- โครงการความร่วมมือในการศึกษาวิจัยระหว่างกรมปศุสัตว์ และ JIRCAS	91

	หน้า
โครงการอื่น ๆ	
- โครงการส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารอิ่มทุกวัน ปี 2544	92
- โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังพื้กข้าระหนึ่	94
- โครงการผลิตเสบียงสัตว์ให้กองผสมเทียม	97
- โครงการธนาคารโค - กระบือ ปี 2544	98
- โครงการสารสนเทศกองอาหารสัตว์	100

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 สถานที่ตั้งและเขตพื้นที่ปฏิบัติงานกองอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์/ สถานีอาหารสัตว์	4
ตารางที่ 2 อัตราค่าจ้างข้าราชการของกองอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ และสถานีอาหารสัตว์ ปีงบประมาณ 2544	8
ตารางที่ 3 อัตราลูกจ้างประจำกองอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ และสถานีอาหารสัตว์ ปีงบประมาณ 2544	9
ตารางที่ 4 อัตราลูกจ้างชั่วคราวจากงานผลิตพันธุ์สัตว์และวิจัยการปศุสัตว์	9
ตารางที่ 5 งบประมาณที่ได้รับและรายจ่ายจริงของกองอาหารสัตว์ปี 2544 จำแนกตามแผนงาน/งาน	16
ตารางที่ 6 งบประมาณที่ได้รับและรายจ่ายจริงของกองอาหารสัตว์ปี 2544 จำแนกตามหมวดรายจ่าย	16
ตารางที่ 7 การใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2544 รวมงานผลิตพันธุ์สัตว์ และงานวิจัยการปศุสัตว์ จำแนกตามหมวดรายจ่าย	17
ตารางที่ 8 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในส่วนกลาง)	19
ตารางที่ 9 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 1)	19
ตารางที่ 10 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 2)	19
ตารางที่ 11 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 3)	19
ตารางที่ 12 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 4)	20
ตารางที่ 13 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 5)	20
ตารางที่ 14 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 6)	20
ตารางที่ 15 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 7)	21
ตารางที่ 16 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 8)	21
ตารางที่ 17 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 9)	21
ตารางที่ 18 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 10)	22
ตารางที่ 19 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 11)	22
ตารางที่ 20 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 12)	22
ตารางที่ 21 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานวิจัยการปศุสัตว์ (ในส่วนกลาง)	23
ตารางที่ 22 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานวิจัยการปศุสัตว์ (ในเขต 2)	23
ตารางที่ 23 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานวิจัยการปศุสัตว์ (ในเขต 3)	23
ตารางที่ 24 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานวิจัยการปศุสัตว์ (ในเขต 4)	23

	หน้า
ตารางที่ 25 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานวิจัยการแปรรูป (ในเขต 5)	24
ตารางที่ 26 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานวิจัยการแปรรูป (ในเขต 7)	24
ตารางที่ 27 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานวิจัยการแปรรูป (ในเขต 8)	24
ตารางที่ 28 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานวิจัยการแปรรูป (ในเขต 9)	24
ตารางที่ 29 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานวิจัยการแปรรูป (ในเขต 10)	25
ตารางที่ 30 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานวิจัยการแปรรูป (ในเขต 11)	25
ตารางที่ 31 ผลการปฏิบัติงานบริหารทั่วไป (เฉพาะในส่วนกลางกองอาหารสัตว์)	28
ตารางที่ 32 แสดงผลผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ผลิตโดยศูนย์/ สถานีอาหารสัตว์ปีงบประมาณ 2544	29
ตารางที่ 33 แสดงผลผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ผลิตโดยเกษตรกร ปีงบประมาณ 2544	30
ตารางที่ 34 แสดงผลผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ของกรมปศุสัตว์ ปีงบประมาณ 2544 (แยกตามชนิดพันธุ์)	30
ตารางที่ 35 แสดงผลการทำความสะอาดปรับปรุงสภาพและบรรจุเมล็ดพันธุ์ พืชอาหารสัตว์ปีงบประมาณ 2544	32
ตารางที่ 36 แสดงผลการปฏิบัติงานตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ปี 2544	32
ตารางที่ 37 สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิต ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ ปี 2544	33
ตารางที่ 38 สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิตโดยเกษตรกร ปี 2544	39
ตารางที่ 39 แสดงผลการจ่ายเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ตามแผนงาน/ โครงการ ของกองส่งเสริมการแปรรูป ปี 2544	44
ตารางที่ 40 ผลการผลิต/การใช้เนื้อพันธุ์ และต้นกล้าพันธุ์พืชอาหารสัตว์	45
ตารางที่ 41 แสดงผลการผลิตเสบียงสัตว์ปี 2544	46
ตารางที่ 42 แสดงการใช้เสบียงสัตว์ในปี 2544	47
ตารางที่ 43 แสดงจังหวัดที่ได้รับการสนับสนุนเสบียงสัตว์ช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติปีงบประมาณ 2544	48
ตารางที่ 44 แสดงการสำรวจเสบียงสัตว์ยกยอดไปใช้ในปีงบประมาณ 2545	49
ตารางที่ 45 หมู่บ้านหลักถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์	55
ตารางที่ 46 รายชื่อโครงการทดสอบเทคโนโลยีการขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์ปี 2544	57

ตารางที่ 47 รายชื่อโครงการทดสอบเทคโนโลยีการจัดการและใช้ประโยชน์ แปลงพืชอาหารสัตว์ประจำปี 2544	59
ตารางที่ 48 ผลการปฏิบัติงานวิเคราะห์อาหารสัตว์	77
ตารางที่ 49 สรุปผลการปฏิบัติโครงการส่งเสริมให้เด็กนักเรียนทุกคน ได้รับประทานอาหารคัมทุกวัน	93
ตารางที่ 50 สรุปผลการผลิตและจัดส่งอาหารสัตว์ปีกโครงการฟื้นฟู เกษตรกรหลังพื้กชำระหนี้ปี 2544	96
ตารางที่ 51 ผลการจัดส่งพืชอาหารสัตว์คุณภาพปานกลางให้หน่วยงานของกองผสมเทียม	97
ตารางที่ 52 ผลการจัดส่งพืชอาหารสัตว์คุณภาพดีให้หน่วยงานของกองผสมเทียม	97
ตารางที่ 53 สรุปผลการปฏิบัติงานการเลี้ยงฟื้นฟูสภาพโค-กระบือ ของธนาคารโค-กระบือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2544	99

สารบัญภาพ

ภาพที่	เนื้อหา	หน้า
ภาพที่ 1	แสดงอัตรากำลังของกองอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ และสถานีอาหารสัตว์ปี 2544 จำแนกตามประเภทของอัตรากำลัง	8
ภาพที่ 2	แผนภูมิแสดงโครงสร้างของกรมปศุสัตว์เฉพาะในส่วนของการกองอาหารสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์เขต ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์	10
ภาพที่ 3	แสดงสัดส่วนการใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2544 รวมงานผลิตพันธุ์สัตว์ และงานวิจัยการปศุสัตว์ตามหมวดรายจ่าย	18
ภาพที่ 4	กราฟแสดงการใช้เสบียงสัตว์ช่วยเหลืออุทกภัยเป็นรายเดือน	47
ภาพที่ 5	แสดงการใช้เสบียงสัตว์ปีงบประมาณ 2544	50
ภาพที่ 6	การจัดทำพิพิธภัณฑ์มีชีวิต	83
ภาพที่ 7	<i>Murdannia nudiflora</i>	85
ภาพที่ 8	<i>Torenia fournieri</i>	85
ภาพที่ 9	<i>Tedehagi godefroyanum</i>	85
ภาพที่ 10	<i>Polyalthia ovectora</i>	85
ภาพที่ 11	<i>Elephantopus scaber</i>	85
ภาพที่ 12	<i>Desmodium heterocarpon</i> var. <i>strigosum</i>	85
ภาพที่ 13	<i>Clausena harmandiana</i>	86
ภาพที่ 14	<i>Urena lagopodioides</i>	86
ภาพที่ 15	<i>Uraria crinita</i>	86
ภาพที่ 16	<i>Phyllodium elegans</i>	86
ภาพที่ 17	<i>Polygata chinensis</i>	86
ภาพที่ 18	<i>Cormolima diffusa</i>	86
ภาพที่ 19	<i>Desmodium styracifolium</i>	87
ภาพที่ 20	<i>Scleria levis</i>	87
ภาพที่ 21	<i>Microstegium ciliatum</i>	87
ภาพที่ 22	<i>Thysanostigma siamensis</i>	87
ภาพที่ 23	<i>Hemarthria compressa</i>	87
ภาพที่ 24	<i>Hymenachne aurita</i>	87

หน้าที่และความรับผิดชอบ

1. กองอาหารสัตว์ มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการศึกษา ค้นคว้า วิจัยและดำเนินงานวิชาการเกี่ยวกับอาหารสัตว์ เช่น การศึกษา ค้นคว้าหาสูตรอาหารสัตว์ และวิธีให้อาหารสัตว์ที่เหมาะสมและประหยัดสำหรับสัตว์แต่ละชนิดแต่ละขนาด การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการนำวัตถุดิบภายในประเทศ วัสดุเหลือใช้จากการเกษตร และอุตสาหกรรมมาใช้เป็นอาหารสัตว์ การศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับพืชอาหารสัตว์ เพื่อให้ได้พืชอาหารสัตว์ที่มีคุณค่าทางอาหาร ให้ผลผลิตสูง เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และเหมาะสมสำหรับใช้เป็นอาหารสัตว์ ตลอดจนให้บริการด้านวิชาการและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับอาหารสัตว์ ดำเนินการวิเคราะห์คุณค่าทางอาหาร แร่ธาตุ วัตถุดิบพืชและสิ่งปลอมปนในอาหารสัตว์ วิเคราะห์ดินและน้ำในแหล่งเลี้ยงสัตว์ ดำเนินการผลิตเมล็ดพันธุ์และขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ทดสอบแล้วสู่เกษตรกร ดำเนินการผลิตเลี้ยงสัตว์สำรองไว้ช่วยเหลือเกษตรกรเมื่อเกิดภัยธรรมชาติ

2. การจัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบภายในกองอาหารสัตว์

กองอาหารสัตว์ เป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อกรมปศุสัตว์แบ่งแผนกงานภายในออกเป็น 2 ฝ่าย 3 กลุ่มงาน โดยแต่ละแผนกงานมีหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังนี้

2.1 ฝ่ายอำนวยการ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานธุรการ งานแผนงานงบประมาณ การพัสดุ การติดตามวิเคราะห์และประเมินผล การปฏิบัติงานของหน่วยงานภายในกองอาหารสัตว์ งานด้านโครงการพิเศษต่าง ๆ งานประชุมสัมมนาและฝึกอบรม รวมทั้งการประสานงานกับหน่วยงานภูมิภาคและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

2.2 ฝ่ายขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการวางแผนในการผลิตขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์ การผลิตเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งดำเนินงานวิชาการเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในเชิงปริมาณและคุณภาพ ศึกษาเทคโนโลยีการผลิต การทำความสะอาดและกำหนดมาตรฐาน คุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ ศึกษา วิจัย รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และจัดทำรายงานผลการศึกษา ทดสอบปรับปรุง และพัฒนาเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์ ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์ โดยประสานงานกับศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ สถานีอาหารสัตว์ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

2.3 กลุ่มงานวิเคราะห์อาหารสัตว์ มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการวิเคราะห์ ทดสอบ และตรวจสอบ คุณค่าทางอาหาร เยื่อใย แร่ธาตุ วัตถุดิบพืช สิ่งปลอมปนในพืชอาหารสัตว์ อาหารสัตว์ และเลือดสัตว์ รวมทั้งวิเคราะห์ดิน น้ำ ปุ๋ย เพื่อการเลี้ยงสัตว์

2.4 กลุ่มงานวิจัยพืชอาหารสัตว์ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าวิจัยและดำเนินงานวิชาการเกี่ยวกับการผสมพันธุ์ คัดเลือกพันธุ์ การปรับปรุง การรวบรวม และการทดสอบพันธุ์พืชอาหารสัตว์ เพื่อคัดเลือกพันธุ์พืชอาหารสัตว์พันธุ์ดีสำหรับใช้เลี้ยงสัตว์ ศึกษาคุณค่าทางอาหารของพืชอาหารสัตว์ เพิ่มผลผลิตของทุ่งหญ้า การใช้ประโยชน์ของที่ดินในแหล่งต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งเลี้ยงสัตว์ และการพัฒนาพืชอาหารสัตว์จากการทำฟาร์มปลูกพืชเลี้ยงสัตว์แบบผสมผสาน

2.5 กลุ่มงานวิจัยอาหารสัตว์ มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าวิจัย และดำเนินงานวิชาการเกี่ยวกับด้านอาหารสัตว์ และอาหารแร่ธาตุสำหรับสัตว์ ศึกษาหาความต้องการโภชนาต่าง ๆ สูตรอาหาร วิธีการให้อาหารที่เหมาะสม สภาพการขาดอาหาร ตลอดจนหาทางนำวัตถุดิบและผลพลอยได้จากการเกษตรและอุตสาหกรรมซึ่งหาได้ง่าย และราคาถูกมาใช้เป็นอาหารสัตว์ รวมทั้งการดำเนินงานวิชาการเกี่ยวกับอาหารสัตว์ในระบบการทำฟาร์ม

3. ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์/สถานีอาหารสัตว์ เป็นหน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค ขึ้นตรงกับสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 –12 โดยกองอาหารสัตว์เป็นผู้ควบคุมแผนงานและงบประมาณในการปฏิบัติงานแบ่งออกเป็น 8 ศูนย์ฯ 25 สถานี ตามตารางที่ 1 มีหน้าที่ความรับผิดชอบดังนี้

3.1 ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ มีหน้าที่ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยอาหารสัตว์ พืชอาหารสัตว์ วัสดุเหลือใช้จากการเกษตรและอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ทดสอบ ตรวจสอบวัตถุดิบอาหารสัตว์ต่าง ๆ ดิน น้ำ วัตถุดิบพืช และสารปลอมปน ให้ความรู้คำแนะนำทางวิชาการแก่เจ้าหน้าที่และผู้สนใจทั่วไป ดำเนินการวางแผนร่วมกับสถานีอาหารสัตว์ภายในเขตรับผิดชอบในการขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์ โดยเฉพาะการผลิตเมล็ดพันธุ์ การทำความสะอาด การเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์ การตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ รวมทั้งการผลิตเสบียงสัตว์ เพื่อบริการเกษตรกรภายในเขตรับผิดชอบ

3.2 สถานีอาหารสัตว์ มีหน้าที่ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์ให้กับเกษตรกร และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ และขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์ทั้งเมล็ดพันธุ์และหน่อพันธุ์ รวมทั้งการผลิตเสบียงสัตว์ ตามเป้าหมายในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ภายใต้แผนงานร่วมกับศูนย์วิจัยอาหารสัตว์

4. ลักษณะงานของกองอาหารสัตว์

แบ่งได้เป็น 5 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

- 4.1 งานค้นคว้าและวิจัยด้านอาหารสัตว์
- 4.2 งานถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ได้จากการค้นคว้าวิจัยด้านอาหารสัตว์
- 4.3 งานผลิตและขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์ ตลอดจนจั่นกรองเสบียงสัตว์

4.4 งานบริการวิเคราะห์องค์ประกอบทางเคมีของอาหารสัตว์ บริการให้ความรู้ด้านอาหารสัตว์แก่เกษตรกร

4.5 ประสานงานกับสำนักงานปศุสัตว์เขตทั้ง 12 เขต ในการวางแผนดำเนินงานค้นคว้าวิจัยด้านอาหารสัตว์ และงานขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์ และงานถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์

5. เป้าหมายในการดำเนินการของกองอาหารสัตว์

5.1 เพื่อแก้ไขปัญหาด้านอาหารสัตว์ให้แก่เกษตรกร

5.2 เพื่อพัฒนาแหล่งวัตถุดิบอาหารสัตว์ในด้านปริมาณและคุณภาพ

5.3 เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตสัตว์ของเกษตรกร

สถานที่ตั้ง และเขตพื้นที่ปฏิบัติงานของกองอาหารสัตว์, ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานอาหารสัตว์ ตามคำสั่งที่ 739/2543

หน่วยงาน	สถานที่ตั้งและโทรศัพท์-FAX	เขตพื้นที่ปฏิบัติงาน
กองอาหารสัตว์	กรมปศุสัตว์ ทุ่งนาโพธิ์ กรุงเทพฯ 10400 โทร. 0-2653-4487 FAX 0-2653-4933 email : nutrition@dld.go.th	ทั่วราชอาณาจักรไทย และประสานงาน กับต่างประเทศ
ผอ.กองอาหารสัตว์	email : khemsawat@yahoo.com	
ฝ่ายขานวยการ	โทร.0-2653-4488, 0-2653-4444 ต่อ 3412 FAX 0-2653-4933 email : chinvaroj@se-ed.net : admin_nutrition@dld.go.th	
ฝ่ายขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์	โทร.0-2653-4489, 0-2653-4444 ต่อ 3421-3 email : foragecrop@thaimail.com : forage_nutrition@dld.go.th	
กลุ่มงานวิจัยพืชอาหารสัตว์	โทร 0-2653-4491, 0-2653-4444 ต่อ 3441-2 email : chaisangp@hotmail.com : fresearch_nutrition@dld.go.th	
กลุ่มงานวิจัยอาหารสัตว์	โทร.0-2653-4490, 0-2653-4444 ต่อ 3431-2 email : virojwana@thaimail.com : nresearch_nutrition@dld.go.th	
กลุ่มงานวิเคราะห์อาหาร สัตว์	ถ.ติวานนท์ ต.บางกะดี อ.เมือง จ.ปทุมธานี 12000 โทร. 0-2501-1720, 0-2501-1966 FAX 0-2501-1720 email : anlabb@thaimail.com : lab_nutrition@dld.go.th	
เขต 1		
1. สถานีฯ สุพรรณบุรี	อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี 72180 โทร.01-9465731 email : nsssp_spr@dld.go.th	สุพรรณบุรี, ปทุมธานี, พระนครศรีอยุธยา, อ่างทอง, สมุทรปราการ, กรุงเทพฯ
เขต 2		
2. ศูนย์ฯ สระแก้ว	อ.คลองหาด จ.สระแก้ว 27260 โทร. 037 - 251755 email : ncsr_srk@dld.go.th	ปราจีนบุรี, จันทบุรี, ระยอง, ตราด, ชลบุรี, ฉะเชิงเทรา, สระแก้ว

สถานที่ตั้ง และเขตพื้นที่ปฏิบัติงานกองอาหารสัตว์, ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานอาหารสัตว์ ตามคำสั่งที่ 739/2543

หน่วยงาน	สถานที่ตั้งและโทรศัพท์-FAX	เขตพื้นที่ปฏิบัติงาน
เขต 3		
3. ศูนย์ฯ ปากช่อง	อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา 30130 โทร. 044 - 311612 Fax 044-314776 email : pcanrc@oxinf@dd.go.th : pcanr_nak@dld.go.th	นครราชสีมา, ชัยภูมิ, บุรีรัมย์, สุรินทร์, ศรีสะเกษ, มหาสารคาม
4. สถานีฯ เชียงยืน	อ.เชียงยืน จ.มหาสารคาม 44160 โทร. 043 - 781322 email : chaingy@thaimail.com : nskk_kkn@dld.go.th	มหาสารคาม, นครราชสีมา
5. สถานีฯ บุรีรัมย์	อ.ปะคำ จ.บุรีรัมย์ 31220 โทร. 044 - 646077 email : nsbr_brr@dld.go.th	บุรีรัมย์, นครราชสีมา
เขต 4		
6. ศูนย์ฯ ขอนแก่น	สำนักงานเกษตรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จ.ขอนแก่น 40260 โทร.(FAX) 043-261087 โทร. 043-261123 email : nckk_kkn@dld.go.th	ขอนแก่น, เลย, อุดรธานี,หนองคาย, สกลนคร, หนองบัวลำภู
7. สถานีฯ อุดรธานี	อ.กุดจับ จ.อุดรธานี 41250 โทร. 042-291206 FAX 042 - 291210 email : nsut_uth@dld.go.th	อุดรธานี, ขอนแก่น
8. สถานีฯ สกลนคร	อ.เมือง จ.สกลนคร 47000 โทร. 042 - 714299 email : nsng_sno@dld.go.th	สกลนคร, ขอนแก่น
9. สถานีฯ หนองคาย	อ.เมือง จ.หนองคาย 43000 โทร. 042 - 421373 email : nsno nok@dld.go.th	หนองคาย, ขอนแก่น
10. สถานีฯ เลย	อ.วังสะพุง จ.เลย 42130 โทร. 042 - 812839 email : nslo_loo@dld.go.th	เลย, ขอนแก่น
เขต 5		
11. ศูนย์ฯ ลำปาง	อ.ห้างฉัตร จ.ลำปาง 52190 โทร. 054 - 222695 email : nolo_lpg@dld.go.th	ลำปาง, ลำพูน, เชียงใหม่, แม่ฮ่องสอน, เชียงราย, พะเยา
12. สถานีฯ เชียงราย	อ.เมือง จ. เชียงราย 57000 โทร. 053-702213 email : chran66@hotmail.com : nschr_cra@dld.go.th	เชียงราย, ลำปาง, เชียงใหม่
เขต 6		
13. สถานีฯ แพร่	อ.วังยาง จ.แพร่ 54140 โทร. 054 - 522268 email : gink2499@hotmail.com : nspr_pre@dld.go.th	แพร่, พิจิตร, พิษณุโลก, น่าน, พิจิตร, เพชรบูรณ์, อุตรดิตถ์

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถานที่ตั้ง และเขตพื้นที่ปฏิบัติงานกองอาหารสัตว์, ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานอาหารสัตว์ ตามคำสั่งที่ 739/2543

หน่วยงาน	สถานที่ตั้งและโทรศัพท์-FAX	เขตพื้นที่ปฏิบัติงาน
14. สถานี ฯ พิจิตร	อ.ตะพานหิน อ.พิจิตร 66110 โทร. 056 - 613526 email : nspl_pic@dld.go.th	พิจิตร, พิษณุโลก, แพร่
15. สถานี ฯ เพชรบูรณ์	อ.เมือง จ.เพชรบูรณ์ 67000 โทร. 056 - 721558 email : nspl_pbn@dld.go.th	เพชรบูรณ์, พิษณุโลก, แพร่
เขต 7		
16. ศูนย์ ฯ เพชรบุรี	อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี 76120 โทร. 032 - 472390, 471276 email : ncplb_pbn@dld.go.th	เพชรบุรี, ราชบุรี, กาญจนบุรี, นครปฐม, สมุทรสาคร, ประจวบคีรีขันธ์, สมุทรสงคราม
17. สถานี ฯ ประจวบคีรีขันธ์	อ.กุยบุรี จ.ประจวบคีรีขันธ์ 77150 โทร. 032-681990-1 email : nspl_pkk@dld.go.th	ประจวบคีรีขันธ์, เพชรบุรี, นครปฐม
18. สถานี ฯ กาญจนบุรี	อ.ทองผาภูมิ จ.กาญจนบุรี 71180 โทร. 034 - 599078 email : nspl_knr@dld.go.th	กาญจนบุรี, เพชรบุรี, นครปฐม
เขต 8		
19. ศูนย์ ฯ นครศรีธรรมราช	อ.ร่อนพิบูลย์ จ.นครศรีธรรมราช 80130 โทร. 075 - 347339 (FAX) 347340 email : nsnrnc@thairail.com : ncns.nst@dld.go.th	นครศรีธรรมราช, สุราษฎร์ธานี, ชุมพร, ระนอง, กระบี่, พังงา, ภูเก็ต
20. สถานี ฯ ชุมพร	อ.ท่าแซะ จ.ชุมพร, 86140 โทร. 077 599268 email : nscom_comp@dld.go.th	ชุมพร, นครศรีธรรมราช, สุราษฎร์ธานี
21. สถานี ฯ สุราษฎร์ธานี	อ.ท่าฉาง จ.สุราษฎร์ธานี 84150 โทร. 01-9681236 email : nsur_uat@dld.go.th	สุราษฎร์ธานี, นครศรีธรรมราช, ชุมพร
เขต 9		
22. ศูนย์ ฯ นราธิวาส	อ.ตากใบ จ.นราธิวาส 96110 โทร. 073 - 512751 email : ncna_naw@dld.go.th	นราธิวาส, ปัตตานี, ยะลา, สตูล, สงขลา, ตรัง, พัทลุง
23. สถานี ฯ ตรัง	อ.เมือง จ.ตรัง 92000 โทร. 075 - 284150 email : station927@thairail.com : nsst_trg@dld.go.th	ตรัง, สงขลา, นราธิวาส
24. สถานี ฯ สตูล	อ.ควนกาหลง จ.สตูล 91130 โทร. 074 - 797070 email : nsso_sst@dld.go.th	สตูล, สงขลา, นราธิวาส
25. สถานี ฯ พัทลุง	อ.ศรีบรรพต จ.พัทลุง 93190 โทร. 074 - 689143 email : nspl_pal@dld.go.th	พัทลุง, สงขลา, นราธิวาส

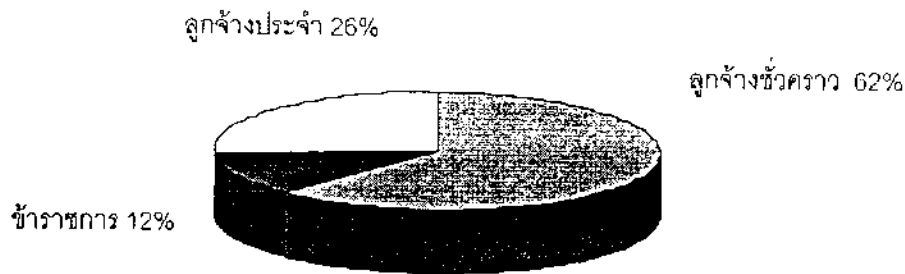

สถานที่ตั้ง และเขตพื้นที่ปฏิบัติงานกองอาหารสัตว์, ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานอาหารสัตว์ ตามคำสั่งที่ 739/2543

หน่วยงาน	สถานที่ตั้งและโทรศัพท์-FAX	เขตพื้นที่ปฏิบัติงาน
เขต 10		
26. สถานีฯ สุโขทัย	อ.ศรีมาศ จ.สุโขทัย 64160 โทร. 055 - 612874 email : nsssk_skt@dld.go.th	สุโขทัย, กำแพงเพชร, นครสวรรค์, ตาก, อุทัยธานี, กรุงเทพฯ
เขต 11		
27. ศูนย์ฯ ชัยนาท	เขื่อนเจ้าพระยา อ.สรรพยา จ.ชัยนาท 17000 โทร. 056 - 411162 Fax 056 - 426521 email : ncpb_pbr@dld.go.th : ncpcn_cnl@dld.go.th	สระบุรี, ชัยนาท, สิงห์บุรี, ลพบุรี, นครนายก
เขต 12		
28. สถานีฯ กาฬสินธุ์	อ. เมือง จ.กาฬสินธุ์ 46000 โทร. 043 - 813295 email : nskt_kls@dld.go.th	กาฬสินธุ์, อุบลราชธานี, ร้อยเอ็ด
29. สถานีฯ นครพนม	อ.ท่าอุเทน จ.นครพนม 48120 โทร. 042 - 581285 email : nsko_kop@dld.go.th	นครพนม, อุบลราชธานี, ร้อยเอ็ด
30. สถานีฯ ยโสธร	อ.คำเขื่อนแก้ว จ.ยโสธร 35110 โทร. 045 - 711269 email : nsys_roi@dld.go.th	ยโสธร, อุบลราชธานี, ร้อยเอ็ด
31. สถานีฯ พังงา ร้องไห้	อ.สุวรรณภูมิ จ.ร้อยเอ็ด 45130 โทร. 043 - 581454 email : nstph_roi@dld.go.th	ร้อยเอ็ด, อุบลราชธานี, อำนาจเจริญ, กาฬสินธุ์, นครพนม, ยโสธร, มุกดาหาร
32. สถานีฯ มุกดาหาร	อ. เมือง จ.มุกดาหาร 49000 โทร. 042 - 611673 email : nsma_mam@dld.go.th	มุกดาหาร, อุบลราชธานี, ร้อยเอ็ด
33. สถานีฯ อุบลราชธานี	อ. เมือง จ.อุบลราชธานี 34000 โทร. 045 - 312691 email : nsub_ubi@dld.go.th	อุบลราชธานี, อำนาจเจริญ, ร้อยเอ็ด

อัตรากำลัง

อัตรากำลังของกองอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ ประกอบด้วย ข้าราชการ 240 อัตรา ลูกจ้างประจำ 512 อัตรา และลูกจ้างชั่วคราว 1,213 อัตรา มีสัดส่วนของ ลูกจ้างชั่วคราวมากที่สุดคิดเป็น 62% รองลงมาคือลูกจ้างประจำ ประจำ 26% และข้าราชการ 12% ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงอัตรากำลังของกองอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ และสถานีอาหารสัตว์ ปี 2544 จำแนกตามประเภทของอัตรากำลัง

ข้าราชการ

ในปีงบประมาณ 2544 กองอาหารสัตว์มีข้าราชการในสังกัดจำนวน 43 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 17.92 เมื่อเทียบกับศูนย์วิจัยอาหารสัตว์มี จำนวน 88 อัตราคิดเป็นร้อยละ 36.66 และข้าราชการ สถานีอาหารสัตว์ 109 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 45.42 ดังตารางที่ 2 และมีอัตราข้าราชการกระจายอยู่ตามกลุ่มงานฯ ฝ่ายฯ ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ และสถานีอาหารสัตว์ มีรายละเอียดปรากฏในภาพที่ 2

ตารางที่ 2 อัตรากำลังข้าราชการของกองอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ และสถานีอาหารสัตว์ ปี งบประมาณ 2544

หน่วยงาน	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
กองอาหารสัตว์	43	17.92
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์	88	36.66
สถานีอาหารสัตว์	109	45.42
รวม	240	100

ลูกจ้างประจำ

ในปีงบประมาณ 2544 กองอาหารสัตว์มีลูกจ้างประจำในสังกัด จำนวน 11 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 2.15 ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์มี จำนวน 188 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 36.72 และสถานีอาหารสัตว์มี จำนวน 313 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 61.13 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 อัตราลูกจ้างประจำกองอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ และสถานีอาหารสัตว์ ปีงบประมาณ 2544

หน่วยงาน	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
กองอาหารสัตว์	11	2.15
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์	188	36.72
สถานีอาหารสัตว์	313	61.13
รวม	512	100

ลูกจ้างชั่วคราว

กองอาหารสัตว์ได้รับงบประมาณค่าจ้างชั่วคราวทั้งสิ้น 1,217 อัตรา แยกเป็นงบประมาณจากงานผลิตพันธุ์สัตว์ 1,153 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 95 เมื่อเทียบกับงบประมาณจากงานวิจัยการปลูกสัตว์มี 64 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 5 ดังตารางที่ 4 โดยอัตราลูกจ้างชั่วคราวดังกล่าว กระจายอยู่ตาม ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ 8 แห่ง และสถานีอาหารสัตว์ 25 แห่ง

ตารางที่ 4 อัตราลูกจ้างชั่วคราว จากงานผลิตพันธุ์สัตว์ และงานวิจัยการปลูกสัตว์

ประเภท	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
<u>งานผลิตพันธุ์สัตว์</u>	1,153	95
ลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน		
- มีวุฒิ	38	3
- คนงาน	103	8.5
ลูกจ้างชั่วคราวรายวัน		
- คนงาน	1,012	83
<u>งานวิจัยการปลูกสัตว์</u>	64	5.3
ลูกจ้างชั่วคราวรายเดือน		
- มีวุฒิ	2	0.2
ลูกจ้างชั่วคราวรายวัน		
- คนงาน	62	5
รวม	1,217	100

แผนปฏิบัติงาน ปี 2544

1. แผนงานส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตร

1.1 งานผลิตพันธุ์สัตว์

กิจกรรม ผลิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์

- วัตถุประสงค์
- ผลิตเมล็ดพันธุ์และหน่อพันธุ์พืชอาหารสัตว์
 - ผลิตเสบียงสัตว์
 - พัฒนาเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์
 - บริการวิชาการด้านอาหารสัตว์

กิจกรรมหลัก

1) ผลิตเมล็ดพันธุ์และหน่อพันธุ์พืชอาหารสัตว์

- ผลิตเมล็ดพันธุ์หลัก (Foundation Seed, FS)	800	ก.ก.
- ผลิตเมล็ดพันธุ์ขยาย (Registered Seed, RS)	88,050	ก.ก.
- ผลิตเมล็ดพันธุ์จำหน่าย (Certified Seed, CS) ในหน่วยงาน	21,125	ก.ก.
- ผลิตเมล็ดพันธุ์จำหน่าย (Certified Seed, CS) โดยเกษตรกร	90,000	ก.ก.
- ปรับปรุงสภาพและบรรจุเมล็ดพันธุ์	394,830	ก.ก.
- ตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์	3,650	ตัวอย่าง
- การคลังเมล็ดพันธุ์	200,000	ก.ก.
- พัฒนาตลาดเมล็ดพันธุ์	4	แห่ง
- ผลิตหน่อพันธุ์พืชอาหารสัตว์	990,000	ก.ก.
- เพาะกล้าพันธุ์พืชอาหารสัตว์	165,000	ถุง

2) ผลิตเสบียงสัตว์

- ผลิตถั่วแห้ง	2,230,000	ก.ก.
- ผลิตหญ้าแห้ง	1,975,000	ก.ก.
- ผลิตหญ้าแห้งผสมถั่วแห้ง	1,245,000	ก.ก.
- ผลิตถั่วหมัก	213,000	ก.ก.
- ผลิตหญ้าหมัก	1,227,000	ก.ก.
- ผลิตหญ้าสด	1,800,000	ก.ก.
- การคลังเสบียงสัตว์	8,940,000	ก.ก.

- พัฒนาลาดเลียบังสัตว์	33	แห่ง
- ผลิตถั่วแห้งโดยเกษตรกร	200,000	ก.ก.
- ผลิตหญ้าแห้งโดยเกษตรกร	50,000	ก.ก.
3) พัฒนาเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์		
- ทดสอบเทคโนโลยีการขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์	33	เรื่อง
- ทดสอบเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์และการจัดการ	47	เรื่อง
- ทดสอบเทคโนโลยีการผลิตเลียบังสัตว์	66	เรื่อง
- พัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์		
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือร่วมกับ JICA	13	เรื่อง
4) บริการวิชาการด้านอาหารสัตว์		
- สถิติการรวบรวมพันธุ์พืชอาหารสัตว์	1,320	แปลง
- สถิติเทคโนโลยีการขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์	660	ราย
- สถิติเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์และการจัดการ	1,070	ราย
- สถิติการผลิตเลียบังสัตว์	660	ราย
- สนับสนุนเกษตรกรผลิตเลียบังสัตว์	3,540	ราย
- บริการคำนวณสูตรอาหารสัตว์	1,800	ราย
- บริการวิเคราะห์อาหารสัตว์	1,500/4,500	ตัวอย่าง/รายการ
- หมู่บ้านถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์	33	หมู่บ้าน
- แนะนำด้านอาหารสัตว์	25,600	ราย
- ผลิตสื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์	33	เรื่อง
- บริการสื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์	27,200	ฉบับ
- ฝึกอบรม ประชุม สัมมนา เจ้าหน้าที่	33/660	ครั้ง/ราย
- ฝึกอบรมเกษตรกร	33/660	ครั้ง/ราย
- จัดนิทรรศการด้านอาหารสัตว์	66	ครั้ง
- เผยแพร่ ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ด้านอาหารสัตว์	33/33	เรื่อง/ครั้ง

1.2 งานส่งเสริมการปศุสัตว์

กิจกรรม พัฒนาการเกษตรอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

วัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเลี้ยงสัตว์แก่เกษตรกรในพื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กิจกรรมหลัก	หน่วยงานรับผิดชอบ
1) โครงการผลิตเสบียงสัตว์สำหรับฟาร์มโคนมสวนจิตรลดา	- ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง
2) โครงการวิจัยตามแผนแม่บทโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปี 2544-2549 จังหวัดสกลนคร	- สถานีอาหารสัตว์สกลนคร
3) โครงการผลิตอาหารช้างสำคัญ	- สถานีอาหารสัตว์สกลนคร
4) โครงการเสริมหมู่บ้านโครงการส่งเสริมศิลปาชีพพิเศษ	- สถานีอาหารสัตว์สกลนคร
5) โครงการฟื้นฟูสภาพธรรมชาติห้วยน้ำยาดเพื่อสนองพระราชดำริด้านการอนุรักษ์และจัดการน้ำ	- สถานีอาหารสัตว์สกลนคร
6) โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	- ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์เพชรบุรี
7) โครงการผลิตเนื้อหมูแห่งคุณภาพดีสำหรับใช้เลี้ยงม้าของสถานเลวอากาศชาติไทย	- ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์เพชรบุรี - สถานีอาหารสัตว์ประจวบคีรีขันธ์
8) โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	- ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์นครศรีธรรมราช
9) โครงการศูนย์ศึกษาพัฒนาพิภุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	- ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์นราธิวาส
10) โครงการพัฒนาทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ หมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ ตามพระราชดำริของสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ	- ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์นราธิวาส
11) โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ	- ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์นราธิวาส
12) โครงการหับทิมสยาม	- ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์สระแก้ว

กิจกรรม ผลิตเมล็ดพันธุ์สนับสนุนกองส่งเสริมการปศุสัตว์ และกองบำรุงพันธุ์สัตว์โดยส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตและรับซื้อในราคาประกัน

วัตถุประสงค์ - เพื่อส่งเสริมอาชีพการผลิตเมล็ดพันธุ์อาหารสัตว์แก่เกษตรกรในพื้นที่ที่เหมาะสมให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถยึดเป็นอาชีพหลักในอนาคตต่อไป

กิจกรรมหลัก - ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์โดยเกษตรกร 195,630 กิโลกรัม

1.3 งานวิจัยการปศุสัตว์

กิจกรรม ศึกษาวิจัยทางวิชาการด้านปศุสัตว์ (วิจัยกองอาหารสัตว์)

วัตถุประสงค์ - เพื่อให้ได้พันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพและให้ผลผลิตสูงที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ของประเทศไทย ตลอดจนข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ด้านอาหารสัตว์ที่จะสามารถนำไปพัฒนาสูตรอาหารสัตว์ และวิธีการให้อาหารสัตว์ที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรต่อไป

กิจกรรมหลัก

1) วิจัยการปรับปรุงพันธุ์พืชอาหารสัตว์และการจัดการพืชอาหารสัตว์	31	โครงการ
2) วิจัยเพื่อพัฒนาสูตรและการให้อาหารสัตว์	12	โครงการ
3) ศึกษาคุณค่าทางโภชนาของอาหารสัตว์	9	โครงการ

1.4 งานความหลากหลายทางชีวภาพ

กิจกรรม ความหลากหลายทางชีวภาพทางด้านปศุสัตว์

วัตถุประสงค์ - จัดตั้งระบบฐานข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งพันธุกรรม พืชอาหารสัตว์พื้นเมืองและพืชอาหารสัตว์เศรษฐกิจ จากแหล่งข้อมูลของรัฐ เอกชน เกษตรกร และต่างประเทศ

- สำรวจและเก็บรวบรวมพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง
- ขยายพันธุ์เพื่อเก็บรักษาเชื้อพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง
- บริการด้านข้อมูล ข่าวสาร ทางวิชาการด้านพืชอาหารสัตว์พื้นเมือง

กิจกรรมหลัก

- 1) จัดทำระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชอาหารสัตว์
- 2) สำรวจรวบรวม และจำแนกพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง
- 3) การพัฒนาการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชอาหารสัตว์พื้นเมือง

2. โครงการความร่วมมือกับต่างประเทศ

- 2.1 โครงการความร่วมมือวิจัยทางการเกษตรระหว่างกรมปศุสัตว์ และศูนย์วิจัยการเกษตรนานาชาติแห่งประเทศญี่ปุ่น (JIRCAS)
- 2.2 โครงการความร่วมมือระหว่างกรมปศุสัตว์กับ JICA
"โครงการพัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"
- 2.3 โครงการพืชอาหารสัตว์เพื่อเกษตรกรรายย่อย (FSP)

3. โครงการอื่นๆ

- 3.1 โครงการส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวันอิ่มทุกวัน
- 3.2 โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้.
- 3.3 การผลิตเสบียงสัตว์ให้กองผสมเทียม
- 3.4 โครงการทดสอบใช้อาหารหยวนคุณภาพดีร่วมกับมันเส้นเป็นอาหารหลักขุนลูกโคนมเพศผู้

งบประมาณ

ปีงบประมาณ 2544 กองอาหารสัตว์ ได้รับงบประมาณ งานผลิตพันธุ์สัตว์ 174,599,900 บาท และงานวิจัยการปศุสัตว์ 6,103,500 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 180,703,400 บาท ใช้จ่ายไปทั้งสิ้น 178,469,553.75 บาท คิดเป็นร้อยละ 98.77 เปอร์เซ็นต์ของเงินงบประมาณที่ได้รับทั้งหมด แยกเป็นงานผลิตพันธุ์สัตว์ 172,899,014.79 บาท และงานวิจัยการปศุสัตว์ 5,570,538.96 บาท ดังตารางที่ 5 และแสดงรายละเอียดแยกตามหมวดรายจ่ายไว้ในตารางที่ 6

ตารางที่ 5 งบประมาณที่ได้รับ และรายจ่ายจริงของกองอาหารสัตว์ ปี 2544 จำแนกตามแผนงาน/งาน

แผนงาน	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	รายจ่ายจริง (บาท)	เปอร์เซ็นต์ การใช้จ่ายเงิน
แผนงานส่งเสริมประสิทธิภาพการผลิตด้านการเกษตร			
- งานผลิตพันธุ์สัตว์	174,599,900	172,899,014.79	99.03
- งานวิจัยการปศุสัตว์	6,103,500	5,570,538.96	91.27
รวม	180,703,400	178,469,553.75	98.77

ตารางที่ 6 งบประมาณที่ได้รับและรายจ่ายจริงของกองอาหารสัตว์ปี 2544 จำแนกตามหมวดรายจ่าย

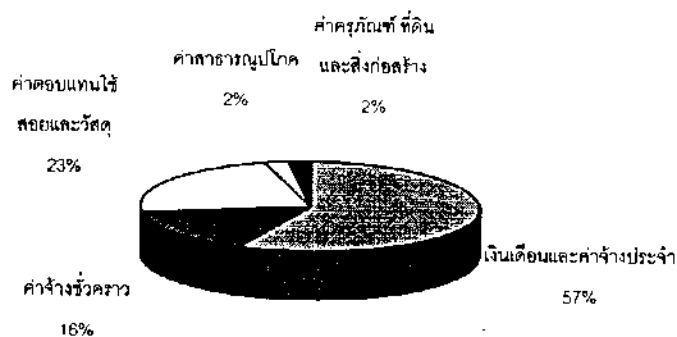
ประเภทงาน	เงินเดือนและ ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้าง ชั่วคราว	ค่าตอบแทน ให้ลูกยและวัสดุ	ค่าสาธารณ- ูปโภค	ค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง	รวม
งานผลิตพันธุ์สัตว์						
งบประมาณได้รับปี 2544	106,953,000	27,043,800	34,966,200	1,995,000	3,641,900	174,599,900
รายจ่ายจริงปี 2544	101,707,196.75	26,985,740.86	36,654,214.22	3,367,027.77	4,184,835.19	172,899,014.79
คงเหลือ	5,245,803.25	58,059.14	-1,688,014.22	-1,372,027.77	-542,935.19	1,700,885.21
งานวิจัยการปศุสัตว์						
งบประมาณได้รับ 2544		1,298,000	4,498,700	306,800		6,103,500
รายจ่ายจริงปี 2544		1,287,769.93	3,805,513.33	477,255.70		5,570,538.96
คงเหลือ		10,230.07	693,186.67	-170,455.70		532,961.04

เมื่อรวมเงินงบประมาณที่กองอาหารสัตว์ได้รับจากงานผลิตพันธุ์สัตว์และงานวิจัยการปศุสัตว์ โดยจำแนกตามหมวดรายจ่าย (ตารางที่ 7) ปรากฏว่ากองอาหารสัตว์ใช้เงินในหมวดค่าสาธารณูปโภค เป็นเงิน 3,844,283.47 บาท คิดเป็นร้อยละ 167.02 ของงบประมาณที่ได้รับ โดยขอปรับลดงบประมาณจากหมวดค่าตอบแทน ให้สอยและวัสดุ การใช้เงินในหมวดค่าตอบแทน ให้สอยและวัสดุใช้จ่ายไปทั้งสิ้น 40,459,727.55 บาท คิดเป็นร้อยละ 102.52 ของงบประมาณที่ได้รับ หมวดค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้างใช้จ่ายไป 4,184,835.19 บาท คิดเป็นร้อยละ 114.91 ส่วนหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำ ใช้จ่ายไป 101,707,196.75 บาท คิดเป็นร้อยละ 95.10 และหมวดค่าจ้างชั่วคราว มีการใช้จ่ายไป 28,273,510.79 บาท คิดเป็นร้อยละ 99.76 ไกล่เคียงกับงบประมาณที่ได้รับ

ตารางที่ 7 การใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2544 รวมงานผลิตพันธุ์สัตว์ และงานวิจัยการปศุสัตว์ จำแนกตามหมวดรายจ่าย

หมวดรายจ่าย	งบประมาณที่ได้รับ (บาท)	จ่ายจริง (บาท)	เปอร์เซ็นต์ การใช้จ่ายเงิน
เงินเดือนและค่าจ้างประจำ	106,953,000	101,707,196.75	95.10
ค่าจ้างชั่วคราว	28,341,800	28,273,510.79	99.76
ค่าตอบแทน ให้สอยและวัสดุ	39,464,900	40,459,727.55	102.52
ค่าสาธารณูปโภค	2,301,800	3,844,283.47	167.02
ค่าครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	3,641,900	4,184,835.19	114.91
รวม	180,703,400	178,469,553.75	98.77

เปรียบเทียบสัดส่วนการใช้เงินงบประมาณหมวดต่าง ๆ ของกองอาหารสัตว์ในปีงบประมาณ 2544 ปรากฏว่ากองอาหารสัตว์ใช้เงินในหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำมากที่สุดเป็นเงิน คิดเป็นร้อยละ 57 ของงบประมาณที่ได้รับทั้งหมดรองลงมาเป็นค่าตอบแทน ให้สอยและวัสดุ คิดเป็นร้อยละ 23 หมวดค่าจ้างชั่วคราว คิดเป็นร้อยละ 16 หมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 2 หมวดค่าสาธารณูปโภค คิดเป็นร้อยละ 2 ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แสดงสัดส่วนการใช้จ่ายเงินงบประมาณปี 2544 รวมงานผลิตพันธุ์สัตว์ และงานวิจัยการปศุสัตว์ ตามหมวดรายจ่าย

เมื่อจำแนกการใช้จ่ายเงินงานผลิตพันธุ์สัตว์ ออกเป็นรายหน่วยงานดังตารางที่ 8 –20 เทียบเป็นสัดส่วนการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานต่าง ๆ ปรากฏว่า

กองอาหารสัตว์ใช้เงิน 6.45 เปอร์เซ็นต์	หน่วยงานในเขต 1 ใช้เงิน 1.66 เปอร์เซ็นต์
หน่วยงานในเขต 2 ใช้เงิน 3.78 เปอร์เซ็นต์	หน่วยงานในเขต 3 ใช้เงิน 15.09 เปอร์เซ็นต์
หน่วยงานในเขต 4 ใช้เงิน 17.91 เปอร์เซ็นต์	หน่วยงานในเขต 5 ใช้เงิน 4.73 เปอร์เซ็นต์
หน่วยงานในเขต 6 ใช้เงิน 6.74 เปอร์เซ็นต์	หน่วยงานในเขต 7 ใช้เงิน 7.35 เปอร์เซ็นต์
หน่วยงานในเขต 8 ใช้เงิน 6.24 เปอร์เซ็นต์	หน่วยงานในเขต 9 ใช้เงิน 7.96 เปอร์เซ็นต์
หน่วยงานในเขต 10 ใช้เงิน 2.57 เปอร์เซ็นต์	หน่วยงานในเขต 11 ใช้เงิน 4.56 เปอร์เซ็นต์
หน่วยงานในเขต 12 ใช้เงิน 14.96 เปอร์เซ็นต์	

ส่วนการใช้จ่ายเงินงานวิจัยการปศุสัตว์ แยกรายหน่วยงาน แสดงในตารางที่ 21 – 30 หน่วยงานที่ใช้จ่ายเงินมากที่สุด คือ กองอาหารสัตว์ 1,227,984 บาท รองลงมา คือ ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง 959,041 บาท และศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ขอนแก่น 782,991 บาท

ตารางที่ 8 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในสวนกลาง)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. กองอาหารสัตว์	7,850,430.00	1,123,600.00	75,490.00	207,222.00	1,086,036.87	810,412.07					11,153,190.94
รวม	7,850,430.00	1,123,600.00	75,490.00	207,222.00	1,086,036.87	810,412.07	0.00	0.00	0.00		11,153,190.94

ตารางที่ 9 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 1)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. สถานีสุพรรณบุรี			1,015,604.05	4,320.00	78,888.00	469,141.32	76,800.00	1,229,835.00			2,874,588.37
รวม	0.00	0.00	1,015,604.05	4,320.00	78,888.00	469,141.32	76,800.00	1,229,835.00	0.00	0.00	2,874,588.37

ตารางที่ 10 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 2)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. ศูนย์สระแก้ว	2,200,910.00	1,927,380.00	1,225,442.95	1,626.00	264,461.48	783,738.15	128,299.17				6,531,857.75
รวม	2,200,910.00	1,927,380.00	1,225,442.95	1,626.00	264,461.48	783,738.15	128,299.17	0.00	0.00	0.00	6,531,857.75

ตารางที่ 11 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 3)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. ศูนย์ปากช่อง	2,548,380.00	6,094,096.13	1,229,605.48	81,656.00	515,378.97	2,242,395.47	285,099.14	180,000.00			13,176,611.19
2. สถานีเขียงเงิน	1,338,398.71	3,551,372.58	1,165,371.71	39,380.00	482,522.02	1,776,241.81	138,490.64	180,000.00			8,671,777.47
3. สถานีบุรีรัมย์	899,280.00	201,600.00	1,674,784.45		165,534.05	1,051,167.13	77,899.21	180,000.00			4,250,264.84
รวม	4,786,058.71	9,847,068.71	4,069,761.64	121,036.00	1,163,435.04	5,069,804.41	501,488.99	540,000.00	0.00	0.00	26,098,653.50

ตารางที่ 12 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 4)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. ศูนย์ฯ ขอนแก่น	2,406,723.00	3,332,690.00	1,323,789.15	19,122.00	340,563.15	1,932,638.34	317,187.49				9,672,693.13
2. สถานีอุดรธานี	1,198,380.00	3,770,580.00	736,449.10	41,135.00	152,157.00	772,799.41	97,695.52	179,000.00			6,948,196.03
3. สถานีฯ ลกลนคร	589,780.00	1,049,820.00	792,672.50	4,287.00	180,063.29	1,552,422.55	103,292.68	245,000.00			4,517,338.02
4. สถานีฯ หนองคาย	1,118,860.00	2,077,380.00	471,570.89	6,630.00	91,110.70	435,087.81	66,775.14				4,267,414.54
5. สถานีฯ เลย	1,214,400.00	2,701,200.00	566,373.30	4,878.00	62,356.00	869,457.23	78,899.36	65,000.00			5,562,563.89
รวม	6,528,143.00	12,931,670.00	3,890,854.94	76,052.00	826,250.14	5,562,405.34	683,830.19	489,000.00	0.00	0.00	30,968,205.61

ตารางที่ 13 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 5)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. ศูนย์ฯ ลำปาง	1,833,760.00	2,491,080.00	490,795.25	2,652.00	365,693.72	906,877.06	101,297.08	68,100.00			6,260,255.11
2. สถานีฯ เชียงราย			1,004,408.81		104,092.90	506,207.10	51,800.00	245,000.00			1,911,508.81
รวม	1,833,760.00	2,491,080.00	1,495,204.06	2,652.00	469,786.62	1,413,084.16	153,097.08	313,100.00	0.00	0.00	8,171,763.92

ตารางที่ 14 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 6)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. สถานีฯ แพร่	1,166,490.65	1,727,660.00	566,835.00	1,626.00	175,158.78	776,994.91	81,882.09	64,600.00			4,561,247.43
2. สถานีฯ พิจิตร	434,660.00	370,020.00	862,708.75		177,020.97	700,378.08	67,800.00				2,612,587.80
2. สถานีฯ เพชรบูรณ์	731,791.18	2,145,360.00	698,634.75	1,326.00	134,285.64	540,013.12	166,793.69	65,000.00			4,483,204.38
รวม	2,332,941.83	4,243,040.00	2,128,178.50	2,952.00	486,465.39	2,017,386.11	316,475.78	129,600.00	0.00	0.00	11,657,039.61

ตารางที่ 15 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 7)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายการอื่น	รวม
1. ศูนย์เพาะพันธุ์	2,187,813.87	2,531,760.00	733,393.55	6,930.00	241,055.73	960,018.01	85,161.53	64,200.00			6,810,332.69
2. สถานีประจวบฯ	562,140.00	674,280.00	1,145,665.55	2,652.00	233,059.12	702,835.07	74,284.85	68,100.00			3,463,016.89
3. สถานีวิทยุเกษตรฯ	508,600.00	498,600.00	862,406.82	1,326.00	121,691.51	318,098.85	53,799.15	63,000.00			2,427,522.33
รวม	3,258,553.87	3,704,640.00	2,741,466.22	10,908.00	595,806.36	1,980,951.93	213,245.53	195,300.00	0.00	0.00	12,700,871.91

ตารางที่ 16 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 8)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายการอื่น	รวม
1. ศูนย์เพาะพันธุ์	1,553,180.00	691,900.00	1,030,819.04	9,326.00	311,755.70	676,035.00	137,799.96	65,000.00			4,575,815.70
2. สถานีชุมพร	1,214,880.00	1,791,874.84	509,868.05	6,204.00	301,249.09	452,708.72	51,899.79	65,000.00			4,393,684.49
3. สถานีสุราษฎร์ธานี			1,091,182.10		101,844.24	502,973.06	51,799.89	65,000.00			1,812,799.29
รวม	2,868,060.00	2,483,774.84	2,631,869.19	15,530.00	714,849.03	1,631,716.78	241,489.64	195,000.00	0.00	0.00	10,782,298.48

ตารางที่ 17 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 9)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายการอื่น	รวม
1. ศูนย์นาข้าววัด	1,681,113.33	1,659,551.33	434,395.25		299,813.64	749,085.67	78,493.48				4,902,452.70
2. สถานีตรัง	704,120.00	791,460.00	604,446.75	1,326.00	206,426.12	533,061.13	80,499.57	180,000.00			3,101,338.57
3. สถานีสุโขทัย	794,294.19	1,288,400.00	585,446.05	1,326.00	124,180.74	658,781.28	64,299.09	65,000.00			3,581,727.35
4. สถานีพัทลุง			1,170,892.22		127,211.25	555,863.25	80,299.70	245,000.19			2,179,266.61
รวม	3,179,527.52	3,739,411.33	2,795,179.27	2,652.00	757,631.75	2,496,791.33	303,591.84	490,000.19	0.00	0.00	13,764,785.23

ตารางที่ 18 การให้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 10)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. สถานีสุโขทัย	766,436.00	2,079,480.00	585,446.00	8,556.00	106,150.41	829,048.38	70,691.67				4,445,808.46
รวม	766,436.00	2,079,480.00	585,446.00	8,556.00	106,150.41	829,048.38	70,691.67	0.00	0.00	0.00	4,445,808.46

ตารางที่ 19 การให้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 11)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. ศูนย์ฯ ชัยนาท	2,405,940.00	2,740,080.00	1,010,721.75	9,582.00	194,238.43	1,290,057.60	176,799.10	64,000.00			7,891,418.88
รวม	2,405,940.00	2,740,080.00	1,010,721.75	9,582.00	194,238.43	1,290,057.60	176,799.10	64,000.00	0.00	0.00	7,891,418.88

ตารางที่ 20 การให้เงินงบประมาณปี 2544 งานผลิตพันธุ์สัตว์ (ในเขต 12)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. สถานีกาฬสินธุ์	935,040.00	1,759,220.00	453,468.00	10,908.00	62,859.00	539,335.73	82,400.00	180,000.00			4,023,230.73
2. สถานีนครพนม	853,605.03	1,962,600.00	472,079.00		71,696.00	670,900.71	89,744.66	160,000.00			4,300,825.60
3. สถานียโสธร	850,500.00	2,207,550.00	434,395.00	8,556.00	126,897.28	608,002.68	66,799.10				4,302,700.06
4. สถานีทุ่งกุลาร้องไห้	1,126,693.33	3,099,120.00	959,963.41	17,826.00	194,700.61	1,181,388.40	144,699.01				6,724,390.76
5. สถานีมุกดาหาร	517,260.00	953,222.58	358,639.00	2,652.00	148,594.15	600,205.41	60,786.39				2,641,359.53
11. สถานีอุบลฯ	743,520.00	1,376,880.00	641,977.88	2,652.00	52,680.60	792,534.55	76,779.42	179,000.00			3,866,024.45
รวม	5,026,618.36	11,358,592.58	3,320,522.29	42,594.00	657,627.64	4,392,367.48	521,208.78	539,000.00	0.00	0.00	25,858,531.13

ตารางที่ 21 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานวิจัยการปลูกสัตว์ (ในส่วนกลาง)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้จ่าย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. กองอาหารสัตว์			119,874.25		524,954.23	390,446.21	192,709.4				1,227,984.09
รวม			119,874.25		524,954.23	390,446.21	192,709.40	0.00	0.00	0.00	1,227,984.09

ตารางที่ 22 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานวิจัยการปลูกสัตว์ (ในเขต 2)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้จ่าย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. ศูนย์สระแก้ว			53,475.00	3,300.00	72,121.00	298,878.90	15,899.44				443,674.34
รวม	0.00	0.00	53,475.00	3,300.00	72,121.00	298,878.90	15,899.44	0.00	0.00	0.00	443,674.34

ตารางที่ 23 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานวิจัยการปลูกสัตว์ (ในเขต 3)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้จ่าย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. ศูนย์ปากช่อง			306,056.83		170,071.30	440,424.29	42,488.99				959,041.41
รวม	0.00	0.00	306,056.83	0.00	170,071.30	440,424.29	42,488.99	0.00	0.00	0.00	959,041.41

ตารางที่ 24 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานวิจัยการปลูกสัตว์ (ในเขต 4)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้จ่าย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1. ศูนย์ขอนแก่น			221,921.25	32,000.00	84,572.86	366,314.65	78,182.25				782,991.01
2. งดเลี้ยงเลย						9,950					9,950.00
รวม	• 0.00	0.00	221,921.25	32,000.00	84,572.86	376,264.65	78,182.25	0.00	0.00	0.00	792,941.01

ตารางที่ 25 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานวิจัยการปลูกสัตว์ (ในเขต 5)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้าง ประจำ	ค่าจ้าง ชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1.ศูนย์ลำปาง			61,496.25		48,611.00	63,287.85	15,899.38				189,294.48
รวม	0.00	0.00	61,496.25	0.00	48,611.00	63,287.85	15,899.38	0.00	0.00	0.00	189,294.48

ตารางที่ 26 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานวิจัยการปลูกสัตว์ (ในเขต 7)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้าง ประจำ	ค่าจ้าง ชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1.ศูนย์เกษตรบุรี			142,600.00	17,600.00	42,433.00	246,554.18	47,287.19				496,474.37
รวม	0.00	0.00	142,600.00	17,600.00	42,433.00	246,554.18	47,287.19	0.00	0.00	0.00	496,474.37

ตารางที่ 27 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานวิจัยการปลูกสัตว์ (ในเขต 8)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้าง ประจำ	ค่าจ้าง ชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1.ศูนย์นครศรีธรรมฯ			79,321.25	4,200.00	20,484.00	313,514.53	15,899.94				433,419.72
รวม	0.00	0.00	79,321.25	4,200.00	20,484.00	313,514.53	15,899.94	0.00	0.00	0.00	433,419.72

ตารางที่ 28 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานวิจัยการปลูกสัตว์ (ในเขต 9)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้าง ประจำ	ค่าจ้าง ชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและ สิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1.ศูนย์เรณือวิท			106,950.10	3,200.00	39,597.81	238,899.02	21,200.00				409,846.93
รวม	0.00	0.00	106,950.10	3,200.00	39,597.81	238,899.02	21,200.00	0.00	0.00	0.00	409,846.93

ตารางที่ 29 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานวิจัยการปลูกสัตว์ (ในเขต 10)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1.สถานีวิทยุ			71,300.00			101,398.90	21,189.84				193,888.74
รวม	0.00	0.00	71,300.00	0.00	0.00	101,398.90	21,189.84	0.00	0.00	0.00	193,888.74

ตารางที่ 30 การใช้เงินงบประมาณปี 2544 งานวิจัยการปลูกสัตว์ (ในเขต 11)

หน่วยงาน	เงินเดือน	ค่าจ้างประจำ	ค่าจ้างชั่วคราว	ค่าตอบแทน	ค่าใช้สอย	ค่าวัสดุ	ค่าสาธารณูปโภค	ค่าครุภัณฑ์	ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	รายจ่ายอื่น	รวม
1.ศูนย์วิทยุ			124,775.00	10,000.00	87,290.80	175,408.80	26,499.27				423,973.87
รวม	0.00	0.00	124,775.00	10,000.00	87,290.80	175,408.80	26,499.27	0.00	0.00	0.00	423,973.87

**ผลการปฏิบัติงาน
ปีงบประมาณ 2544**

งานบริหารทั่วไปของส่วนกลางกองอาหารสัตว์

กองอาหารสัตว์เฉพาะในส่วนกลาง มีผลการปฏิบัติงานบริหารทั่วไปปีงบประมาณ 2544
จำแนกตามชนิดงานที่ปฏิบัติแสดงในตารางที่ 31

ตารางที่ 31 ผลการปฏิบัติงานบริหารทั่วไป (เฉพาะในส่วนกลาง กองอาหารสัตว์)

รายการ	หน่วย	ผลงาน
1. งานสารบรรณ		
1.1 ลงทะเบียนรับหนังสือ	เรื่อง	8,931
1.2 ลงทะเบียนส่งหนังสือ	เรื่อง	19,971
1.3 จัดพิมพ์หนังสือ รายงาน โครงการวิจัย	หน้า	200
1.4 พิมพ์บันทึก ครุฑ	หน้า	3,010
2. งานแผนงาน/ประเมินผล		
2.1 จัดทำแผนงานการปฏิบัติงาน	แผนงาน	2
2.2 จัดทำผลงาน/รายงานประจำเดือน	รายงาน	24
2.3 จัดทำสถิติผลการปฏิบัติงาน	รายงาน	24
2.4 จัดทำรายงานผลงานวิจัยและรายงานประจำปี	เรื่อง/เล่ม	2/530
3. งานการเงิน/งบประมาณ		
3.1 จัดทำงบประมาณประจำปี	หน่วยงาน	33
3.2 จัดสรรเงินให้หน่วยงานต่าง ๆ	หน่วยงาน	33
3.3 โอนเงินงบประมาณเบิกจ่ายส่วนภูมิภาค	ครั้ง/หน่วยงาน	160/33
3.4 จัดทำรายงานแสดงรายจ่ายเงินงบประมาณประจำเดือน	รายงาน	12
4. งานพัสดุ		
4.1 การจัดซื้อและควบคุมการเบิกจ่ายพัสดุ	เรื่อง	126
4.2 การตรวจสอบพัสดุประจำปี	ครั้ง	1
4.3 จัดทำทะเบียนรับจ่ายพัสดุ	รายการ	134
5. ไร่นีเยวและถ่ายเอกสาร		
5.1 ไร่นีเยวเอกสาร	แผ่น	180,633
5.2 ถ่ายเอกสาร	แผ่น	9,700

งานผลิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์

งานผลิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีพืชอาหารสัตว์พันธุ์ดีรวมทั้งเสบียงสัตว์ในปริมาณที่พอเพียงที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกรทั้งในสภาวะปกติและเมื่อประสบกับภัยธรรมชาติ รวมทั้งการทดสอบ - สาธิตและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์ไปสู่เกษตรกรสำหรับผลการปฏิบัติงานในปีงบประมาณ 2544 มีดังนี้

การผลิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์

1. การผลิตเมล็ดพันธุ์

ปัจจุบันกองอาหารสัตว์ดำเนินการผลิตเมล็ดพันธุ์ใน 2 ลักษณะ คือ การผลิตภายในศูนย์ฯ / สถานีอาหารสัตว์ และการผลิตโดยเกษตรกร ศูนย์ฯ/สถานีอาหารสัตว์จะดำเนินการผลิตเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์หลัก (Foundation Seed : FS) ,ชั้นพันธุ์ขยาย(Registered Seed : RS)และชั้นพันธุ์จำหน่าย(Certified Seed : CS) ส่วนเกษตรกรจะผลิตเมล็ดพันธุ์ชั้นพันธุ์จำหน่ายแต่เพียงอย่างเดียวภายใต้การควบคุมของศูนย์ฯ / สถานีอาหารสัตว์เพื่อให้ได้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานกำหนด

ในปีงบประมาณ 2544 การผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ได้ผลผลิตใกล้เคียงกับเป้าหมาย กล่าวคือ การผลิตเมล็ดพันธุ์โดยศูนย์ฯ/สถานีอาหารสัตว์ผลิตเมล็ดพันธุ์ได้รวมทั้งสิ้น 101,186 กิโลกรัม คิดเป็น 92 เปอร์เซ็นต์ของเป้าหมาย(ตารางที่ 32)ส่วนการผลิตเมล็ดพันธุ์โดยเกษตรกรนั้นรวมผลิตได้ทั้งสิ้น 269,728 กิโลกรัม คิดเป็น 101 เปอร์เซ็นต์ของเป้าหมาย (ตารางที่ 33) และแยกรายละเอียดผลการผลิตตามชนิดพันธุ์ตามตารางที่ 34

ตารางที่ 32 แสดงผลผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ ผลิตโดยศูนย์ฯ/สถานีอาหารสัตว์ปีงบประมาณ 2544

ชนิด/ชั้นเมล็ดพันธุ์	แผน(กิโลกรัม)	ผล(กิโลกรัม)	คิดเป็น(เปอร์เซ็นต์)
พันธุ์หญ้า			
-ชั้นพันธุ์หลัก(FS)	380	380	100
-ชั้นพันธุ์ขยาย(RS)	57,310	51,368	90
-ชั้นพันธุ์จำหน่าย(CS)	9,650	10,983	114
พันธุ์ถั่ว			
-ชั้นพันธุ์หลัก(FS)	420	336	80
-ชั้นพันธุ์ขยาย(RS)	30,740	24,809	81
-ชั้นพันธุ์จำหน่าย(CS)	11,500	13,310	116
รวม	110,000	101,186	92

ตารางที่ 33 แสดงผลผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ผลิตโดยเกษตรกรปีงบประมาณ 2544

แผนงาน/ชนิดพันธุ์	แผน(กิโลกรัม)	ผล(กิโลกรัม)	คิดเป็น(เปอร์เซ็นต์)
แผนงานกองอาหารสัตว์			
-พันธุ์หญ้า	50,000	49,463	99
-พันธุ์ถั่ว	40,000	42,425	106
รวม	90,000	91,888	102
แผนงานกองส่งเสริมการปศุสัตว์			
-พันธุ์หญ้า	111,940	111,940	100
-พันธุ์ถั่ว	65,900	65,900	100
รวม	177,840	177,840	100
รวมทั้งสิ้น	267,840	269,728	101

ตารางที่ 34 แสดงผลผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ของกรมปศุสัตว์ปีงบประมาณ 2544
(แยกตามชนิดพันธุ์)

ชนิดพันธุ์	ผลิตภายในศูนย์/สถานี			ขั้นพันธุ์จำหน่ายผลิตโดยเกษตรกร ตามแผนงาน		รวมทั้งหมด
	หลัก (FS)	ขยาย (RS)	จำหน่าย (CS)	ตามแผน งานกอง อาหารสัตว์	ตามแผนงาน กองส่งเสริมการปศุ สัตว์	
พันธุ์หญ้า						
- ภูเขา	100	19,907	488	29,423	79,040	128,958
- ก็นีส้มวง	80	12,717	4,342	10,040	12,800	39,979
- อะตราดัม	80	11,516	2,164	9,000	18,100	40,860
- พลิกเคทุลัม	80	3,772		1,000	2,000	6,852
- กรีนแพนด		550				550
- ซิดาเรีย		206	20			226
- โรดส์	40	2,566				2,606
- ซิกแนล		134				134
- ซอกัมแดง			3,969			3,969
รวม	380	51,368	10,983	49,463	111,940	224,134

ตารางที่ 34 (ต่อ) แสดงผลผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ของกรมปศุสัตว์ปีงบประมาณ 2544
(แยกตามชนิดพันธุ์)

ชนิดพันธุ์	ผลิตภายในศูนย์/สถานี			ขั้นพันธุ์จำหน่ายผลิตโดยเกษตรกรตาม แผนงาน		รวมทั้ง หมด
	หลัก (FS)	ขยาย (RS)	จำหน่าย (CS)	ตามแผนงาน กองอาหารสัตว์	ตามแผนงาน กองส่งเสริมการปศุ สัตว์	
พันธุ์ดำ						
-ฮามาต้า	73	1,483	700	9,720	27,700	39,676
-ท่าพระสไตโล	80	4,877	2,900	6,000	19,100	32,957
-ควาลเคด	100	16,187	8,619	23,202	19,100	67,208
-บันดี		668				668
-ไมยรา	0	1,190	742	2,008		3,940
-ลิสงเตา		143		95		238
-เซนโตร	83	111				194
-โสนขน		50				50
-จิราน		100				100
-มะแอะ			349			349
-กระถิ่น				1,400		1,400
รวม	336	24,809	13,310	42,425	65,900	146,780
รวมทั้งสิ้น	716	76,177	24,293	91,888	177,840	370,914

2. การทำความสะอาดปรับปรุงสภาพและบรรจุเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ทั้งหมดที่ผลิตได้ จะต้องนำเข้าทำความสะอาดและปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์ก่อน คือ การลดความชื้น การทำให้เมล็ดพันธุ์มีความบริสุทธิ์เพิ่มขึ้น และตรวจสอบคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานที่กองอาหารสัตว์กำหนดแล้วจึงนำบรรจุกระสอบส่งให้หน่วยงานของกรมปศุสัตว์ตามแผนงาน โครงการต่างๆต่อไป หน่วยงานที่ทำความสะอาด ปรับปรุงสภาพและบรรจุเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ได้แก่ ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ขอนแก่น ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์นครศรีธรรมราช สถานีอาหารสัตว์เชียงใหม่ และสถานีอาหารสัตว์ทุ่งกุลาร้องไห้ ผลการทำความสะอาดปรับปรุงสภาพเมล็ดและบรรจุเมล็ดพันธุ์ในปี 2544 แสดงไว้ในตารางที่ 35

ตารางที่ 35 แสดงผลการทำความสะอาด ปรับปรุงสภาพและบรรจุเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ปี
งบประมาณ 2544

หน่วยงาน	แผน (กก.)	ผล (กก.)	คิดเป็น (เปอร์เซ็นต์)
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง	80,290	69,595	87
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ขอนแก่น	94,510	91,278	97
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์นครศรีธรรมราช	10,950	9,767	89
สถานีอาหารสัตว์เชียงใหม่	94,790	100,131	106
สถานีอาหารสัตว์ทุ่งกุลาร้องไห้	96,500	99,343	103
รวม	377,040	370,114	98

3. การตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

หลังจากทำความสะอาดและปรับปรุงสภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์จะต้องมีการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์เพื่อให้มั่นใจว่ามีคุณภาพตรงตามมาตรฐานที่กองอาหารสัตว์กำหนดไว้และใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินผลการปฏิบัติงานในแปลงผลิตโดยเฉพาะการผลิตเมล็ดพันธุ์โดยเกษตรกร ซึ่งกรมปศุสัตว์รับซื้อคืนในราคาประกันจะต้องผลิตให้ได้มาตรฐานตรงตามที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังใช้เป็นข้อมูลสำหรับการคัดเลือกเกษตรกรเพื่อเข้าร่วมโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ในปีต่อไป

ในปีงบประมาณ 2544 กองอาหารสัตว์มีหน่วยงานที่ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์จำนวน 6 แห่ง ทำการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์รวมทั้งสิ้น 5,423 ตัวอย่าง จำนวน 14,785 รายการ ตามรายละเอียดในตารางที่ 36 สำหรับรายการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์นั้น ได้แก่ ความชื้น ความบริสุทธิ์ ความมีชีวิต ความงอก และน้ำหนัก 1,000 เมล็ด ตามรายละเอียดสรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตโดยศูนย์/สถานีอาหารสัตว์ (ตารางที่ 37) และเมล็ดพันธุ์ที่ผลิตโดยเกษตรกร (ตารางที่ 38)

ตารางที่ 36 แสดงผลการปฏิบัติงานตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ปี 2544

หน่วยงาน	จำนวนตัวอย่าง			จำนวนรายการ		
	เป้าหมาย	ผลงาน	%	เป้าหมาย	ผลงาน	%
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ขอนแก่น	1,200	2,370	198	3,600	6,638	184
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง	500	646	129	1,600	1,884	118
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ชัยนาท	700	855	122	2,200	2,376	108
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์นครศรีธรรมราช	350	241	69	1,100	728	66
สถานีอาหารสัตว์เชียงใหม่	400	626	157	900	1,434	159
สถานีอาหารสัตว์ทุ่งกุลาร้องไห้	500	685	137	1,000	1,725	173
รวม	3,650	5,423	149	10,400	14,785	142

ตารางที่ 37 สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิต
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนทำความสะอาด		เมล็ดหลังทำความสะอาด		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
หญ้าวูซี	ค่าเฉลี่ย	9.9±0.9	92.7±9.5	9.0±0.8	96.1±2.0	-
	(ต่ำ - สูง)	8.2-11.2	60.0-99.3	8.0-10.1	92.6-97.9	-
	N	29	29	7	7	-
	มาตรฐาน	≤10	≥90	≤10	≥90	≥50

หมายเหตุ

- เมล็ดก่อนทำความสะอาด
 - ความชื้น สูงกว่า 10% จำนวน 14 ตัวอย่าง คิดเป็น 48% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ
 - ความบริสุทธิ์ ต่ำกว่า 90% จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็น 10% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ
- เมล็ดหลังทำความสะอาด
 - ความชื้น สูงกว่า 10% จำนวน 1 ตัวอย่าง คิดเป็น 14% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

ตารางที่ 37 (ต่อ) สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิต
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนทำความสะอาด		เมล็ดหลังทำความสะอาด		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
หญ้ากินนีสีม่วง	ค่าเฉลี่ย	10.4±0.9	60.7±22.7	9.6±1.1	90.8±7.6	79.4±12.7
	(ต่ำ - สูง)	8.4-12.3	17.1-92.8	5.8-12.3	65.1-99.3	40.0-99.0
	N	56	56	41	41	38
	มาตรฐาน	≤10	≥60	≤10	≥60	≥40

หมายเหตุ

- เมล็ดก่อนทำความสะอาด
 - ความชื้น สูงกว่า 10% จำนวน 33 ตัวอย่าง คิดเป็น 59% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ
 - ความบริสุทธิ์ ต่ำกว่า 60% จำนวน 24 ตัวอย่าง คิดเป็น 43% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ
- เมล็ดหลังการทำความสะอาด
 - ความชื้น สูงกว่า 10% จำนวน 12 ตัวอย่าง คิดเป็น 29% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

ตารางที่ 37 (ต่อ) สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิต
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนทำความสะอาด		เมล็ดหลังทำความสะอาด		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
หญ้าอะตวาดัม	ค่าเฉลี่ย	10.7±1.1	71.9±17.0	10.6±1.0	91.2±7.8	87.7±8.9
	(ต่ำ - สูง)	8.7-13.6	31.9-97.3	8.2-13.3	70.6-99.2	53-98
	N	52	52	42	41	40
	มาตรฐาน	≤10	≥70	≤10	≥70	≥50

หมายเหตุ

- เมล็ดก่อนทำความสะอาด
 - ความชื้น สูงกว่า 10% จำนวน 38 ตัวอย่าง คิดเป็น 73% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ
 - ความบริสุทธิ์ ต่ำกว่า 70% จำนวน 22 ตัวอย่าง คิดเป็น 42% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ
- เมล็ดหลังทำความสะอาด
 - ความชื้น สูงกว่า 10% จำนวน 28 ตัวอย่าง คิดเป็น 67% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

ตารางที่ 37 (ต่อ) สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิต
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนทำความสะอาด		เมล็ดหลังทำความสะอาด		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
หญ้าปลัคแคทูลัม	ค่าเฉลี่ย	10.6±1.6	86.3±5.4	9.1±0.8	91.5±2.0	68.2±4.2
	(ต่ำ - สูง)	8.0-12.5	80.0-95.0	8.3-11.4	89.0-94.2	61.0-74.0
	N	14	14	15	14	15
	มาตรฐาน	≤10	≥80	≤10	≥80	≥50

หมายเหตุ

- เมล็ดก่อนทำความสะอาด
 - ความชื้น สูงกว่า 10% จำนวน 8 ตัวอย่าง คิดเป็น 57% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

ตารางที่ 37 (ต่อ) สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิต
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนทำความสะอาด		เมล็ดนึ่งทำความสะอาด		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
หญ้ากรีนแพนค	ค่าเฉลี่ย	10.2+0.6	47.3+12.1	8.6+1.2	45.6+6.9	40
	(ต่ำ - สูง)	9.1-10.9	33.5-66.6	7.7-9.9	34.5-51.4	
	N	6	6	5	5	1
	มาตรฐาน	≤10	≥40	≤10	≥40	≥40

หมายเหตุ

- เมล็ดก่อนทำความสะอาด

- ความชื้น สูงกว่า 10% จำนวน 4 ตัวอย่าง คิดเป็น 67% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

- ความบริสุทธิ์ ต่ำกว่า 40% จำนวน 2 ตัวอย่าง คิดเป็น 33% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

- เมล็ดนึ่งทำความสะอาด

- ความบริสุทธิ์ ต่ำกว่า 40% จำนวน 1 ตัวอย่าง คิดเป็น 20% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

ตารางที่ 37 (ต่อ) สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิต
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนทำความสะอาด		เมล็ดนึ่งทำความสะอาด		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
ซอกัมแดง	ค่าเฉลี่ย	10.9+0.7	96.2+1.2	10.0+0.6	98.8+0.8	94
	(ต่ำ - สูง)	10.3-11.8	94.6-97.4	9.5-10.4	98.2-99.3	
	N	4	4	2	2	1

ตารางที่ 37 (ต่อ) สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิต
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนทำความสะอาด		เมล็ดนึ่งทำความสะอาด		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
หญ้าซีดาเรย์	ค่าเฉลี่ย	-	-	9.7	89	53
	(ต่ำ - สูง)	-	-			
	N	-	-	1	1	1
	มาตรฐาน	≤10	≥60	≤10	≥60	≥20

ตารางที่ 37 (ต่อ) สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิต
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนทำความสะอาด		เมล็ดนึ่งทำความสะอาด		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
ข้าวฟ่าง	ค่าเฉลี่ย	8.4±0.1	99.9±0.1	-	-	65.5±4.9
	(ต่ำ - สูง)	8.3-8.5	99.8-99.9	-	-	62.0-69.0
	N	2	2	-	-	2

ตารางที่ 37 (ต่อ) สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิต
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนทำความสะอาด		เมล็ดนึ่งทำความสะอาด		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
ถั่วฮามาต้า	ค่าเฉลี่ย	6.1±1.7	71.2±7.9	5.9±1.6	78.2±6.7	70.2±6.3
	(ต่ำ - สูง)	3.2-7.5	61.8-82.4	3.3-7.6	70.4-88.5	64.0-78.0
	N	5	5	5	5	5
	มาตรฐาน	<9	≥70	≤9	≥70	≥40

หมายเหตุ

- เมล็ดก่อนทำความสะอาด

- ความบริสุทธิ์ ต่ำกว่า 70% จำนวน 2 ตัวอย่าง คิดเป็น 40% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ
(สถานีฯ เชียงใหม่ และสถานีฯ พุกกระท้องให้)

ตารางที่ 37 (ต่อ) สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิต
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนทำความสะอาด		เมล็ดหลังทำความสะอาด		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
ถั่วท่าพระฯ	ค่าเฉลี่ย	4.2±1.0	84.6±8.6	4.1±1.1	92.2±2.8	95.7±3.1
	(ต่ำ - สูง)	2.1-4.9	74.0-96.6	1.8-5.1	89.7-96.8	90.0-99.0
	N	7	7	7	7	7
	มาตรฐาน	≤9	≥70	≤9	≥70	≥40

ตารางที่ 37 (ต่อ) สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิต
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนทำความสะอาด		เมล็ดหลังทำความสะอาด		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
ถั่วคาวาลเคด	ค่าเฉลี่ย	10.4±1.0	94.0±3.5	9.1±0.9	95.7±3.3	92.1±6.2
	(ต่ำ - สูง)	6.9-11.9	83.4-99.7	7.3-11.0	80.6-99.8	73.0-98.0
	N	44	44	41	41	38
	มาตรฐาน	≤9	≥90	≤9	≥90	≥50

หมายเหตุ

- เมล็ดก่อนทำความสะอาด
 - ความชื้น สูงกว่า 9% จำนวน 23 ตัวอย่าง คิดเป็น 52% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ
 - ความบริสุทธิ์ ต่ำกว่า 90% จำนวน 5 ตัวอย่าง คิดเป็น 11% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ
- เมล็ดหลังทำความสะอาด
 - ความชื้น สูงกว่า 9% จำนวน 21 ตัวอย่าง คิดเป็น 51% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ
 - ความบริสุทธิ์ ต่ำกว่า 90% จำนวน 1 ตัวอย่าง คิดเป็น 2% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ (สถานีฯ ชุมพร)

ตารางที่ 37 (ต่อ) สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิต

ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนทำความสะอาด		เมล็ดหลังทำความสะอาด		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
ถั่วไมยรา	ค่าเฉลี่ย	8.9±1.6	96.1±4.1	6.9±1.1	96.0±2.1	73.9±9.5
	(ต่ำ - สูง)	6.7-10.1	90.0-99.6	5.0-8.8	92.0-99.5	60.0-98.0
	N	5	5	14	14	12
	มาตรฐาน	≤9	≥90	≤9	≥90	≥50

หมายเหตุ

- เมล็ดก่อนทำความสะอาด

- ความชื้น สูงกว่า 9% จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็น 60% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

ตารางที่ 37 (ต่อ) สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิต

ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนทำความสะอาด		เมล็ดหลังทำความสะอาด		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
โสนขน	ค่าเฉลี่ย	10.4	68.8	7.7	72	60
	(ต่ำ - สูง)					
	N	1	1	1	1	1

ตารางที่ 37 (ต่อ) สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิต

ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนทำความสะอาด		เมล็ดหลังทำความสะอาด		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
ถั่วมะแตะ	ค่าเฉลี่ย	4.8±0.5	95.6±0.6	4.9±0.3	96.3±1.6	78.5±0.8
	(ต่ำ - สูง)	4.4-5.1	95.1-96.0	4.4-5.2	94.3-98.2	78.0-80.0
	N	2	2	6	6	6

N หมายถึง จำนวนตัวอย่างที่ตรวจสอบ

- หมายถึง ไม่มีตัวอย่าง

ตารางที่ 38 สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิตโดยเกษตรกร ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนการรับซื้อ		เมล็ดหลังการรับซื้อ		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
หญ้ารูซี่	ค่าเฉลี่ย	10.6±1.2	97.0±3.2	10.2±1.1	96.8±2.5	84.7±7.7
	(ต่ำ - สูง)	6.6-14.1	56.0-100	7.3-13.0	80.2-99.7	48.0-99.0
	N	1029	1029	812	812	1070
	มาตรฐาน	≤10	≥90	≤10	≥90	≥50

หมายเหตุ

- เมล็ดก่อนการรับซื้อ

- ความชื้น สูงกว่า 10% จำนวน 701 ตัวอย่าง คิดเป็น 68% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ
- ความบริสุทธิ์ ต่ำกว่า 90% จำนวน 29 ตัวอย่าง คิดเป็น 3% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

- เมล็ดหลังการรับซื้อ

- ความชื้น สูงกว่า 10% จำนวน 448 ตัวอย่าง คิดเป็น 55% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ
- ความบริสุทธิ์ ต่ำกว่า 90% จำนวน 17 ตัวอย่าง คิดเป็น 2% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ
- ความงอกต่ำกว่า 50% มีจำนวน 1 ตัวอย่าง คิดเป็น 0.1% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ
(เกษตรกร จ.กาฬสินธุ์ ศ.ขอนแก่นตรวจ)

ตารางที่ 38 (ต่อ) สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิตโดยเกษตรกร ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนการรับซื้อ		เมล็ดหลังการรับซื้อ		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
หญ้ากินนีสีม่วง	ค่าเฉลี่ย	11.4±1.5	88.2±8.5	11.2±1.1	89.5±6.3	67.2±18.0
	(ต่ำ - สูง)	6.0-20.2	53.4-99.5	8.5-13.7	63.8-98.6	13-93
	N	318	318	268	268	181
	มาตรฐาน	≤10	≥60	≤10	≥60	≥40

หมายเหตุ

- เมล็ดก่อนการรับซื้อ

- ความชื้น สูงกว่า 10% จำนวน 276 ตัวอย่าง คิดเป็น 87% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ
- ความบริสุทธิ์ ต่ำกว่า 60% จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็น 1% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

- เมล็ดหลังการรับซื้อ

- ความชื้น สูงกว่า 10% จำนวน 228 ตัวอย่าง คิดเป็น 85% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ
- ความงอก ต่ำกว่า 40% จำนวน 17 ตัวอย่าง คิดเป็น 9% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

ตารางที่ 38 (ต่อ) สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิตโดยเกษตรกร ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนการรับซื้อ		เมล็ดหลังการรับซื้อ		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
หญ้าอะตราดัม	ค่าเฉลี่ย	12.6±1.3	85.8±10.0	11.3±1.1	85.7±5.8	81.9±12.4
	(ต่ำ - สูง)	5.7-17.4	35.8-100	9.1-15.5	66.4-98.5	37-99
	N	265	265	127	128	218
	มาตรฐาน	≤10	≥70	≤10	≥70	≥50

หมายเหตุ

- เมล็ดก่อนการรับซื้อ

- ความชื้น สูงกว่า 10% จำนวน 260 ตัวอย่าง คิดเป็น 98% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ
- ความบริสุทธิ์ ต่ำกว่า 70% จำนวน 15 ตัวอย่าง คิดเป็น 6% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

- เมล็ดหลังการรับซื้อ

- ความชื้น สูงกว่า 10% จำนวน 116 ตัวอย่าง คิดเป็น 91% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ
- ความบริสุทธิ์ ต่ำกว่า 70% จำนวน 2 ตัวอย่าง คิดเป็น 2% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ
- ความงอก ต่ำกว่า 50% จำนวน 4 ตัวอย่าง คิดเป็น 2% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

ตารางที่ 38 (ต่อ) สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิตโดยเกษตรกร ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนการรับซื้อ		เมล็ดหลังการรับซื้อ		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
หญ้าปลัคคูลัม	ค่าเฉลี่ย	13.0±0.2	72.4±1.4	11.2±0.2	90.4±1.1	61.3±1.0
	(ต่ำ - สูง)	12.4-13.3	70.0-75.0	10.9-11.4	89.0-91.2	60.0-62.0
	N	19	19	4	4	4
	มาตรฐาน	≤10	≥80	≤10	≥80	≥50

หมายเหตุ

- เมล็ดก่อนการรับซื้อ

- ความชื้น สูงกว่า 10% จำนวน 19 ตัวอย่าง คิดเป็น 100% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ
- ความบริสุทธิ์ ต่ำกว่า 80% จำนวน 19 ตัวอย่าง คิดเป็น 100% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

- เมล็ดหลังการรับซื้อ

- ความชื้น สูงกว่า 10% จำนวน 4 ตัวอย่าง คิดเป็น 100% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

ตารางที่ 38 (ต่อ)สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิตโดยเกษตรกร ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนการรับซื้อ		เมล็ดหลังการรับซื้อ		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
หญ้าอะตราดัม	ค่าเฉลี่ย	7.4±0.8	78.8±10.6	7.6±0.8	79.2±9.0	71.8±10.2
	(ต่ำ - สูง)	4.7-10.6	35.3-99.7	5.7-10.0	29.4-97.2	46.5-96
	N	333	333	326	326	326
	มาตรฐาน	≤9	≥70	≤9	≥70	≥40

หมายเหตุ

- เมล็ดก่อนการรับซื้อ

- ความชื้น สูงกว่า 9% จำนวน 5 ตัวอย่าง คิดเป็น 2% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

- ความบริสุทธิ์ ต่ำกว่า 70% จำนวน 65 ตัวอย่าง คิดเป็น 20% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

- เมล็ดหลังการรับซื้อ

- ความชื้น สูงกว่า 9% จำนวน 15 ตัวอย่าง คิดเป็น 5% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

- ความบริสุทธิ์ ต่ำกว่า 70% จำนวน 39 ตัวอย่าง คิดเป็น 12% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

ตารางที่ 38 (ต่อ)สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิตโดยเกษตรกร ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนการรับซื้อ		เมล็ดหลังการรับซื้อ		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
ข้าวท่าพระสโตโล	ค่าเฉลี่ย	5.2±0.9	89.0±8.9	5.9±0.5	93.1±6.0	94.4±8.2
	(ต่ำ - สูง)	3.3-6.9	51.6-99.9	4.4-7.8	67.2-99.5	52.0-100
	N	192	192	128	128	187
	มาตรฐาน	≤9	≥70	≤9	≥70	≥40

หมายเหตุ

- เมล็ดก่อนการรับซื้อ

- ความบริสุทธิ์ ต่ำกว่า 70% จำนวน 4 ตัวอย่าง คิดเป็น 2% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

- เมล็ดหลังการรับซื้อ

- ความบริสุทธิ์ ต่ำกว่า 70% จำนวน 2 ตัวอย่าง คิดเป็น 2% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

ตารางที่ 38 (ต่อ) สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิตโดยเกษตรกร ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนการรับซื้อ		เมล็ดหลังการรับซื้อ		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
ถั่ววาลเคด	ค่าเฉลี่ย	10.0±0.6	94.2±4.2	9.9±1.1	94.1±4.8	92.6±6.0
	(ต่ำ - สูง)	8.2-11.4	81.6-99.9	6.3-12.6	81.8-99.9	63.0-100
	N	126	126	87	87	142
	มาตรฐาน	≤9	≥90	≤9	≥90	≥50

หมายเหตุ

- เมล็ดก่อนการรับซื้อ

- ความชื้น สูงกว่า 9% จำนวน 116 ตัวอย่าง คิดเป็น 92% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

- ความบริสุทธิ์ ต่ำกว่า 90% จำนวน 21 ตัวอย่าง คิดเป็น 17% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

- เมล็ดหลังการรับซื้อ

- ความชื้น สูงกว่า 9% จำนวน 58 ตัวอย่าง คิดเป็น 67% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

- ความบริสุทธิ์ ต่ำกว่า 90% จำนวน 17 ตัวอย่าง คิดเป็น 20% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

ตารางที่ 38 (ต่อ) สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิตโดยเกษตรกร ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนการรับซื้อ		เมล็ดหลังการรับซื้อ		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
ถั่วไมยรา	ค่าเฉลี่ย	8.4±1.8	95.0±2.3	8.5±0.6	95.1±2.5	87.5±4.7
	(ต่ำ - สูง)	5.7-10.2	92.1-98.7	7.8-9.3	92.0-98.0	82.0-93.0
	N	6	6	5	5	4
	มาตรฐาน	≤9	≥90	≤9	≥90	≥50

หมายเหตุ

- เมล็ดก่อนการรับซื้อ

- ความชื้น สูงกว่า 9% จำนวน 3 ตัวอย่าง คิดเป็น 50% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

- เมล็ดหลังการรับซื้อ

- ความชื้น สูงกว่า 9% จำนวน 1 ตัวอย่าง คิดเป็น 20% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

ตารางที่ 38 (ต่อ)สรุปผลการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิตโดยเกษตรกร ปี 2544

ชนิดเมล็ดพันธุ์		เมล็ดก่อนทำความสะอาด		เมล็ดหลังการรับซื้อ		
		ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความชื้น	ความบริสุทธิ์	ความงอก
		%	%	%	%	%
กระถิน	ค่าเฉลี่ย	9.4±0.4	99.0±0.2	8.8±0.2	98.8±0.3	96.4±2.0
	(ต่ำ - สูง)	9.0-9.9	98.7-99.6	8.4-9.2	98.4-99.3	93.0-99.0
	N	10	10	10	10	/
	มาตรฐาน	≤9	≥98	≤9	≥98	≥60

หมายเหตุ

- เมล็ดก่อนการรับซื้อ
 - ความชื้น สูงกว่า 9% จำนวน 8 ตัวอย่าง คิดเป็น 80% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ
- เมล็ดหลังการรับซื้อ
 - ความชื้น สูงกว่า 9% จำนวน 1 ตัวอย่าง คิดเป็น 10% ของตัวอย่างที่ตรวจสอบ

N หมายถึง จำนวนตัวอย่างที่ตรวจสอบ

4. การใช้เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

เมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ผลิตได้ในปีงบประมาณ 2544 รวมทั้งสิ้น 370,914 กิโลกรัม กองอาหารสัตว์ได้นำไปจำหน่าย จ่าย แจกเกษตรกร จ่ายให้หน่วยงานต่างๆของกรมปศุสัตว์ และสนับสนุนหน่วยงานราชการอื่นดังนี้

4.1 จำหน่ายเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์แก่เกษตรกรทั่วไปและหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชนซึ่งมีความต้องการใช้เมล็ดพันธุ์จำนวนมาก รวมเมล็ดพันธุ์ทั้งสิ้น 91,665 กิโลกรัม คิดเป็นรายได้รวม 5,552,335 บาท

4.2 จ่าย แจกเมล็ดพันธุ์ให้แก่เกษตรกรและหน่วยงานราชการต่างๆ จำนวน 5,622 ราย รวมเมล็ดพันธุ์ทั้งสิ้น 45,013 กิโลกรัม

4.3 กองอาหารสัตว์ใช้เมล็ดพันธุ์ เพื่อปลูกผลิตเมล็ดพันธุ์และเสบียงสัตว์ภายในศูนย์ฯ/สถานีอาหารสัตว์ ใช้ในโครงการทดสอบ – สาธิตเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์รวม 36,816 กิโลกรัม

4.4 จ่ายเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดตามแผนงาน / โครงการฯต่างๆของกองส่งเสริมการปศุสัตว์รวมทั้งสิ้น 177,840 กิโลกรัม (ตารางที่ 39)

4.5 มีเมล็ดพันธุ์คงเหลือและเก็บรักษาไว้ที่คลังสำรองเมล็ดพันธุ์จำนวน 19,580 กิโลกรัม

ตารางที่ 39 แสดงผลการจ่ายเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ตามแผนงาน / โครงการฯของกองส่งเสริมการ ปศุสัตว์ปี 2544

โครงการ / กิจกรรม	แผนการผลิต(กก.)	ผลการจ่าย(กก.)	เปอร์เซ็นต์
1. กิจกรรมส่งเสริมแม่โคเนื้อเพื่อผลิตลูกโคขุน	102,000	102,000	100
2. กิจกรรมอนุรักษ์&พัฒนากระบือ	400	400	100
3. กิจกรรมอนุรักษ์&พัฒนาโคพื้นเมืองสำหรับเกษตรกรรายย่อย	17,000	17,000	100
4. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อในเขตภาคใต้เพื่อการส่งออก	11,000	11,000	100
5. โครงการพัฒนาส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์ดีระยะที่ 2	9,000	9,000	100
6. โครงการ คปร. (โคเนื้อ)	21,000	21,000	100
7. โครงการส่งเสริมการเลี้ยงโคนม	17,440	17,440	100
รวม	177,840	177,840	100

5. การผลิตหน่อพันธุ์และเพาะต้นกล้า

ยังมีพืชอาหารสัตว์อีกหลายชนิดที่ไม่สามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ได้ กองอาหารสัตว์จึงได้ผลิตหน่อพันธุ์พืชอาหารสัตว์เหล่านี้ไว้สนับสนุนเกษตรกรสำหรับใช้ปรับปรุงและปลูกสร้างแปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ ในปีงบประมาณ 2544 ศูนย์/สถานีอาหารสัตว์ผลิตหน่อพันธุ์พืชอาหารสัตว์รวม 1,446,123 กิโลกรัม และแจกจ่ายให้เกษตรกรนำไปปลูกสร้างแปลงหญ้ารวมทั้งสิ้น 2,465 ราย นอกจากนี้ยังได้มีการเพาะต้นกล้าพันธุ์พืชอาหารสัตว์ไว้สนับสนุนเกษตรกรไว้ใช้ปลูกสร้างแปลงหญ้า รวมถึงการจัดนิทรรศการ การสาธิตด้านพืชอาหารสัตว์ซึ่งในปีงบประมาณ 2544 ศูนย์/สถานีอาหารสัตว์ทำการเพาะต้นกล้ารวม 260,680 ถุง และสนับสนุนเกษตรกรปลูกสร้างแปลงหญ้า การจัดนิทรรศการและการสาธิตฯรวม 252,830 ถุง (ตารางที่ 40)

ตารางที่ 40 ผลการผลิต การใช้หน่อพันธุ์และต้นกล้าพันธุ์พืชอาหารสัตว์

กิจกรรม	แผน (กก. / ถุง)	ผล (กก. / ถุง)	การใช้ (กก. / ถุง)
ผลิตหน่อพันธุ์	990,000 กก.	1,446,123 กก.	1,446,123 กก.
เพาะต้นกล้า	165,000 ถุง	260,680 ถุง	252,830 ถุง

6. การพัฒนาตลาดเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

กรมปศุสัตว์ โดยกองอาหารสัตว์ ส่งเสริมให้เกษตรกรในหลายพื้นที่ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์เพื่อการจำหน่ายมาหลายปี ซึ่งเกษตรกรเหล่านี้มีศักยภาพการผลิตสูง แต่ถูกจำกัดด้วยระบบโควตาการรับซื้อเมล็ดพันธุ์จากหน่วยงานราชการ จึงได้มีโครงการพัฒนาตลาดเมล็ดพันธุ์ขึ้นมาสนับสนุน โดยการจัดตั้งกลุ่มฯ บริหารและจัดการด้านการตลาด เพื่อเสริมสร้างระบบการตลาด เพิ่มศักยภาพการผลิต และลดภาระภาครัฐในการตั้งโควตาการรับซื้อเมล็ดพันธุ์ในอนาคต โดยในปี 2544 กองอาหารสัตว์ได้รับจดทะเบียนเกษตรกรผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์รวมทั้งสิ้น 2,005 ราย สามารถจำหน่ายผลผลิตฯของเกษตรกรได้ 20,913 กิโลกรัม เกษตรกรมีรายได้รวมทั้งสิ้น 1,290,200 บาท

การผลิตและการใช้เสบียงสัตว์

1. การผลิตเสบียงสัตว์

ปีงบประมาณ 2544 ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ และสถานีอาหารสัตว์รวม 33 แห่ง ผลิตเสบียงสัตว์ได้ทั้งสิ้น 15,629,616 กิโลกรัม ดังตารางที่ 41 เมื่อรวมกับยอดเสบียงสัตว์คงเหลือในปี 2543 และตัดยอดที่ทำลายไปในปี 2544 จึงมีเสบียงสัตว์สำหรับใช้ในปี 2544 จำนวน 17,442,205 กิโลกรัม แยกตามชนิดได้ดังนี้

- 1.1 ผลิตพืชอาหารสัตว์แห้งรวม 6,840,167 กิโลกรัม เมื่อรวมกับยอดคงเหลือยกมา จากปีงบประมาณ 2543 จำนวน 1,051,198 กิโลกรัม และหักยอดทำลายปี 2544 จำนวน 175,000 กิโลกรัม คิดเป็นพืชอาหารสัตว์แห้งสำหรับใช้ในปีงบประมาณ 2544 จำนวน 7,716,365 กิโลกรัม
- 1.2 ผลิตพืชอาหารสัตว์หมักรวม 1,718,754 กิโลกรัม เมื่อรวมกับยอดคงเหลือยกมา จากปีงบประมาณ 2543 จำนวน 936,391 กิโลกรัม คิดเป็นพืชอาหารสัตว์หมัก สำหรับใช้ในปีงบประมาณ 2544 จำนวน 2,655,145 กิโลกรัม
- 1.3 ผลิตพืชอาหารสัตว์สดรวม 7,070,695 กิโลกรัม

ตารางที่ 41 แสดงผลการผลิตเสบียงสัตว์ปี 2544

ชนิดเสบียงสัตว์	แผนการผลิต กิโลกรัม	ผลการผลิต กิโลกรัม	%
1. พืชอาหารสัตว์แห้ง	5,450,000	6,840,167	126
2. พืชอาหารสัตว์หมัก	1,440,000	1,718,754	119
3. พืชอาหารสัตว์สด	1,800,000	7,070,695	393
รวม	8,690,000	15,629,616	180

2. การใช้เสบียงสัตว์

กองอาหารสัตว์ผลิตเสบียงสัตว์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยธรรมชาติ ใช้ในกิจกรรมกรรม และจำหน่ายให้กับเกษตรกรทั่วไป ในปีงบประมาณ 2544 ใช้เสบียงสัตว์ไปทั้งสิ้น 16,054,354 กิโลกรัม เกษตรกร 51,364 ราย (ดังตารางที่ 42) แยกประเภทได้ดังนี้

ตารางที่ 42 แสดงการใช้เสบียงสัตว์ในปี 2544

รายการใช้ เสบียงสัตว์	พืชอาหารสัตว์ แห้ง (กิโลกรัม)	พืชอาหารสัตว์ หมัก (กิโลกรัม)	พืชอาหารสัตว์ สด (กิโลกรัม)	รวม (กิโลกรัม)	จำนวน (ราย)
1. อุทกภัย	4,385,535	870,104	4,435,145	9,690,784	45,602
2. ภัยแล้ง กิจกรรมกรมฯ	2,211,274	845,419	2,627,980	5,684,673	5,253
3. จำหน่าย	610,670	60,657	7,570	678,897	509
รวม	7,207,479	1,776,180	7,070,695	16,054,354	51,364

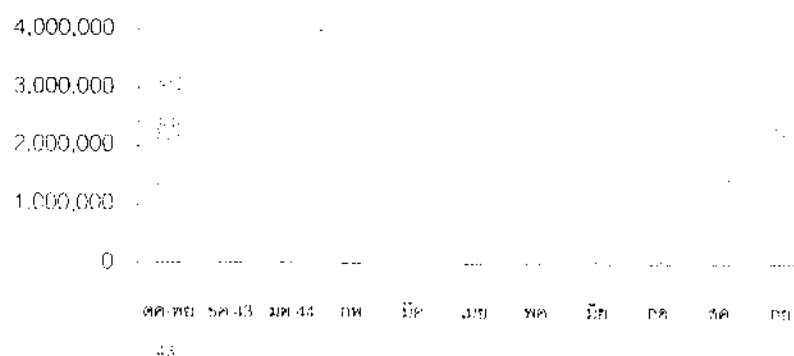
2.1 การใช้เสบียงสัตว์ช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบอุทกภัย

ระหว่างเดือนตุลาคม 2543 ถึง เดือนกันยายน 2544 ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ และสถานีอาหารสัตว์ได้ใช้เสบียงสัตว์ช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบอุทกภัยจำนวน 9,690,784 กิโลกรัม เกษตรกรได้รับความช่วยเหลือ รวม 45,602 ราย แยกตามชนิดได้ ดังนี้

- พืชอาหารสัตว์แห้ง 4,385,535 กิโลกรัม
- พืชอาหารสัตว์หมัก 870,124 กิโลกรัม
- พืชอาหารสัตว์สด 4,435,145 กิโลกรัม

ประมาณปลายเดือน ตุลาคม 2543 — มกราคม 2544 นั้นจะใช้เสบียงสัตว์มาก ส่วนใหญ่จะใช้ทางภาคใต้เนื่องจากช่วงนี้เป็นช่วงมรสุม ส่วนช่วงตั้งแต่ปลายเดือน กรกฎาคม — กันยายน 2544 นั้น น้ำจะท่วมมากทางภาคอีสาน ส่วนในช่วงกลางปีก็จะมีน้ำท่วมเล็กน้อยทั่วไป ดังภาพที่ 4 จังหวัดที่ได้รับการช่วยเหลือเสบียงสัตว์มากที่สุด คือ จังหวัดพัทลุง รองลงมาได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด และ จังหวัดหนองคาย ดังตารางที่ 43

ภาพที่ 4 กราฟแสดงการใช้เสบียงสัตว์ช่วยเหลืออุทกภัยเป็นรายเดือน

ตารางที่ 43 แสดงจังหวัดที่ได้รับการสนับสนุนเสบียงสัตว์ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยปีงบประมาณ 2544

ที่	จังหวัด	ชนิดเสบียงสัตว์			รวม	
		พืชอาหารสัตว์แห้ง	พืชอาหารสัตว์หมัก	พืชอาหารสัตว์สด		
		กิโลกรัม	กิโลกรัม	กิโลกรัม	กิโลกรัม	ราย
1	สระแก้ว	0	3,000	0	3,000	15
2	ลพบุรี	191,325	5,000	100,000	296,325	454
3	อุดรธานี	530,145	0	225,000	755,145	2,162
4	สกลนคร	45,600	0	119,000	164,600	1,463
5	หนองคาย	311,812	190,160	295,460	797,432	2,773
6	พะเยา	12,046	0	0	12,046	63
7	เชียงราย	43,965	10,750	37,200	91,915	612
8	แพร่	108,995	20,000	52,400	181,395	462
9	เพชรบูรณ์	109,700	0	45,000	154,700	587
10	เพชรบุรี	39,850	0	2,000	41,850	131
11	ประจวบฯ	312,785	19,900	62,000	394,685	126
12	กาญจนบุรี	0	0	35,500	35,500	18
13	นครศรีธรรมราช	94,425	127,910	91,100	313,435	2,476
14	ชุมพร	379,241	5,970	151,500	536,711	1,711
15	สุราษฎร์ธานี	223,840	40,000	132,400	396,240	214
16	นราธิวาส	176,085	76,895	95,580	348,560	6,398
17	ตรัง	214,087	152,259	92,400	458,746	1,929
18	สตูล	237,300	37,340	135,525	410,165	709
19	พัทลุง	102,470	5,000	1,220,500	1,327,970	2,512
20	สุโขทัย	146,411	59,350	77,100	282,861	788
21	กาฬสินธุ์	278,853	40,070	467,050	785,973	1,763
22	นครพนม	130,490	0	37,500	167,990	553
23	ยโสธร	122,600	20,000	201,530	344,130	5,236
24	ร้อยเอ็ด	369,060	16,000	676,000	1,061,060	10,762
25	อำนาจเจริญ	24,650	3,500	30,400	58,550	79
26	อุบลราชธานี	179,800	37,000	53,000	269,800	1,606
	รวม	4,385,535	870,104	4,435,145	9,690,784	45,602

2.2 การใช้เสบียงสัตว์ช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยแล้ง, กิจกรรมกรม และโครงการต่าง ๆ

ระหว่างเดือนตุลาคม 2543 ถึง กันยายน 2544 ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ และสถานีอาหารสัตว์ได้ใช้เสบียงสัตว์ช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยแล้ง, กิจกรรมกรม และโครงการต่าง ๆ เนื่องจากความแปรปรวนของดินฟ้าอากาศทำให้พืชอาหารสัตว์ในธรรมชาติมีไม่เพียงพอ ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ได้สนับสนุนเสบียงสัตว์เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกร ลดความสูญเสียและเพิ่มศักยภาพการผลิตสัตว์ของเกษตรกร และได้สนับสนุนเสบียงสัตว์สำหรับดำเนินการโครงการศึกษาวิจัย, โครงการทดสอบด้านปศุสัตว์จำนวน 5,684,673 กิโลกรัม เกษตรกรได้รับความช่วยเหลือ รวม 5,253 ราย แยกตามชนิดได้ดังนี้

พืชอาหารสัตว์แห้ง	2,211,274	กิโลกรัม
พืชอาหารสัตว์หมัก	845,419	กิโลกรัม
พืชอาหารสัตว์สด	2,627,980	กิโลกรัม

2.3 การจำหน่ายเสบียงสัตว์

ศูนย์วิจัยฯและสถานีอาหารสัตว์จำหน่ายเสบียงสัตว์รวม 678,897 กิโลกรัม เป็นเงิน 1,136,644 บาท เกษตรกร 509 รายแยกเป็นแต่ละชนิด ดังนี้

- พืชอาหารสัตว์แห้ง	610,670 กิโลกรัม	เป็นเงิน 1,067,011 บาท
- พืชอาหารสัตว์หมัก	60,657 กิโลกรัม	เป็นเงิน 65,091 บาท
- พืชอาหารสัตว์สด	7,570 กิโลกรัม	เป็นเงิน 4,542 บาท

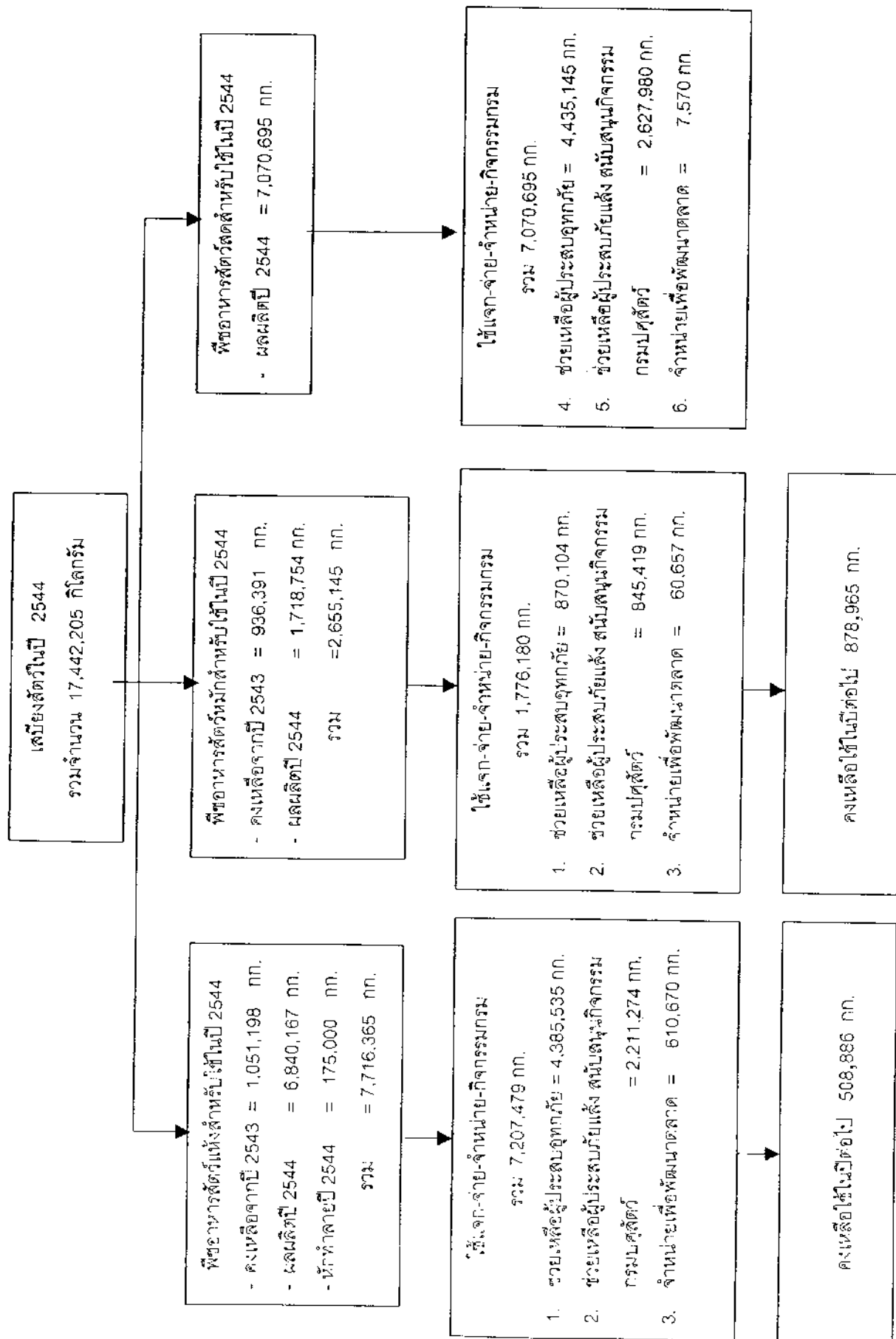
3. การสำรองเสบียงสัตว์ของศูนย์วิจัยฯและสถานีอาหารสัตว์

ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2544ศูนย์วิจัยฯและสถานีอาหารสัตว์ 33 แห่ง สำรองเสบียงสัตว์คงเหลือสำหรับช่วยเหลือเกษตรกรประสบภัยธรรมชาติยกยอดไปใช้ในปีงบประมาณ 2545 จำนวน 1,387,851 กิโลกรัม

ตารางที่ 44 แสดงการสำรองเสบียงสัตว์ยกยอดไปใช้ในปีงบประมาณ 2545

ชนิด เสบียงสัตว์	คงเหลือ ยกมา จากปี 43 (กิโลกรัม)	ผลิต ปี 44 (กิโลกรัม)	ทำลาย (กิโลกรัม)	รวมใช้ไปในปี งบประมาณ 44 (กิโลกรัม)	เสบียง คงเหลือ (กิโลกรัม)
1.พืชอาหารสัตว์แห้ง	1,051,198	6,840,167	175,000	7,207,479	508,886
2.พืชอาหารสัตว์หมัก	936,391	1,718,754	-	1,776,180	878,965
3.พืชอาหารสัตว์สด	-	7,070,695	-	7,070,695	-
รวม	1,987,589	15,629,616	175,000	16,054,354	1,387,851

ภาพที่ 5 แสดงการใช้เสียงสัตว์ ปีงบประมาณ 2544

4. การพัฒนาตลาดเสียบึงสัตว์

กรมปศุสัตว์ โดยกองอาหารสัตว์ได้ศึกษา ค้นคว้าวิจัย และถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตพืชอาหารสัตว์ และการผลิตเสียบึงสัตว์สู่เกษตรกรอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกษตรกรสามารถผลิตพืชอาหารสัตว์ได้เกินความต้องการ ดังนั้น จึงได้สนับสนุนให้เกษตรกรผลิตเสียบึงสัตว์เพื่อการจำหน่าย โดยประสานงานเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และจัดให้มีการซื้อ – ขาย เสียบึงสัตว์ในแหล่งที่มีการเลี้ยงสัตว์หนาแน่น เพื่อสร้างระบบการตลาดให้ผู้ผลิตเสียบึงสัตว์ และผู้ใช้ฯ ได้ติดต่อระหว่างกัน เป็นการกระจายรายได้ เพิ่มศักยภาพการผลิต และช่วยลดต้นทุนการผลิตสัตว์ ทำให้เกิดอาชีพใหม่กับเกษตรกรนอกภาคปศุสัตว์สามารถเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรได้ ซึ่งในปี 2544 กองอาหารสัตว์ได้รับจดทะเบียนเกษตรกรผู้ผลิตเสียบึงสัตว์แล้ว รวม 651 ราย พื้นที่การผลิต 3,310 ไร่ สามารถผลิตและจำหน่ายได้รวมทั้งสิ้น 408,359 กิโลกรัม เกษตรกรมีรายได้รวม 1,283,343 บาท

งานถ่ายทอดเทคโนโลยีอาหารสัตว์

ปีงบประมาณ 2544

กองอาหารสัตว์ ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ 8 ศูนย์และสถานีอาหารสัตว์ 25 สถานีดำเนินการถ่ายทอดเทคโนโลยีอาหารสัตว์ 4 ลักษณะงานคือ ทดสอบเทคโนโลยีอาหารสัตว์ สาธิตเทคโนโลยีอาหารสัตว์ เผยแพร่เทคโนโลยีอาหารสัตว์และให้บริการต่างๆด้านอาหารสัตว์

กิจกรรมและผลการดำเนินการปีงบประมาณ 2544 มีดังนี้

1. จัดตั้งหมู่บ้านหลักถ่ายทอดเทคโนโลยีอาหารสัตว์

ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ คัดเลือกจัดตั้งหมู่บ้านหลักถ่ายทอดเทคโนโลยีอาหารสัตว์ เพื่อเป็นศูนย์กลางเผยแพร่เทคโนโลยีและเป็นต้นแบบการพัฒนาเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์ครบวงจรรวม 37 หมู่บ้าน รายละเอียดแสดงในตารางที่ 45

กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีแต่ละหมู่บ้านแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความต้องการของเกษตรกรและสอดคล้องกับปัญหาการผลิตสัตว์แต่ละพื้นที่ เช่น

- สาธิตผลิตพืชอาหารสัตว์พันธุ์ใหม่
- สาธิตระบบการจัดการใช้ประโยชน์แปลงพืชอาหารสัตว์
- สาธิตผลิตหญ้าหมัก
- สาธิตผลิตพืชอาหารสัตว์ผสมผสาน
- สาธิตผลิตหญ้าหมัก
- สาธิตผลิตหญ้าแห้ง
- สาธิตผลิตอาหารข้นสำหรับสุกร สัตว์ปีก โค และ กระบือ
- สาธิตการตลาดเสบียงสัตว์และเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

2. ทดสอบเทคโนโลยีการจัดการใช้ประโยชน์พืชอาหารสัตว์

ศูนย์วิจัยและสถานีอาหารสัตว์ 33 แห่ง ได้ทดสอบและสาธิตเทคโนโลยีการจัดการใช้ประโยชน์แปลงพืชอาหารสัตว์รวม 37 เรื่อง รายละเอียดแสดงในตารางที่ 46 โดยสามารถพัฒนาระบบการผลิตการจัดการและการใช้ประโยชน์แปลงพืชอาหารสัตว์เพียงพอสำหรับเลี้ยงโคนม โคเนื้อ กระบือ แพะ ตลอดจนปศุสัตว์อย่างสม่ำเสมอและมีการเจริญเติบโตดีกว่าอัตราเฉลี่ยของเกษตรกรซึ่งเลี้ยงโดยไม่มีแปลงพืชอาหารสัตว์รวมทั้งสามารถใช้ระบบการจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์ที่ประสบผลสำเร็จในการทดลองเป็นต้นแบบเผยแพร่สู่เกษตรกร

กิจกรรมทดสอบเทคโนโลยีการจัดการและการใช้ประโยชน์แปลงพืชอาหารสัตว์เพื่อเลี้ยงสัตว์แต่ละกิจกรรมแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความต้องการของเกษตรกร เช่น

- การเลี้ยงโคเนื้อพันธุ์กบินทร์บุรี พันธุ์ตาก พันธุ์อเมริกันบราห์มัน และโคไทยพื้นเมือง รวม 26 เรื่อง
- การเลี้ยงลูกโคนมเพศผู้และการเลี้ยงลูกโคเพศเมีย รวม 5 เรื่อง
- การเลี้ยงกระบือพื้นเมือง รวม 2 เรื่อง
- การเลี้ยงแพะ รวม 4 เรื่อง

3. ทดสอบเทคโนโลยีการขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์

ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ 33 แห่ง ทดสอบเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ ทดสอบเทคโนโลยีการจัดการเพื่อเพิ่มผลผลิตพืชอาหารสัตว์ ทดสอบเทคโนโลยีการจัดการเพื่อลดต้นทุนการผลิตพืชอาหารสัตว์ รวม 34 เรื่อง พื้นที่ทดสอบรวม 198 ไร่ รายชื่อโครงการทดสอบเทคโนโลยีพืชอาหารสัตว์แสดงในตารางที่ 37

4. สาธิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์

ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ 33 แห่ง สาธิตพันธุ์พืชอาหารสัตว์ในพื้นที่ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ โดยรวบรวมพันธุ์พืชอาหารสัตว์ หญ้าอาหารสัตว์ ถั่วอาหารสัตว์ และพืชยืนต้นอาหารสัตว์ แสดงในแปลงขนาด 3x4 ตารางเมตร จัดการดูแลพืชอาหารสัตว์เพื่อให้เกษตรกรศึกษาและใช้ประกอบในการตัดสินใจคัดเลือกพันธุ์พืชอาหารสัตว์ที่ตรงตามความต้องการหรือเหมาะสมในการเพาะปลูกในแต่ละพื้นที่ รวมจำนวนแปลงพืชอาหารสัตว์ทั้งสิ้น 1,355 แปลง

5. สาธิตเทคโนโลยีการขยายพันธุ์และการจัดการและใช้ประโยชน์

เพื่อเผยแพร่และถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตการจัดการและการใช้ประโยชน์พืชอาหารสัตว์แบบครบวงจรสู่เกษตรกร ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ คัดเลือกเกษตรกรเลี้ยงโค-กระบือร่วมโครงการและปฏิบัติงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดในการสร้างแปลงสาธิตผลิตพืชอาหารสัตว์ นอกจากเกษตรกรที่ร่วมการสาธิตได้รับประโยชน์และได้ฝึกฝนเทคโนโลยีโดยตรงแล้ว แปลงสาธิตพืชอาหารสัตว์ยังเป็นศูนย์กลางเผยแพร่เทคโนโลยีสู่เกษตรกรรายอื่นอย่างกว้างขวาง

ปีงบประมาณ 2544 เกษตรกรร่วมโครงการสาธิตเทคโนโลยีพืชอาหารสัตว์ 722 ราย พื้นที่ผลิตพืชอาหารสัตว์รวม 1,546 ไร่ เทคโนโลยีที่ถ่ายทอดสู่เกษตรกรได้แก่

- สาธิตการผลิตพืชอาหารสัตว์พันธุ์ใหม่
- สาธิตการเพิ่มผลผลิตพืชอาหารสัตว์โดยใช้ปุ๋ยเคมี
- สาธิตการเพิ่มผลผลิตพืชอาหารสัตว์โดยใช้ปุ๋ยคอก
- สาธิตการผลิตพืชอาหารสัตว์แบบประณีต โดยการจัดการระบบชลประทาน
- สาธิตการผลิตหญ้าผสมถั่ว
- สาธิตการจัดการใช้ประโยชน์แปลงพืชอาหารสัตว์

6. สาธิตเทคโนโลยีการผลิตพืชอาหารสัตว์หมัก

ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ ได้สาธิตเพื่อแสดงวิธีการผลิตและให้เกษตรกรร่วมผลิตหญ้าหมักรูปแบบต่างๆ ทำให้เกษตรกรมีทักษะสามารถผลิตพืชอาหารสัตว์หมักสำรองไว้ใช้ใน ช่วงที่ขาดแคลน แก้ไขปัญหาขาดแคลนพืชอาหารสัตว์ เพิ่มผลผลิตและศักยภาพการผลิตสัตว์ของเกษตรกร

ปีงบประมาณ 2544 เกษตรกรร่วมโครงการสาธิตการผลิตพืชอาหารสัตว์หมัก 411 ราย เทคโนโลยีการผลิตพืชอาหารสัตว์ที่ถ่ายทอดสู่เกษตรกรได้แก่

- สาธิตการผลิตหญ้าหมักโดยใช้กระสอบสานหุ้มพลาสติกใส
- สาธิตการผลิตถั่วลิสงเถาหมัก
- สาธิตผลิตหญ้าแพงโกล่าหมักในกระสอบสาน
- สาธิตการผลิตหญ้าหมักในภาชนะต่างๆ
- สาธิตการทำข้าวโพดหมักและหญ้าเนเปียร์หมัก
- สาธิตการเพิ่มคุณภาพหญ้าหมักโดยใช้กากน้ำตาลและสารเติมเร่งการหมักต่าง ๆ

7. สนับสนุนเกษตรกรผลิตเสบียงสัตว์

แต่ละปี เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติ 2 อย่างคือ ฝนแล้งและน้ำท่วม นอกจากนั้นในช่วงใดช่วงหนึ่งของปี ปริมาณพืชอาหารสัตว์ในธรรมชาติมักมีปริมาณไม่เพียงพอสำหรับเลี้ยงสัตว์ หรือมีคุณภาพต่ำจนกระทบต่อการผลิตและการดำรงชีพของสัตว์เลี้ยง ดังนั้นเพื่อลดความสูญเสียจากภัยธรรมชาติ และแก้ไขปัญหาขาดแคลนพืชอาหารสัตว์ตามฤดูกาล ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์และสถานีอาหารสัตว์ ได้สนับสนุนเครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุ บุคลากร และให้คำแนะนำเกษตรกรร่วมผลิตเสบียงสัตว์เก็บสำรองไว้ใช้ตามความจำเป็น

ปีงบประมาณ 2544 มีเกษตรกรเข้าร่วมการผลิตและสำรองเสบียงสัตว์รวม 2,630 ราย ผลิตพืชอาหารสัตว์แห้งได้ 3,169 ตัน และพืชอาหารสัตว์หมักรวม 414 ตัน

ตารางที่ 45 หมู่บ้านหลักถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์

ลำดับที่	ศูนย์/สถานี	จำนวน	สถานที่ดำเนินการ
1	สถานีฯ สุพรรณบุรี	1	- บ้านกระเสียว ต.กระเสียว อ.ด่านช้าง จ.สุพรรณบุรี
2	ศูนย์ฯ สระแก้ว	2	- บ้านวังโพธิ์ทอง ม.2 ต.วังสมบูรณ์ อ.วังสมบูรณ์ จ.สระแก้ว - โครงการทับทิมสยาม 05 ม.10 ต.คลองโกเดือน อ.คลองหาด จ.สระแก้ว
3	ศูนย์ฯ ปากช่อง	1	- บ้านมะเกลือใหม่ ต.มะเกลือใหม่ อ.สูงเนิน จ.นครราชสีมา
4	สถานีฯ เชียงยืน	1	- บ้านศรีสุข ต.ศรีสุข อ.กันทรวิชัย จ.มหาสารคาม
5	สถานีฯ บุรีรัมย์	1	- บ้านโคกลอย ม.3,6,9 และ 10 ต.ไทยเจริญ อ.ปะคำ จ.บุรีรัมย์
6	ศูนย์ฯ ขอนแก่น	1	- บ้านนาขาม, บ้านพังทวย ม.5-7 ต.พังทวย อ.น้ำพอง จ.ขอนแก่น
7	สถานีฯ อุดร	1	- บ้านผึ่งหนึ่ง ต.ตาเลี่ยน อ.กุดจับ จ.อุดรธานี
8	สถานีฯ สกลนคร	1	- บ้านทรายทอง ต.ปทุมวาปี อ.ส่องดาว จ.สกลนคร
9	สถานีฯ หนองคาย	1	- บ้านเวียงคุก ม.8 ต.เวียงคุก อ.เมือง จ.หนองคาย
10	สถานีฯ เลย	1	- บ้านท่าสะอาด ต.ท่าสะอาด อ.นาด้วง จ.เลย
11	ศูนย์ฯ ลำปาง	1	- บ้านวอแก้ว ม. 3,4 ต.วอแก้ว จ.ลำปาง
12	สถานีฯ เชียงราย	2	- บ้านร่องตมป้อม ต.เวียง อ.เทิง จ.เชียงราย - บ้านสันทรายงาม ต.สันทรายงาม อ.เทิง จ.เชียงราย
13	สถานีฯ แพร่	1	- บ้านทุ่งไถ้ง ต.ทุ่งไถ้ง อ.เมือง จ.แพร่
14	สถานีฯ พิจิตร	1	- บ้านหนองพง อ.โพธิ์ประทับช้าง อ.โพทะเล จ.พิจิตร
15	สถานีฯ เพชรบูรณ์	1	- บ้านนางัว ต.นางัว อ.เมือง จ.เพชรบุรี
16	ศูนย์ฯ เพชรบุรี	1	- บ้านห้วยทราย ต.สามพระยา อ.ชะอำ จ.เพชรบุรี
17	สถานีฯ ประจวบคีรีขันธ์	1	- บ้านนิคมอ่าวน้อย อ.เมือง จ.ประจวบฯ
18	สถานีฯ กาญจนบุรี	1	- บ้านพรน้อย ม.7 ต.ลุ่มสุ่ม อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี
19	ศูนย์ฯ นครศรีธรรมราช	1	- บ้านสามร้อยกล้า ต.หินตก อ.ร่อนพิบูลย์ จ.นครศรีธรรมราช
20	สถานีฯ ชุมพร	1	- บ้านทุ่งยอ ม.6 ต.คุ้ง ต.ท่าแซะ จ.ชุมพร

ตารางที่ 45 (ต่อ) หมู่บ้านหลักถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านอาหารสัตว์

ลำดับที่	ศูนย์/สถานี	จำนวน	สถานที่ดำเนินการ
21	สถานีฯ สุราษฎร์ธานี	1	- กลุ่มโคนมศรีวิชัย
22	ศูนย์ฯ นราธิวาส	1	- บ้านโต๊ะหมื่น ต.ไพรวัน อ.ตากใบ จ.นราธิวาส
23	สถานีฯ ตรัง	1	- ต.หนองบัว อ.รัษฎา จ.ตรัง
24	สถานีฯ สตูล	1	- ต.กำแพงเพชร อ.รัตภูมิ จ.สงขลา
25	สถานีฯ พัทลุง	1	- ต.เกาะเต่า อ.ป่าพะยอม จ.พัทลุง
26	สถานีฯ สุโขทัย	2	- บ้านทานตะวัน จ.สุโขทัย - บ้านมั่งสูง จ.กำแพงเพชร
27	ศูนย์ฯ ชัยนาท	1	- ต.ไพรมะกุง อ.หันคา จ.ชัยนาท
28	สถานีฯ กาฬสินธุ์	2	- บ้านโนนน้ำเกลี้ยง ต.โนนน้ำเกลี้ยง อ.สหัสขันธ์ - บ้านนาจารย์ ต.นาจารย์ อ.เมือง จ.กาฬสินธุ์
29	สถานีฯ นครพนม	1	- บ้านสุขเกษม ต.โพธิ์ตาก อ.เมือง จ.นครพนม
30	สถานีฯ ยโสธร	1	- บ้านคำสี ต.ขันไดใหญ่ อ.เมือง จ.ยโสธร
31	สถานีฯ พังงาร้องไห้	1	- บ้านดงสวนผึ้ง ม.10 ต.น้ำดำ อ.สุวรรณภูมิ จ.ร้อยเอ็ด
32	สถานีฯ มุกดาหาร	1	- บ้านโนนยาง ต.โนนยาง อ.หนองสูง จ.มุกดาหาร
33	สถานีฯ อุบลราชธานี	1	- บ้านหนองไหล ต.หนองขอน อ.เมือง จ.อุบลราชธานี
	รวม	37	

ตารางที่ 46 รายชื่อโครงการทดสอบเทคโนโลยีการขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์ปี 2544

ลำดับที่	ศูนย์/สถานี	จำนวนเรื่อง	ทดสอบเทคโนโลยี
1	สถานี สุพรรณบุรี	1	- การผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงเถาโดยวิธีกร่อง
2	ศูนย์ฯ สระแก้ว	1	- การปลูกถั่วอาหารสัตว์หลังการเก็บเกี่ยวข้าวโพด
3	ศูนย์ฯ ปากช่อง	1	- การผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงเถาโดยใช้ท่อนพันธุ์
4	สถานี เชียงยืน	1	- ผลผลิตของหญ้าอาหารสัตว์ 7 ชนิด (ที่อายุการตัด 30 วัน และ 45 วัน)
5	สถานี บุรีรัมย์	1	- การใช้ปูนขาวเปรียบเทียบผลผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วคาวาลเคด
6	ศูนย์ฯ ขอนแก่น	1	- วิธีการผลิตถั่วแห้งและเมล็ดพันธุ์ถั่วคาวาลเคด
7	สถานี อุตรดิตถ์	1	- อัตราปุ๋ยที่มีต่อผลผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วคาวาลเคด
8	สถานี สกลนคร	1	- การเก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์ถั่วท่าพระสโตไล 3 วิธี (การเคาะเมล็ด คลุมถุง และตัดบ่ม)
9	สถานี หนองคาย	1	- อัตราปุ๋ยคอกที่มีต่อผลผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วคาวาลเคด
10	สถานี เลย	1	- การผลิตถั่วแห้งและเมล็ดพันธุ์ถั่วคาวาลเคดโดยใช้แปลงเดิม
11	ศูนย์ฯ ลำปาง	1	- การจัดการแปลงอะตราดเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ (ปีที่ 2)
12	สถานี เขียวาย	1	- ผลของระยะปลูกต่อคุณภาพและผลผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วคาวาลเคด
13	สถานี แพร่	1	- การขยายพันธุ์หญ้ากินนีสีม่วง
14	สถานี พิจิตร	1	- ผลของปุ๋ยคอก 4 ระดับ ที่มีผลในการผลิตหญ้าแพงโกล่า
15	สถานี เพชรบูรณ์	1	- การผลิตเมล็ดกินนีสีม่วงปลูกร่วมถั่วคาวาลเคด
16	ศูนย์ฯ เพชรบุรี	1	- อัตราต่าง ๆ กันของปุ๋ยไนโตรเจนที่มีต่อผลผลิตและเมล็ดพันธุ์ถั่วคาวาลเคด
17	สถานี ประจวบคีรีขันธ์	1	- เปรียบเทียบการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วคาวาลเคดที่ระยะปลูกแตกต่างกัน
18	สถานี กาญจนบุรี	1	- การผลิตเมล็ดถั่วลิสงเถาโดยใช้วัสดุรองพื้นต่างกัน

ตารางที่ 46 (ต่อ) รายชื่อโครงการทดสอบเทคโนโลยีการขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์ปี 2544

ลำดับที่	ศูนย์/สถานี	จำนวนเรื่อง	ทดสอบเทคโนโลยี
19	ศูนย์ฯ นครศรีธรรมราช	1	- ผลผลิตและคุณภาพเมล็ดพันธุ์นาข้าวสายพันธุ์ไฮแลนด์
20	สถานีฯ ชุมพร	1	- การจัดทำแปลงนาข้าวพันธุ์สีม่วงอย่างประณีต
21	สถานีฯ สุราษฎร์ธานี	1	- การขยายพันธุ์นาข้าวสายพันธุ์ไฮแลนด์เปรนดา
22	ศูนย์ฯ นราธิวาส	1	- ผลการใช้ปุ๋ยอินทรีย์น้ำต่อการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพเมล็ดพันธุ์พริกขี้หนู
23	สถานีฯ ตรัง	1	- อัตราปุ๋ยและอัตราเมล็ดพันธุ์พริกขี้หนู
24	สถานีฯ สตูล	1	- ผลผลิตและคุณภาพเมล็ดพันธุ์นาข้าวสายพันธุ์ไฮแลนด์เปรนดา
25	สถานีฯ พัทลุง	2	- การผลิตเมล็ดถั่วเขียวและโดยใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยคอก
26	สถานีฯ สุโขทัย	1	- อัตราปุ๋ย 15-15-15 ต่อผลผลิตนาข้าวพันธุ์สีม่วง
27	ศูนย์ฯ ชัยนาท	1	- วิธีการเก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิที่มีต่อผลผลิตและคุณภาพเมล็ดพันธุ์
28	สถานีฯ กาฬสินธุ์	2	- การผลิตเมล็ดข้าวหอมมะลิโดยวิธีเคาะใส่ตาข่ายในล่อนเขียว - การผลิตเมล็ดพันธุ์นาข้าวพันธุ์สีม่วงโดยการปลูกในช่วงเวลาต่างกัน
29	สถานีฯ นครพนม	1	- การใช้ปุ๋ยพืชสดกับปุ๋ยเคมีที่มีต่อผลผลิตและคุณภาพเมล็ดพันธุ์นาข้าวพันธุ์สีม่วง
30	สถานีฯ ยโสธร	1	- การทำนาข้าว 4 สายพันธุ์
31	สถานีฯ พังงา	1	- ผลผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว
32	สถานีฯ มุกดาหาร	1	- การผลิตเมล็ดพันธุ์นาข้าวพันธุ์สีม่วงหลังใส่กากอ้อยดำในปีที่ 2
33	สถานีฯ อุบลราชธานี	1	- การปลูกถั่วเขียวควบคู่กับข้าวโพดหวาน
	รวม	34	

ตารางที่ 47 รายชื่อโครงการทดสอบเทคโนโลยีการจัดการและใช้ประโยชน์แปลงพืช
อาหารสัตว์ประจำปี 2544

ลำดับที่	ศูนย์/สถานี	จำนวนเรื่อง	ทดสอบเทคโนโลยี
1	สถานีฯ สุพรรณบุรี	2	- การใช้หญ้ากินนีสีม่วงและถั่วลิสงเตาเลี้ยงโคเนื้อ - การเลี้ยงลูกโคนมเพศผู้ โดยการจัดการแปลงหญ้ากินนีสีม่วงและถั่วลิสงเตา
2	ศูนย์ฯ สระแก้ว	1	- ทดสอบการนำหญ้ากินนีสีม่วงเลี้ยงโคพันธุ์มบราห์โดยการตัดเกี่ยวให้กิน
3	ศูนย์ฯ ปากช่อง	1	- ทดสอบการใช้ประโยชน์จากพืชอาหารสัตว์คุณภาพดีเลี้ยงลูกโคนมเพศผู้
4	สถานีฯ เชียงยืน	1	- ทดสอบการเลี้ยงโคเนื้อระบบปล่อยโคทะเล็มโดยใช้รั้วไฟฟ้า
5	สถานีฯ บุรีรัมย์	1	- ทดสอบการใช้ประโยชน์จากแปลงหญ้ารัฐผสมถั่วท่าพระสไตลเลี้ยงโคเนื้อ
6	ศูนย์ฯ ขอนแก่น	1	- ทดสอบการจัดการแปลงหญ้าเนเปียร์ยักษ์แบบประณีตเลี้ยงโคเนื้อ
7	สถานีฯ อุดร	1	- บริการฟื้นฟูสภาพสัตว์ของธนาคารโค-กระบือ
8	สถานีฯ สกลนคร	2	- ทดสอบการขุนลูกโคนมเพศผู้โดยใช้อาหารหยابคุณภาพดี - ทดสอบการเลี้ยงลูกโคนมเพศเมียโดยใช้หญ้ากินนีสีม่วงและหญ้าไรดส์
9	สถานีฯ หนองคาย	1	- ทดสอบการเลี้ยงโคเนื้อระบบปล่อยทะเล็มแปลงหญ้ารัฐและผลิตเสบียงสัตว์สำรอง
10	สถานีฯ เลย	1	- ทดสอบการเลี้ยงโคเนื้อระบบตัดเกี่ยวโดยใช้หญ้าเนเปียร์แควะ
11	ศูนย์ฯ ลำปาง	1	- ทดสอบการใช้แปลงหญ้ารัฐผสมถั่วท่าพระสไตลเลี้ยงโคเนื้อ
12	สถานีฯ เชียงราย	1	- ทดสอบการเลี้ยงโคเนื้อโดยใช้หญ้ากินนีสีม่วงและถั่วท่าพระสไตล
13	สถานีฯ แพร่	2	- ทดสอบการเลี้ยงโคเนื้อระบบปล่อยทะเล็มหญ้าแพงโกล่า - ทดสอบการเลี้ยงโคเนื้อระบบปล่อยทะเล็มหญ้ากินนีสีม่วงผสมถั่วควาลเคด

ตารางที่ 47 (ต่อ) รายชื่อโครงการทดสอบเทคโนโลยีการจัดการและใช้ประโยชน์แปลงพืช
อาหารสัตว์ประจำปี 2544

ลำดับที่	ศูนย์/สถานี	จำนวนเรื่อง	ทดสอบเทคโนโลยี
14	สถานีฯ พิจิตร	1	- การใช้หญ้าแห้งโกส่าแห้งเลี้ยงโคเนื้อ
15	สถานีฯ เพชรบูรณ์	1	- การเลี้ยงโคเนื้อระบบตัดเกี่ยวให้กินโดยใช้หญ้ากินนีสีม่วง
16	ศูนย์ฯ เพชรบุรี	1	- การเลี้ยงโคเนื้อโดยใช้หญ้ากินนีสีม่วง
17	สถานีฯ ประจวบคีรีขันธ์	1	- การจัดการหญ้าหิมาลัยระบบตัดเกี่ยวเลี้ยงโคเนื้อ
18	สถานีฯ กาญจนบุรี	1	- การเลี้ยงลูกโคนมเพศผู้โดยใช้หญ้าเนเปียร์และถั่วลิสงเผา
19	ศูนย์ฯ นครศรีธรรมราช	1	- การเลี้ยงโคพื้นเมืองภายใต้ระบบตัดเกี่ยวหมุนเวียนแปลงพืชอาหารสัตว์
20	สถานีฯ ชุมพร	1	- การเลี้ยงโคเนื้อโดยใช้หญ้าขี้และถั่วท่าพระสโตไล
21	สถานีฯ สุราษฎร์ธานี	1	- การเลี้ยงโคเนื้อระบบปล่อยแทะเล็มหญ้าอะตราดัม
22	ศูนย์ฯ นราธิวาส	1	- การเลี้ยงแพะโดยการปล่อยแทะเล็มแปลงหญ้าชิกนัลเลื่อย
23	สถานีฯ ตรัง	1	- การผลิตและการจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์เลี้ยงแพะ
24	สถานีฯ สตูล	1	- การใช้ประโยชน์แปลงหญ้าพลัคทูลัมเลี้ยงโคเนื้อระบบแทะเล็ม
25	สถานีฯ พัทลุง	2	- การผลิตและการจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์เลี้ยงแพะ - การจัดการแปลงหญ้าขี้กับถั่วมะแะเลี้ยงแพะ
26	สถานีฯ สุโขทัย	1	- การเลี้ยงโคเนื้อระบบแทะเล็มหมุนเวียนแปลงหญ้าแห้งโกส่า
27	ศูนย์ฯ ชัยนาท	1	- การทำลายการฟักตัวเมล็ดถั่วไมยรา
28	สถานีฯ กาฬสินธุ์	1	- การเลี้ยงกระบือโดยใช้หญ้ากินนีสีม่วง
29	สถานีฯ นครพนม	1	- การเลี้ยงโคแม่พันธุ์ในแปลงหญ้าอะตราดัมผสมกินนีสีม่วง
30	สถานีฯ ยโสธร	1	- การเลี้ยงกระบือโดยการแทะเล็มในแปลงหญ้าอะตราดัม
31	สถานีฯ พังงา	1	- การเลี้ยงโคเนื้อโดยปล่อยแทะเล็มแปลงหญ้ากินนีสีม่วง
32	สถานีฯ มุกดาหาร	1	- การเลี้ยงโคเนื้อระบบแทะเล็มหมุนเวียนแปลงหญ้ากินนีสีม่วง
33	สถานีฯ อุบลราชธานี	1	- การใช้ประโยชน์หญ้ากินนีสีม่วงเลี้ยงโคพื้นเมือง
	รวม	37	

งานส่งเสริมการปศุสัตว์ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โครงการทัพบิมสยาม 03

หน่วยงานดำเนินงาน ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์สระแก้ว

ผลการดำเนินงาน

1. พื้นที่โครงการ 619 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบเชิงเขา บางแห่งไม่สามารถนำเครื่องจักรกลเข้าไปปฏิบัติงานได้เนื่องจากสภาพเป็นหลุมบ่อขนาดใหญ่ และมีก้อนหินกระจายอยู่ทั่วไป จึงสามารถพัฒนาเป็นแปลงหญ้าได้จำนวน 473 ไร่ เท่านั้น ราษฎรที่เข้าร่วมโครงการมีจำนวน 95 ราย มีสัตว์เลี้ยง (โค-กระบือ) ประมาณ 1,675 ตัว ซึ่งเป็นของสมาชิกในโครงการ 875 ตัว และของราษฎรหมู่บ้านใกล้เคียง 800 ตัว และได้จัดสรรพื้นที่ดังนี้

1) พื้นที่ลุ่มร่วน จำนวน 350 ไร่ ดำเนินการดังนี้

- แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วคาวาลเคด 7 ไร่
- แปลงผลิตเมล็ดพันธุ์หญ้าลูซี่ 40 ไร่
- แปลงผลิตหน่อพันธุ์หญ้ากินนีสีม่วงและหญ้าอะตราดัม 10 ไร่ สำหรับแจกจ่ายให้เกษตรกร
- แปลงผลิตเสบียงสัตว์ 100 ไร่ ซึ่งปลูกหญ้าลูซี่ 50 ไร่ และถั่วคาวาลเคด 50 ไร่
- แปลงหญ้าสำหรับเกี่ยวเลี้ยงสัตว์ 50 ไร่ สำหรับให้สมาชิกโครงการเกี่ยวไปเลี้ยงสัตว์ในช่วงฤดูทำนา
- แปลงหญ้าสำหรับปล่อยแพะเล็ม 143 ไร่ สำหรับให้เกษตรกรนำโค-กระบือเข้าไปเลี้ยงในช่วงเดือนสิงหาคม-ตุลาคม ซึ่งเป็นฤดูทำนา ไม่มีที่เลี้ยงสัตว์

2) แปลงหญ้าที่ไม่ลุ่มร่วน 123 ไร่ หว่านถั่วฮามาต้าร่วมกับหญ้าพื้นเมือง ซึ่งใช้เป็นทำเลเลี้ยงสัตว์สาธารณะ

2. สนับสนุนหญ้าสดให้กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ 95 ราย ประมาณ 1,200,000 กิโลกรัม
3. สนับสนุนหญ้าแห้ง 3,000 กิโลกรัม
4. ติดตาม ตรวจสอบและให้คำแนะนำด้านเสบียงสัตว์ 12 ครั้ง
5. ประชุมและคัดเลือกคณะกรรมการบริหารแปลงพืชอาหารสัตว์ 12 ราย เพื่อควบคุมการใช้ประโยชน์แปลงหญ้าที่ถูกทำลายทุกปี เนื่องจากจำนวนสัตว์เลี้ยงของราษฎรมีจำนวนมาก ไม่สามารถควบคุมการใช้ประโยชน์แปลงหญ้าได้ ทำให้ต้องสูญเสียงบประมาณในการจัดการสร้างแปลงหญ้าใหม่ทุกปี

โครงการทับทิมสยาม 05

หน่วยงานดำเนินงาน ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์สระแก้ว

ผลการดำเนินงาน โครงการฯ มีสมาชิกผู้เลี้ยงโคนม 18 ราย โคนมจำนวน 142 ตัว

1. สาธิตการจัดการและการใช้ประโยชน์แปลงพืชอาหารสัตว์ เกษตรกร 18 ราย พื้นที่ 40 ไร่
2. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ 360 กิโลกรัม ประกอบด้วย หญ้ากินนีสีม่วง หญ้าอะตราดัม ถั่วคาวาลเคด ถั่วไมยรา และถั่วท่าพระสไตโล ชนิดละ 72 กิโลกรัม
3. สนับสนุนหน่อพันธุ์พืชอาหารสัตว์ 22,100 กิโลกรัมประกอบด้วย หญ้าอะตราดัม 7,200 กิโลกรัม หญ้ากินนีสีม่วง 7,200 กิโลกรัม หญ้าเนเปียร์ 7,200 กิโลกรัม และหญ้าแพงโกล่า 500 กิโลกรัม
4. สาธิตการผลิตเสบียงสัตว์หมัก เกษตรกร 18 ราย จำนวน 9,000 กิโลกรัม
5. สนับสนุนเสบียงสัตว์ 36,000 กิโลกรัม ประกอบด้วย หญ้าแห้ง 9,000 กิโลกรัม หญ้าหมัก 9,000 กิโลกรัม และหญ้าสด 18,000 กิโลกรัม
6. ติดตาม ตรวจสอบให้คำแนะนำด้านอาหารสัตว์ 10 ครั้ง
7. แจกเอกสารวิชาการ 90 ฉบับ

โครงการส่งเสริมการปศุสัตว์อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

บ้านท่ากระบาก-คลองทราย

หน่วยงานดำเนินงาน ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์สระแก้ว

ผลการดำเนินงาน โครงการมีสมาชิกผู้เลี้ยงโคนม 45 ราย โคนมจำนวน 235 ตัว

1. สาธิตการจัดการและการใช้ประโยชน์แปลงพืชอาหารสัตว์ เกษตรกร 14 ราย รายละ 2 ไร่
2. สนับสนุนเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ 76 กิโลกรัม ประกอบด้วย หญ้าอะตราดัม 36 กิโลกรัม ถั่วคาวาลเคด 28 กิโลกรัม และถั่วไมยรา 12 กิโลกรัม
3. สนับสนุนหน่อพันธุ์พืชอาหารสัตว์ 16,000 กิโลกรัม ประกอบด้วย หญ้าอะตราดัม 5,000 กิโลกรัม หญ้ากินนีสีม่วง 5,000 กิโลกรัม หญ้าเนเปียร์ 5,000 กิโลกรัม และหญ้าแพงโกล่า 1,000 กิโลกรัม
4. สาธิตการผลิตเสบียงสัตว์หมัก เกษตรกร 30 ราย ผลผลิต 1,500 กิโลกรัม
5. สนับสนุนเสบียงสัตว์ 5,000 กิโลกรัม เป็นหญ้าแห้ง 3,000 กิโลกรัม หญ้าหมัก 1,500 กิโลกรัม และถั่วหมัก 500 กิโลกรัม
6. ประชุมด้านวิชาการ 1 ครั้ง เกษตรกร 45 ราย
7. ตรวจสอบและให้คำแนะนำด้านอาหารสัตว์ 4 ครั้ง
8. แจกเอกสารวิชาการ 135 ฉบับ

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพาน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

หน่วยงานดำเนินงาน สถานีอาหารสัตว์สกลนคร และศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ขอนแก่น

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินงานวิจัย 1 เรื่อง คือ ระดับโปรตีนที่เหมาะสมในสูตรอาหารไก่วงที่ช่วงอายุต่างๆ ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการทดลอง

โครงการผลิตอาหารช้างสำคัญ

หน่วยงานดำเนินงาน สถานีอาหารสัตว์สกลนคร

ผลการดำเนินงาน

ส่งมอบหญ้าอาหารสัตว์ ประกอบด้วย หญ้ามอริซัส หญ้าเนเปียร์ ข้าวฟ่างแดง ให้กับช้างสำคัญบนพระตำหนักภูพานราชนิเวศน์ 4 เชือก จำนวน 52,500 กิโลกรัม และกล้วย 456 ต้น โดยส่งมอบทุกวันอังคารและวันพฤหัสบดี

โครงการฟื้นฟูสภาพธรรมชาติห้วยน้ำหยาด เพื่อสนองพระราชดำริ ด้านการอนุรักษ์และจัดการน้ำ

หน่วยงานดำเนินงาน สถานีอาหารสัตว์สกลนคร

ผลการดำเนินงาน

1. ส่งเสริมการทำแปลงพืชอาหารสัตว์แบบปรางมีด จำนวน 50 ไร่
2. จัดทำแปลงศึกษาและฝึกอบรมการผลิตอาหารสัตว์
3. ส่งเสริมการผลิตอาหารชั้นจากวัตถุดิบในท้องถิ่น
4. ติดตามผลการดำเนินงาน แก้ไขปัญหาอุปสรรค ให้คำแนะนำต่างๆ จำนวน 12 ครั้ง

โครงการเสริมหมู่บ้านโครงการส่งเสริมศิลปาชีพพิเศษ

หน่วยงานดำเนินงาน สถานีอาหารสัตว์สกลนคร

ผลการดำเนินงาน

1. จัดตั้งกลุ่มให้เกษตรกรผสมอาหารชั้นใช้เอง 1 กลุ่ม
2. จัดทำแปลงหญ้าสาธิต พื้นที่ 10 ไร่
3. แนะนำสาธิตการถนอมอาหารสัตว์ เกษตรกร 10 ราย
4. จัดตั้งคลังเสบียงสัตว์ 1 แห่ง

**โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
และโครงการศึกษาและพัฒนาพื้นที่แหล่งเสื่อมโทรม ต.เขาชะงุ้ม
เพื่อเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์**

หน่วยงานดำเนินงาน ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์เพชรบุรี

ผลการดำเนินงาน ดำเนินงานวิจัย 6 เรื่อง ดังนี้

1. การขุนแพะด้วยใบกระถินสดเสริมด้วยมันเส้น
2. การใช้อาหารผสมเสร็จ (Total Mixed Ration) ขุนลูกโคนมเพศผู้
3. การตอบสนองต่อปุ๋ยฟอสฟอรัสและโปตัสเซียมของถั่วคาวาลเคดในพื้นที่ดินเสื่อมโทรม
4. การตอบสนองต่อปุ๋ยฟอสฟอรัสและโปตัสเซียมของหญ้าอะตราดัมในพื้นที่ดินเสื่อมโทรม
5. การตอบสนองต่อกากอ้อยดำ (Filter cake) และปุ๋ยไนโตรเจนของถั่วคาวาลเคดในพื้นที่ดินเสื่อมโทรม
6. การตอบสนองต่อกากอ้อยดำ (Filter cake) และปุ๋ยไนโตรเจนของหญ้าอะตราดัมในพื้นที่ดินเสื่อมโทรม

สำหรับโครงการที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว 2 เรื่อง พอสรุปได้ดังนี้

1. การขุนแพะด้วยใบกระถินสดเสริมด้วยมันเส้น

ผลการศึกษาพบว่า แพะมีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย 80.74 กรัม/ตัว/วัน ปริมาณอาหารที่กินเฉลี่ย 3.57 เปอร์เซ็นต์ของน้ำหนักตัว ประสิทธิภาพการใช้อาหาร 8.39 ผลตอบแทนเมื่อคิดเฉพาะค่าอาหาร ค่าเวชภัณฑ์ และค่าพันธุ์แพะ เกษตรกรมีกำไรจากการขายแพะเฉลี่ย 523.94 บาท/ตัว ได้กำไรมากกว่าการขุนแพะในคอกด้วยหญ้าสดและเสริมอาหารข้นเต็มที่ ซึ่งมีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยเพียง 44.90 กรัม/ตัว/วัน

2. การใช้อาหารผสมเสร็จ (Total Mixed Ration) ขุนลูกโคนมเพศผู้

ผลการศึกษาพบว่า การขุนโคนมเพศผู้ตั้งแต่แรกเกิดถึงน้ำหนัก 250 กิโลกรัม ใช้เวลาในการขุนประมาณ 300 วัน อัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย 747 กรัม/ตัว/วัน กินอาหารคิดเป็นน้ำหนักแห้งได้เฉลี่ย 1.48, 3.52 และ 6.57 กิโลกรัม/ตัว/วัน ที่อายุแรกเกิดถึงหย่านม หย่านม – 100 กิโลกรัม และ 100 – 250 กิโลกรัม ตามลำดับ ต้นทุนค่าอาหาร 6,918 บาท/ตัว ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ เกษตรกรมีกำไรประมาณ 2,607 บาท/ตัว

โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

หน่วยงานดำเนินงาน ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์นครศรีธรรมราช

ผลการดำเนินงาน ดำเนินการ 2 กิจกรรม คือ

1. ส่งเสริมการปลูกสร้างแปลงหญ้าอาหารสัตว์พื้นเมืองเพื่อขายเป็นหญ้าสดแก่กลุ่มผู้เลี้ยงโคชน เกษตรกรเข้าร่วมดำเนินการ 20 ราย ไร่ 1 ไร่ โดยปลูกหญ้าหยาบข้อ สามารถตัดเกี่ยวหญ้าได้ 2 ครั้ง ไร่ ละ ประมาณ 1,500 กิโลกรัม
2. ส่งเสริมการปลูกสร้างแปลงถั่วอาหารสัตว์ในฟาร์มโคนม เพื่อเพิ่มคุณภาพอาหารหยาบได้ดีขึ้น และลดปริมาณการใช้อาหารข้นลง เกษตรกรเข้าร่วมดำเนินการ 13 ราย ไร่ 2 ไร่ โดยปลูกถั่ว ทำพระสโตโล คาวาลเคด ไมยรา มะแฮะ และโสนขนลี สามารถตัดเกี่ยวผลผลิตได้ 2 ครั้ง ไร่ ละ ประมาณ 1,500 – 2,000 กิโลกรัม

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

หน่วยงานดำเนินงาน ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์นราธิวาส

ผลการดำเนินงาน

1. ศึกษาวิจัยด้านอาหารสัตว์

ดำเนินงานวิจัย 5 เรื่อง ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการทดลอง 3 เรื่อง คือ

- 1) การทดสอบความเป็นไปได้ในการกากปาล์มน้ำมันจากโรงงานสกัดน้ำมันขนาดเล็กของ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง เป็นอาหารโคขุน
- 2) ผลผลิตและองค์ประกอบทางเคมีของถั่วอาหารสัตว์บางชนิดในพื้นที่ขอบพรุ
- 3) ผลของระบบการให้อาหารต่อสมรรถภาพการเจริญเติบโตและลักษณะซากเปิดเพศ

โครงการวิจัยที่ดำเนินการเสร็จสิ้นและอยู่ระหว่างรวบรวมข้อมูล 2 เรื่อง คือ

- 1) การใช้ถั่วคาวาลเคดเป็นอาหารหยาบเลี้ยงแกะเนื้อ
 - 2) การทดสอบและการสาธิตการเลี้ยงไก่พื้นเมืองลูกผสมเพื่อการค้า
2. งานพัฒนาการผลิตสัตว์
- 1) ปรับปรุงแปลงพืชอาหารสัตว์แปลงหญ้ารายย่อย 10 ราย พื้นที่ 10 ไร่
 - 2) สาธิตการจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์ เกษตรกร 5 ราย

3. งานวิเคราะห์อาหารสัตว์

บริการวิเคราะห์อาหารสัตว์ 314 ตัวอย่าง 1,677 รายการ ดำเนินการได้ 105 แปล์เซ็นต์

โครงการพัฒนาทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์หมู่บ้านปศุสัตว์ – เกษตรมโนะ

หน่วยงานดำเนินงาน ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์นราธิวาส

ผลการดำเนินงาน

1. ดำเนินการปลูกพืชอาหารสัตว์ใหม่ในพื้นที่ 10 ไร่ โดยใช้พันธุ์หญ้าชิกแนลเลื่อย
2. บำรุงรักษาแปลงหญ้าเดิม พื้นที่ 90 ไร่ โดยมีการใส่ปุ๋ยเคมี จำนวน 6,500 กิโลกรัม พร้อมทั้งกำจัดวัชพืช
3. การให้ประโยชน์โดยเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของโครงการ จำนวน 30 ราย เข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ 90 ไร่ ได้ผลผลิตหญ้าสด จำนวน 261,000 กิโลกรัม โดยแบ่งพื้นที่เป็น
 - 1) พื้นที่ จำนวน 50 ไร่ สำหรับตัดหญ้าเลี้ยงโคขุน โคพ้อ – แม่พันธุ์ และแพะนมของโครงการ
 - 2) พื้นที่ จำนวน 40 ไร่ สำหรับปล่อยโคพ้อ – แม่พันธุ์ และแพะนมของโครงการเข้าแทะเล็ม
4. การผลิตเลียงสัตว์ ได้ทำการผลิตหญ้าแห้งอัดฟ่อนเพื่อสำรองไว้ใช้ในช่วงเกิดอุทกภัย และโรคระบาด จำนวน 30,525 กิโลกรัม
5. ให้คำแนะนำด้านการจัดการแปลงหญ้า จำนวน 42 ครั้ง

โครงการฟาร์มตัวอย่างพระราชดำริ

หน่วยงานดำเนินงาน ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์นราธิวาส

ผลการดำเนินงาน

1. ปรับปรุงแปลงพืชอาหารสัตว์ซึ่งเป็นแปลงหญ้ารุ่นที่เดิม จำนวน 25 ไร่ โดยการใส่ปุ๋ยเคมีและปลูกซ่อมแซมส่วนที่ตายเป็นบางส่วน
2. ดำเนินการไถเตรียมดิน โดยการไถบุกเบิก ไถพรวนจำนวนพื้นที่ 15 ไร่ และได้ดำเนินการ ดังนี้
 - ปลูกถั่วท่าพระสไตโล พื้นที่ 1.5 ไร่
 - ปลูกถั่วลิสงเถา พื้นที่ 0.5 ไร่
 - ปลูกหญ้ากีนีสีม่วง พื้นที่ 1.5 ไร่
 - ปลูกหญ้าชิกแนลเลื่อย พื้นที่ 10 ไร่
3. สาธิตการจัดการแปลงหญ้าชิกแนลเลื่อย พื้นที่ 3 ไร่

โครงการส่งเสริมการเลี้ยงแพะนมบริเวณรอบ ๆ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์

หน่วยงานดำเนินงาน ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ในราชภัฏวราศ

ผลการดำเนินงาน

1. ดำเนินการจัดทำแปลงหญ้าสาธิตแก่เกษตรกรรายย่อยรอบ ๆ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ จำนวน 10 ราย พื้นที่ 30 ไร่ ดังนี้

- เกษตรกรปลูกหญ้ากินนีสีม่วง จำนวน 6 ราย พื้นที่ 15 ไร่
- เกษตรกรปลูกหญ้าชิกแนลเลื่อย จำนวน 2 ราย พื้นที่ 5 ไร่
- เกษตรกรปลูกหญ้าลูซี่ จำนวน 2 ราย พื้นที่ 10 ไร่

ซึ่งแปลงหญ้างดกล่าวเกษตรกรสามารถตัดใช้ประโยชน์ได้แล้ว

2. สนับสนุนเสบียงสัตว์โครงการแพะนมพระตำหนักทักษิณฯ ซึ่งมีประมาณ 80 ตัว ดังนี้

- หญ้าแห้ง จำนวน 400 กิโลกรัม
- หญ้าสด จำนวน 18,300 กิโลกรัม

3. ให้คำแนะนำด้านอาหารสัตว์แก่โครงการแพะนมพระตำหนักทักษิณฯ และเกษตรกรรายย่อยรอบ ๆ พระตำหนักฯ 24 ครั้ง จำนวน 82 ราย

4. ให้คำแนะนำด้านการจัดการแปลงหญ้า และการให้อาหารสัตว์ แก่สมาชิกและเกษตรกรภายนอกที่เข้ามาศึกษาดูงาน จำนวน 35 ครั้ง

โครงการโคนมสวนจิตรลดา ปีงบประมาณ 2544

โครงการโคนมสวนจิตรลดา เป็นฟาร์มสาธิตในด้านการเลี้ยงดูและการจัดการฟาร์มโคนม ซึ่งปัจจุบันมีโคนมประมาณ 40 ตัว

ปี 2544 กองอาหารสัตว์ ได้เน้นให้มีการใช้พืชอาหารสัตว์คุณภาพดีในการเลี้ยงโคนมภายในฟาร์มโดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1. ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง สนับสนุนเสบียงสัตว์ทั้งหมด 127,252 กิโลกรัม ประกอบด้วย

- หญ้าแห้ง 89,776 กิโลกรัม
- ถั่วแห้ง 37,476 กิโลกรัม

2. ปรับปรุงและจัดทำแปลงหญ้า ในพื้นที่สวนจิตรลดา ดังนี้

- ปรับปรุงและจัดทำแปลงหญ้ากินนีสีม่วง จำนวน 3 ไร่
- ปรับปรุงและจัดทำแปลงหญ้าแพงโกล่า จำนวน 1 ไร่

โครงการความร่วมมือระหว่าง กองอาหารสัตว์และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ในปี 2544 กองอาหารสัตว์ได้ดำเนินการศึกษาร่วมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2 โครงการ คือ

1. โครงการ การปรับปรุงพันธุ์พืชอาหารสัตว์เขตร้อนโดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ดำเนินการร่วมกับคณะวิทยาศาสตร์ ทำการศึกษาในหญ้าอาหารสัตว์ 3 พันธุ์ คือ หญ้าเนเปียร์แคระ รุจี และกินนีสีม่วง ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างการศึกษาลักษณะทางสัณฐานวิทยาของต้นที่พัฒนาจากแคลลัสที่ผ่านการฉายรังสีแกมมา ที่ไรสุวรรณวาทกสิกิจ และเพิ่มการทดลองโดยกำลังเพิ่มจำนวนยอดให้มากขึ้นในขวดเพาะเลี้ยง เพื่อนำไปฉายรังสีแกมมา เพื่อให้ได้ต้นกลายพันธุ์มากขึ้น ส่วนหญ้ารุจีและกินนีสีม่วงอยู่ในระหว่างการเพิ่มจำนวนยอดเพื่อฉายรังสีแกมมาเช่นกัน

2. โครงการ การคัดเลือกเชื้อแบคทีเรียชนิดที่ผลิตกรดแลคติกที่มีประสิทธิภาพในการทำถั่วอาหารสัตว์หมัก ดำเนินการร่วมกับ คณะอุตสาหกรรมเกษตร ทำการศึกษาในถั่วอาหารสัตว์ 3 ชนิด คือ ถั่วไมยรา คาวาลเคด และท่าพระสไโดโล โดยใช้เชื้อแบคทีเรียที่ผลิตกรดแลคติก จำนวน 78 ชนิด ซึ่งคัดแยก (isolate) มาจากพืชอาหารสัตว์หมักและวัตถุดิบอาหารสัตว์หมักที่เกษตรกรใช้เลี้ยงสัตว์ ขณะนี้อยู่ระหว่างการตรวจสอบคุณภาพของถั่วไมยราและถั่วคาวาลเคดหมัก ส่วนถั่วท่าพระสไโดโลอยู่ในระหว่างการเตรียมวัตถุดิบให้มีปริมาณมากพอสำหรับการทดลอง

งานวิจัย ผลการศึกษาวิจัยด้านอาหารสัตว์

การดำเนินงานมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีอาหารและการจัดการให้อาหารสัตว์ ลดต้นทุนการผลิต พัฒนาสูตรและจัดสัดส่วนสูตรอาหารให้เหมาะสมในสัตว์แต่ละชนิดและแต่ละพื้นที่ เน้นการใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์ในประเทศที่มีราคาต่ำมาใช้เป็นอาหารสัตว์ โดยกลุ่มงานวิจัยอาหารสัตว์ได้จัดแบ่งกลุ่มโครงการวิจัยตามทิศทาง แผนงาน และหัวข้อวิจัยตามที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติกำหนด ดังนี้

ทิศทางที่ 2	ทิศทางการวิจัยที่นำไปสู่การเพิ่มผลผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่ม
แผนงาน 1	การวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่ม
หัวข้อวิจัยที่ 2	การวิจัยเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพวิธีการผลิตลดต้นทุนและลดการสูญเสีย

โครงการวิจัยที่ดำเนินการในปีงบประมาณ 2544

ในปีงบประมาณ 2544 ได้ดำเนินงานโครงการวิจัยโดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณเป็นเงินรวมทั้งสิ้น 2,199,810 บาท ภายใต้โครงการหลักวิจัยเพื่อพัฒนาสูตรและการให้อาหารสัตว์ จำนวน 12 โครงการ โดยเป็นโครงการต่อเนื่อง 1 เรื่อง และโครงการใหม่ 11 เรื่อง ดังนี้

1. โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาสูตรและการให้อาหารโคเนื้อ โคขุน และกระบือจำนวน 4 เรื่อง
 - 1.1 การใช้ถั่วท่าพระสโตไลเป็นอาหารหยাবเลี้ยงโคเนื้อ
 - 1.2 การใช้ถั่วท่าพระสโตไลแห้งเลี้ยงโคเนื้อ
 - 1.3 ผลของรูปแบบอาหารที่ใช้เลี้ยงต่อสมรรถนะการผลิต คุณภาพซากและผลตอบแทนต่อการเลี้ยงโคขุน
 - 1.4 การใช้หญ้าแฝกหมักเป็นอาหารหยাবเลี้ยงโคขุน
2. โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาสูตรและการให้อาหารโคนม จำนวน 5 เรื่อง
 - 2.1 การใช้ต้นถั่วมะสะเป็นอาหารหยাবเลี้ยงโคนม
 - 2.2 การใช้ถั่วท่าพระสโตไลแห้งเป็นอาหารหยাবเลี้ยงโครีดนม
 - 2.3 การทดสอบการผลิตและการใช้หญ้าหมักในฟาร์มโคนมของเกษตรกรรายย่อย (ต่อเนื่อง)
 - 2.4 การใช้ถั่วควาลเคดแห้งเป็นอาหารหยাবเลี้ยงโครีดนมในช่วงฤดูแล้ง
 - 2.5 การใช้ถั่วท่าพระสโตไลในอาหารข้นสำหรับโครีดนม

3. โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาสูตรและการให้อาหารแพะ และแกะ จำนวน 2 เรื่อง

3.1 การใช้ต้นถั่วมะแฮะเป็นอาหารเลี้ยงแพะเนื้อ

3.2 การใช้ถั่วท่าพระสไตโลเลี้ยงแพะเนื้อ

4. โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาสูตรและการให้อาหารสัตว์ปีก จำนวน 1 เรื่อง

4.1 การใช้ใบถั่วท่าพระสไตโลในอาหารไก่ลูกผสมพื้นเมือง

ทั้ง 12 โครงการดังกล่าว เป็นโครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินการทดลองเก็บข้อมูล 5 เรื่อง อยู่ระหว่างวิเคราะห์และจัดทำรายงานผลการวิจัย 6 เรื่อง และอยู่ระหว่างเสนอผลงานวิจัยเพื่อขออนุมัติเผยแพร่ 1 เรื่อง โดยผลการดำเนินงานสะสมเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 96.03 ของแผน

โครงการวิจัยที่ดำเนินการเสร็จและตีพิมพ์ในปี 2544

สำหรับงานวิจัยด้านอาหารสัตว์ที่ดำเนินการเสร็จ โดยสรุปผลการทดลองและตีพิมพ์เผยแพร่แล้ว ในปี 2544 มีทั้งสิ้น 6 เรื่อง ซึ่งพอจะสรุปผลการศึกษาวิจัย ได้ดังนี้

1. การใช้ถั่วไมยราเป็นอาหารโคนม (2) การใช้ถั่วไมยราเป็นแหล่งโปรตีนในสูตรอาหารโคนม

ผลการศึกษาพบว่า ต้นถั่วไมยราแห้งตัดที่อายุประมาณ 40 วัน มีโปรตีน 14.3% โดยน้ำหนักแห้ง สามารถใช้ต้นถั่วไมยราแห้งเป็นแหล่งโปรตีนในสูตรอาหารโคนม ได้ในระดับ 15 เปอร์เซ็นต์ในสูตรอาหาร โดยที่โคสามารถให้ผลผลิตและคุณภาพน้ำนมไม่แตกต่างจากกลุ่มเปรียบเทียบที่ไม่ได้ใช้ถั่วไมยรา ประกอบสูตรอาหาร แต่จะมีต้นทุนต่ออาหารในการผลิตน้ำนม 1 กิโลกรัม ต่ำกว่า

2. ผลของอาหารและระยะเวลาขุนต่อลักษณะซากและต้นทุนการขุนไก่พื้นเมืองลูกผสม

ผลการศึกษาพบว่า การขุนไก่พื้นเมืองลูกผสมอายุ 14 สัปดาห์ ด้วยอาหาร 2 สูตร กล่าวคือ สูตรที่ 1 ใช้อาหารผสมมีโปรตีน 13 เปอร์เซ็นต์ และพลังงาน 3,060 กิโลแคลอรี/กก. อาหารและสูตรที่ 2 อาหารที่ใช้ข้าวโพดบดเป็นหลักอย่างเดียว โดยใช้ระยะเวลาขุนเปรียบเทียบ 3 ระยะ คือ 28, 42 และ 56 วัน ตามลำดับ พบว่า การขุนไก่พื้นเมืองลูกผสมด้วยอาหารชั้นสูตรที่ 1 ใช้ระยะเวลา 56 วัน มีผลให้ไก่มีสมรรถนะการผลิต และลักษณะซากดีกว่า และมีผลตอบแทนคิดเป็นร้อยละของเงินลงทุนมากที่สุดคือ 48.9 เปอร์เซ็นต์

3. ผลของไขมันเคลือบต่อผลผลิตน้ำนมในระยะ 3 สัปดาห์แรกของการให้นม

ผลการศึกษาพบว่า การใช้อาหารผสมเสริมอัดก้อนเลี้ยงโครีโคนม โดยเปรียบเทียบระหว่างสูตรอาหารที่ใช้ไขมันปาล์ม 4 เปอร์เซ็นต์ ในสูตรและสูตรอาหารที่ใช้ Hydrolyzed animal fat 4 เปอร์เซ็นต์ ในสูตรให้กินเต็มที่ พบว่าการใช้ไขมัน Hydrolyzed animal fat 4 เปอร์เซ็นต์ สามารถเพิ่มผลผลิตน้ำนมของ

โคนมระยะ 0-3 สัปดาห์ได้ แต่ไม่สามารถใช้อาหารผสมเสร็จที่มีส่วนผสมของน้ำมันปาล์ม 4 เปอร์เซ็นต์ เพื่อเพิ่มผลผลิตน้ำนมของโคนม

4. การใช้อาหารผสมเสร็จที่มีเปลือกสับปะรดเป็นส่วนประกอบสำหรับโครีดนม

ผลการศึกษาพบว่าสามารถใช้เปลือกสับปะรดแห้งเป็นส่วนประกอบ 15 เปอร์เซ็นต์ ใน สูตรอาหารผสมเสร็จเลี้ยงโครีดนมได้ โดยโคกินอาหารเพิ่มขึ้นให้ผลผลิตน้ำนมตลอดจนรายได้จากการขายน้ำนมสูงกว่าโคกลุ่มที่ใช้เปลือกสับปะรดสดและเสริมอาหารชั้นสำเร็จรูป (โปรตีน 16%)

5. การใช้ใบสับปะรดในอาหารผสมเสร็จสำหรับโครีดนม

ผลการศึกษาพบว่า สามารถใช้ใบสับปะรดแห้งเป็นส่วนประกอบระดับ 40 เปอร์เซ็นต์ในสูตรอาหารผสมเสร็จเลี้ยงโครีดนมได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อกรกินอาหาร ผลผลิตและส่วนประกอบทางเคมีของน้ำนมที่รีดได้ ตลอดจนต้นทุนค่าอาหารในการผลิตน้ำนม เมื่อเปรียบเทียบกับการให้อาหารแบบปกติทั่วไปคือการให้อาหารหยาบเต็มที่และเสริมอาหารชั้นสำเร็จรูปตามปริมาณน้ำนมที่รีด

6. การใช้ใบสับปะรดหรือฟางข้าวในอาหารผสมเสร็จสำหรับโคขุน

ผลการศึกษาพบว่า ในการขุนโคลูกผสมบราห์มัน เริ่มจากน้ำหนัก 248 กิโลกรัม ด้วยอาหารผสมเสร็จ 2 สูตร เปรียบเทียบกัน โดยสูตรแรกมีใบสับปะรดแห้งเป็นส่วนประกอบในระดับ 40 เปอร์เซ็นต์ในสูตร และสูตรที่ 2 มีฟางข้าวเป็นส่วนประกอบในระดับ 40 เปอร์เซ็นต์ในสูตรโดยปรับโภชนะให้ใกล้เคียงกัน พบว่าสามารถใช้ใบสับปะรดแห้ง หรือฟางข้าวเป็นส่วนประกอบในสูตรอาหารผสมเสร็จเลี้ยงโคขุนได้ โดยที่อัตราการเจริญเติบโต ปริมาณอาหารที่กิน ประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารและต้นทุนค่าอาหารต่อตัว ไม่มีความแตกต่างกัน

ผลการศึกษาวิจัยด้านพืชอาหารสัตว์

โครงการวิจัยพืชอาหารสัตว์ที่ดำเนินการในปีงบประมาณ 2544 จัดแบ่งกลุ่มตามทิศทาง แผนงาน และหัวข้อวิจัย ตามที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติกำหนด ได้ดังนี้

ทิศทางที่ 2 ทิศทางการวิจัยที่นำไปสู่การเพิ่มผลผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่ม

แผน 1 การวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการสร้างมูลค่าเพิ่ม

หัวข้อ 2 การวิจัยเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพวิธีการผลิต ลดต้นทุน และการลดการสูญเสีย ซึ่งอยู่ภายใต้แผนแม่บทงานวิจัยการปศุสัตว์ แผนงานวิจัยด้านอาหารสัตว์ โครงการหลักโครงการวิจัยการปรับปรุงพันธุ์พืชอาหารสัตว์และการจัดการพืชอาหารสัตว์ ประกอบด้วยรายชื่อโครงการวิจัยจำนวน 30 โครงการ ดังนี้

ก. การวิจัยทดสอบและคัดเลือกพันธุ์พืชอาหารสัตว์

1. การศึกษาหญ้าบานาเพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์ (1) การเปรียบเทียบผลผลิตและส่วนประกอบทางเคมีของหญ้าบานาและหญ้านาเปียร์
2. การศึกษาถั่วอัลฟัลฟาในพื้นที่สูงเพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์ในพื้นที่ราบสูงของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (1) ผลผลิตและส่วนประกอบทางเคมีและลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของถั่วอัลฟัลฟา 24 สายพันธุ์
3. การศึกษาถั่วลิสงเถาเพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์ (9) การคัดเลือกพันธุ์ถั่วลิสงเถาและหญ้าสกุล Bracharia เมื่อปลูกร่วมกัน
4. ผลผลิตและคุณภาพของพืชตระกูลถั่วอาหารสัตว์ 5 ชนิด
5. ผลผลิตและคุณภาพของกระถิน 3 สายพันธุ์ในสภาพดินกรด
6. ผลผลิตและส่วนประกอบทางเคมีของถั่วมะแฮะ 8 สายพันธุ์ในดินชุดหุบกระพง
7. การทดสอบพันธุ์พืชอาหารสัตว์บนที่สูงทางภาคเหนือของประเทศไทย

ข. การวิจัยด้านการจัดการเขตกรรมพืชอาหารสัตว์

8. การศึกษาถั่วคาวาลเคดเพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์ (1) ระยะปลูกและความถี่ของการตัดที่มีต่อผลผลิตและส่วนประกอบทางเคมีของถั่วคาวาลเคดในพื้นที่จังหวัดลำปาง
9. ความถี่ของการตัดที่มีต่อผลผลิตและส่วนประกอบทางเคมีของกระถิน 4 สายพันธุ์
10. การตอบสนองต่อปุ๋ยคอกและปุ๋ยไนโตรเจนของหญ้าอะตราตัมที่ปลูกในพื้นที่ดินทราย
11. ผลของปุ๋ยคอกต่อผลผลิตและส่วนประกอบทางเคมีของถั่วอาหารสัตว์บางชนิดในพื้นที่ดินทรายชุดบ้านทอน
12. ผลของการให้น้ำในปริมาณต่างๆ ที่มีต่อผลผลิตและคุณค่าทางอาหารของถั่วไมยรา

13. ผลของการให้น้ำในปริมาณต่าง ๆ ที่มีต่อผลผลิต และคุณค่าทางอาหารของหญ้ากินนีสีม่วง
14. ผลของช่วงเวลาในการตัดและอัตราปุ๋ยไนโตรเจนที่มีต่อผลผลิตและคุณค่าทางอาหาร ของหญ้าเนเปียร์แควะภายใต้การจัดการแบบปราณีต
15. ระยะปลูกและระยะการตัดที่มีต่อผลผลิตของถั่วคาวาลเคด
16. วิธีการใส่ปุ๋ยและอัตราปุ๋ยยูเรียต่อผลผลิตและคุณภาพของหญ้าแพงโกล่า
17. อัตราต่าง ๆ กันของปุ๋ยคอกที่มีต่อผลผลิต และส่วนประกอบทางเคมีของถั่วลิสงเถา สายพันธุ์อมาริลโล
18. ผลของระยะเวลาการตัดที่มีต่อผลผลิต และส่วนประกอบทางเคมีของถั่วลิสงเถา สายพันธุ์อมาริลโล

ค. การวิจัยการใช้ประโยชน์จากพืชอาหารสัตว์

19. การทดสอบและสาธิตการจัดการแปลงหญ้ากินนีสีม่วงแบบปราณีตในฟาร์มโคนม ของเกษตรกรรายย่อย
20. การศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตหญ้าหมักรูปแบบต่างๆ
21. การศึกษาการใช้กากน้ำตาลเสริมในการผลิตพืชหมักจากถั่วอาหารสัตว์ 3 ชนิด
22. การวิจัยและทดสอบพันธุ์ถั่ว 5 ชนิดปลูกหลังเก็บเกี่ยวข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
23. การศึกษาต้นทุนและผลผลิตของการปลูกหญ้าเนเปียร์แควะภายใต้การจัดการแบบปราณีต
24. การศึกษาต้นทุนและผลผลิตของการปลูกหญ้ากินนีสีม่วงภายใต้การจัดการแบบปราณีต

ง. การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตเมล็ดพันธุ์

25. การศึกษาพืชสกุล Brachiaria เพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์ (3) ผลของระยะเวลาตัดที่มีต่อผลผลิตและคุณภาพเมล็ดพันธุ์หญ้า Brachiaria 4 ชนิด
26. อิทธิพลของวันปลูกและความหนาแน่นของต้นถั่วที่มีต่อผลผลิตและคุณภาพเมล็ดของถั่วท่าพระสไตโล
27. การผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วคาวาลเคด (1) อิทธิพลของระยะและอัตราเมล็ดพันธุ์ที่ใช้ปลูกที่มีต่อผลผลิตและคุณภาพเมล็ดถั่วคาวาลเคด
28. ผลของอัตราปุ๋ยไนโตรเจนและระยะเวลาการตัดหลังจากปลูกที่มีต่อผลผลิต และคุณภาพเมล็ดพันธุ์อะตราตัมในชุดดินโคราช
29. ผลของระยะเวลาการตัดที่มีต่อผลผลิตและคุณภาพของเมล็ดพันธุ์ถั่วคาวาลเคดในพื้นที่จังหวัดสุโขทัย

30. การผลิตเมล็ดพันธุ์โสนขนสายพันธุ์ดีและเกเลนเพื่อใช้เป็นพืชอาหารสัตว์ในที่ลุ่ม (4)
อายุการเก็บเกี่ยวที่มีต่อผลผลิตและคุณภาพเมล็ดพันธุ์โสนขนสายพันธุ์ดี

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินการวิจัยได้ตามแผนทั้งหมด 30 เรื่อง โดยอยู่ระหว่างการเก็บข้อมูล 20 เรื่อง และอยู่ระหว่างวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงานผลการวิจัย 10 เรื่อง

นอกจากนี้ในปี 2544 มีผลงานด้านพืชอาหารสัตว์ที่ได้พิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัย ในรายงานผลงานวิจัยประจำปี 2544 กองอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์ จำนวน 10 เรื่อง สรุปผลการศึกษามีดังนี้

1. การศึกษาถั่วลิสงเถาเพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์ (4) การปลูกถั่วลิสงเถาสายพันธุ์ อมาริลโลร่วมกับหญ้าเซตร่อน 3 ชนิด พบว่า ถั่วลิสงเถาสายพันธุ์อมาริลโลสามารถปลูกร่วมกับหญ้าชิกแนลนอนได้ดี
2. การศึกษาถั่วลิสงเถาเพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์ (2) ผลของระยะปลูกที่มีต่อผลผลิตและคุณภาพเมล็ดพันธุ์ของถั่วลิสงเถาสายพันธุ์อมาริลโล พบว่า ในปีแรก การปลูกถั่วลิสงเถาระยะ 50 x 25 เซนติเมตร (8 ต้นต่อตารางเมตร) ให้ผลผลิตเมล็ดพันธุ์สูงกว่าปลูกระยะ 50 x 50 และ 100 x 50 เซนติเมตร แต่ปีที่ 2 ไปแล้วระยะปลูกไม่มีผลต่อผลผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วลิสงเถา
3. การศึกษาหญ้าแฝกเป็นพืชอาหารสัตว์ พบว่า หญ้าแฝกมีเยื่อใยสูง มีคุณค่าทางอาหารต่ำ และสัตว์ไม่ชอบกิน
4. ลักษณะการเจริญเติบโตและการให้ผลผลิตของหญ้าซีดาเรีย 4 สายพันธุ์ พบว่า หญ้าซีดาเรียสายพันธุ์ CPI 15899 และสายพันธุ์สเปลิ้นด้า เจริญเติบโตและให้ผลผลิตได้ดีในที่ลุ่มดินเหนียว
5. การเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของเมล็ดหญ้ากินนีสีม่วง (4) ผลของระยะเวลากการตัดหญ้าที่มีต่อผลผลิตและคุณภาพหญ้ากินนีสีม่วง พบว่า การตัดหญ้าในช่วงเดือนกรกฎาคม ไม่มีผลกระทบต่อผลผลิตและคุณภาพเมล็ดพันธุ์หญ้ากินนีสีม่วง
6. ผลผลิตและคุณภาพของเมล็ดพันธุ์หญ้า *Paspalum atratum* ในพื้นที่ภาคเหนือ (2) อัตราปุ๋ยไนโตรเจนและฟอสฟอรัสที่มีต่อผลผลิตและคุณภาพเมล็ดพันธุ์หญ้า *Paspalum atratum* ของชุดดินสติกในพื้นที่จังหวัดแพร่ พบว่า การใส่ปุ๋ยไนโตรเจน และปุ๋ยฟอสฟอรัส ไม่มีผลกระทบต่อผลผลิตและคุณภาพเมล็ดพันธุ์หญ้าอะตราตัมในชุดดินสติก จ.แพร่
7. อิทธิพลของปุ๋ยไนโตรเจน และระยะปลูกต่อผลผลิตเมล็ดพันธุ์หญ้ากินนีสีม่วงในดินชุดหุบกระพง พบว่า การใส่ปุ๋ยยูเรียอัตรา 9.2-38.6 กิโลกรัมไนโตรเจนต่อไร่ต่อปี ให้ผลผลิตเมล็ดพันธุ์หญ้ากินนีสีม่วงสูงกว่าการไม่ใส่ปุ๋ยหรือปลูกถั่วร่วม ในขณะที่ยะปลูก 50 x 50, 50 x 75 และ 50 x 100 เซนติเมตร ไม่มีผลกระทบต่อผลผลิตเมล็ดพันธุ์

8. อิทธิพลของปุ๋ยไนโตรเจน และระยะปลูกต่อผลผลิตของถั่วแกรมสไตโล (1) ในชุดดินบ้านทอน พบว่า การใส่ปุ๋ยอัตรา 30 กิโลกรัมไนโตรเจนต่อไร่ต่อปี และ 20 กิโลกรัม P_2O_5 ต่อไร่ต่อปี ให้ผลผลิตและคุณภาพของถั่วแกรมสไตโลดีที่สุด ที่ปลูกในพื้นที่ดินชุดบ้านทอน
9. การเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของเมล็ดหน้กกมบ้า (1) อิทธิพลของระยะเวลาการตัดที่มีต่อผลผลิตและคุณภาพของเมล็ดหน้กกมบ้าสายพันธุ์ Kent พบว่า การตัดหน้กกมบ้าสายพันธุ์ Kent ในช่วงกลางเดือนสิงหาคม (19 สิงหาคม) จะทำให้ได้ผลผลิตเมล็ดพันธุ์ดีกว่า ที่ไม่มีการตัดหน้กกมบ้า และที่ตัดในช่วงเดือนกันยายน
10. การเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของเมล็ดหน้กกมบ้า (3) อัตราปุ๋ยไนโตรเจนและฟอสฟอรัสที่มีต่อผลผลิตและคุณภาพเมล็ดพันธุ์หน้กกมบ้าสายพันธุ์ Kent ในพื้นที่จังหวัดลำปาง พบว่า ควรใส่ปุ๋ยอัตรา 16 กิโลกรัมไนโตรเจนต่อไร่ และ 10 กิโลกรัม P_2O_5 ต่อไร่ ในการผลิตเมล็ดพันธุ์หน้กกมบ้า ในพื้นที่ดินชุดเรณู จ. ลำปาง

ผลการศึกษาวิจัยด้านคุณค่าทางโภชนาของอาหารสัตว์

โครงการวิจัยที่ดำเนินการในปีงบประมาณ 2544

กองอาหารสัตว์ได้ดำเนินงานวิจัยด้านคุณค่าทางโภชนาของอาหารสัตว์ 10 โครงการ และงานวิชาการ 1 โครงการ ดังนี้

1. โครงการศึกษาคุณค่าทางโภชนาของอาหารสัตว์ จำนวน 7 โครงการ คือ
 - 1.1 การศึกษาปริมาณสารพิษในพืชอาหารสัตว์
 - 1.2 การประเมินสัดส่วนของโปรตีนในสัตว์เคี้ยวเอื้อง
 - 1.3 คุณค่าทางโภชนาของพืชอาหารสัตว์ 3) หญ้ากินนีสีม่วง 4) ถั่วท่าพระสไตโล (ต่อเนื่อง)
 - 1.4 คุณค่าทางโภชนาของพืชอาหารสัตว์ 5) หญ้าขน (ต่อเนื่อง)
 - 1.5 คุณค่าทางโภชนาของพืชอาหารสัตว์ 6) หญ้ากรีนแพนิก (ต่อเนื่อง)
 - 1.6 ค่าพลังงานที่ใช้ประโยชน์ได้ของพืชอาหารสัตว์บางชนิดในไก่พื้นเมืองลูกผสม (ต่อเนื่อง)
 - 1.7 การศึกษาปริมาณแร่ธาตุในพืชอาหารสัตว์ 1) หญ้าอาหารสัตว์ 2) ถั่วอาหารสัตว์ (ต่อเนื่อง)
2. โครงการศึกษาการเก็บถนอมพืชอาหารสัตว์คุณภาพดีด้วยวิธีการหมัก จำนวน 3 โครงการ คือ
 - 2.1 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณคาร์โบไฮเดรตที่ละลายน้ำได้กับค่าความหวานของน้ำในต้นพืชอาหารสัตว์ที่อายุต่างๆ กัน
 - 2.2 การศึกษาปริมาณคาร์โบไฮเดรตที่ละลายได้ที่เหมาะสมต่อการทำพืชอาหารสัตว์หมัก
 - 2.3 การหมักถั่วพืชอาหารสัตว์ด้วยการเติมแลคติกแอซิดแบคทีเรีย
3. โครงการวิชาการ จำนวน 1 โครงการ คือ เรื่อง การเปลี่ยนแปลงของส่วนประกอบทางเคมีในขบวนการหมักถั่วคาวาลเคด

โครงการวิจัยที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว คือการประเมินค่าการย่อยได้ของอินทรีย์วัตถุ (OMD) และพลังงานใช้ประโยชน์ได้ของอาหารสัตว์เคี้ยวเอื้อง (MEr) ในพืชอาหารสัตว์และวัตถุดิบอาหารสัตว์ ที่มีใช้อยู่ในประเทศไทย โดยใช้วิธีHohenheim Gas Test ซึ่งเป็นวิธีที่ดำเนินการในห้องปฏิบัติการ ผลการประเมินค่า OMD และ MEr ของหญ้าอาหารสัตว์ (61.2% และ 8.0 MJ/Kgน้ำหนักแห้ง) และวัตถุดิบแหล่งโปรตีนจากพืช (50.0 - 87.2% และ 7.8 - 13.2 MJ/Kgน้ำหนักแห้ง) และวัตถุดิบแหล่งพลังงาน (61.6 - 95.7% และ 8.0 - 13.8 MJ/Kgน้ำหนักแห้ง) มีค่าใกล้เคียงกับค่าที่แสดงในรายงานของต่างประเทศ ยกเว้น ภาค

เมล็ดฝ้าย กากเบียร์ ส่วนถั่วอาหารสัตว์ (59.3% และ 7.5 MJ/Kg น้ำหนักแห้ง) และวัตถุดิบแหล่งโปรตีนจากสัตว์ ซึ่งได้ทำการประเมินเฉพาะในปลาป่น (56.8% และ 6.6 MJ/Kg น้ำหนักแห้ง) พบว่ามีค่าต่ำกว่าค่าที่มีในรายงานของต่างประเทศ

โครงการวิชาการที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว คือ การศึกษาคุณภาพของถั่วท่าพระสไตโลที่หมักร่วมกับมันเส้นในระดับต่างๆ พบว่า คุณภาพของถั่วท่าพระสไตโลที่หมักแต่เพียงอย่างเดียว และที่หมักร่วมกับมันเส้นทุกระดับ ไม่มีความแตกต่างกัน

งานวิเคราะห์อาหารสัตว์ กองอาหารสัตว์ได้ดำเนินการวิเคราะห์คุณภาพของอาหารสัตว์และดิน เพื่อสนับสนุนงานวิจัยของนักวิชาการ กองอาหารสัตว์ หน่วยงานต่างๆ ของกรมปศุสัตว์ และหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ที่ขอความร่วมมือมา รวมทั้งให้บริการตรวจสอบคุณภาพอาหารสัตว์และดิน ให้แก่เกษตรกร ดังตารางที่ 48 พร้อมทั้งให้คำแนะนำในเรื่องของคุณภาพของอาหารสัตว์และความอุดมสมบูรณ์ของดินที่ได้ตรวจสอบให้

ตารางที่ 48 ผลการปฏิบัติงานวิเคราะห์อาหารสัตว์

กิจกรรม	ตัวอย่าง / รายการ		
	แผน	ผล	% สะสม
งานวิเคราะห์เพื่อสนับสนุนงานวิจัย	3640 / 24320	5516 / 27606	152 / 114
งานบริการวิเคราะห์	1500 / 4500	2351 / 8750	157 / 195
รวม	5140 / 28820	7867 / 36359	-

บริการทางวิชาการ

1. ฝึกอบรมหลักสูตร Animal Feed Analysis ให้แก่เจ้าหน้าที่จากสาธารณสุขรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว จำนวน 6 คน ตามที่กรมวิเทศสหการขอความร่วมมือมา
2. ฝึกงานเรื่องวิธีการและเทคนิคในการวิเคราะห์อาหารสัตว์และดิน ให้แก่นักศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท จากสถาบันการศึกษาต่างๆ จำนวน 9 คน
3. ให้ความรู้ / คำแนะนำ / ประเมิน ในเรื่องความสำคัญของการวิเคราะห์อาหารสัตว์และดิน วิธีการสุ่มเก็บตัวอย่างเพื่อวิเคราะห์ คุณภาพของอาหารสัตว์ วัสดุฟลอยด์ต่าง ๆ และความอุดมสมบูรณ์ของดินแก่เกษตรกร และบุคคลจากภาคเอกชน จำนวน 5 ราย

ผลการดำเนินงานโครงการหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชอาหารสัตว์ ปี 2544

โครงการหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชอาหารสัตว์ เป็นส่วนหนึ่งของโครงการหลากหลายทางชีวภาพด้านปศุสัตว์ ซึ่งโครงการนี้ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบาย มาตรการ และแผนการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2542 – 2545 มาตรการและแผนงานดังกล่าวทั้งหมด 7 กลยุทธ์ กองอาหารสัตว์มีส่วนเกี่ยวข้องในกลยุทธ์ที่ 1, 4, 6 และ 7 ซึ่งมีโครงการต่าง ๆ รองรับกลยุทธ์ คือ

กลยุทธ์ 1 เสริมสร้างสมรรถนะขององค์กร และบุคลากรในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ
โครงการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์ข้อมูลพันธุกรรมพืชอาหารสัตว์
วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดตั้งระบบฐานข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ และพัฒนาแหล่งพันธุกรรมพืชอาหารสัตว์พื้นเมือง และพืชอาหารสัตว์เศรษฐกิจ
2. บริการด้านข้อมูล ข่าวสารทางวิชาการแก่บุคคลทั่วไป

วิธีการดำเนินการ

1. จัดตั้งศูนย์ประสานงาน ที่กองอาหารสัตว์ เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรวบรวม และเผยแพร่ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชอาหารสัตว์
2. รวบรวมข้อมูลทางวิชาการพืชอาหารสัตว์นำเข้า และพืชอาหารสัตว์พื้นเมือง โดยทำการศึกษาจากเอกสารของหน่วยงานทั้งของภาครัฐ เอกชน เกษตรกร และต่างประเทศ
3. จัดเก็บข้อมูลในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานไว้ในโปรแกรม Access และสืบค้นรูปแบบเพื่อนำไปพัฒนาจัดทำระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชอาหารสัตว์
4. เผยแพร่ข้อมูลทางสารสนเทศ

ผลการดำเนินงาน

1.1 จัดตั้งศูนย์ประสานงานในการรวบรวม และเผยแพร่ข้อมูลพื้นฐานทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชอาหารสัตว์ ที่กองอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์ กรุงเทพฯ

การจัดตั้งศูนย์ประสานงานในการรวบรวม และเผยแพร่ข้อมูลพื้นฐานทางด้านความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชอาหารสัตว์ เพื่อใช้เป็นศูนย์กลางในการติดต่อ ประสานงานในการรวบรวมข้อมูลทางด้านวิชาการที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ และพัฒนาแหล่งพันธุกรรมพืชอาหารสัตว์พื้นเมือง และพืชอาหารสัตว์เศรษฐกิจ จากแหล่งข้อมูลของรัฐ เอกชน และเกษตรกร ตลอดจนเป็นแหล่งให้บริการด้านข้อมูลข่าวสารทางวิชาการแก่บุคคลทั่วไป จากเหตุผลดังกล่าวจึงได้มีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานขึ้นที่ “กอง

อาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์ กรุงเทพฯ" โดยศูนย์ประสานงานฯ มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานประกอบไปด้วย

1. นักวิชาการ	จำนวน	2	คน
2. ลูกจ้างชั่วคราว	จำนวน	1	คน

การรวบรวม และเผยแพร่ข้อมูล โดยอาศัยระบบฐานข้อมูลจากคอมพิวเตอร์เป็นหลัก

1.2 จัดทำฐานข้อมูลประวัติการนำเข้าพืชอาหารสัตว์

การนำเข้าพันธุ์พืชอาหารสัตว์จากแหล่งต่าง ๆ เข้ามา เพื่อศึกษาคัดเลือกพันธุ์ที่สามารถปรับตัวได้ดีในสภาพท้องที่ต่าง ๆ สามารถให้ผลผลิตและคุณค่าทางอาหารสูง ทนต่อสภาพแห้งแล้ง ทนโรคแมลง ฯลฯ สำหรับประเทศไทยการนำเข้าพันธุ์พืชอาหารสัตว์มีมาช้านานแล้ว และมีพันธุ์พืชอาหารสัตว์หลายชนิดด้วยกันที่สามารถปรับตัวขึ้นได้ดีในประเทศไทย อาทิเช่น หญ้ารูซี่ หญ้ากินนีสีม่วง ถั่วฮามาต้า และ ถั่วควาลเคด เป็นต้น ดังนั้นในการจัดทำประวัติการนำเข้าพันธุ์พืชอาหารสัตว์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการใช้เป็นแหล่งข้อมูลหนึ่งในการศึกษาค้นคว้าวิจัย

การจัดทำประวัติการนำเข้าในครั้งนี้เป็นเพียงข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นเท่านั้น ซึ่งข้อมูลที่บันทึกประกอบไปด้วย

1. ชื่อวิทยาศาสตร์
2. ชื่อสามัญ
3. ชื่อพันธุ์หรือสายพันธุ์
4. เดือนปีที้นำเข้า
5. ชื่อผู้นำเข้า
6. แหล่งประเทศที้นำเข้า

โดยจัดเรียงตามตัวอักษรของ Genus ซึ่งปัจจุบันมีข้อมูลจำนวน 607 รายการ

1.3 การถ่ายทอดความรู้ ข้อมูล ข่าวสารด้านพืชอาหารสัตว์ลงระบบสารสนเทศของกรมปศุสัตว์ และกองอาหารสัตว์

เมื่อศึกษาลักษณะประจำพันธุ์ของพืชอาหารสัตว์พื้นเมือง ทั้งจากเอกสาร และการเก็บรวบรวมจากพื้นที่ต่าง ๆ พบว่าพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมืองมีคุณค่าทางอาหารแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับแต่ละชนิดของพืช โดยในปี 2544 สามารถรวบรวมรายละเอียด และนำเผยแพร่ลงระบบสารสนเทศของกรมปศุสัตว์ และกองอาหารสัตว์ได้ 41 ชนิด คือ

1. ถั่วลิสงนา, คัดแซก, หญ้าเกร็ดหอยใหญ่ (*Alysicarpus vaginalis* (Linn.) DC)
2. หญ้าเพ็ก, หญ้าเพ็ก (*Arundinaria pusilla* Cheval. & A. Camus)

3. หญ้าใบมัน, หญ้ามาเลเชีย (*Axonopus compressus* (Swartz.) Beauv. (syn. *Millium compressum* Swartz, *Paspalum platyculon* Poir., *Anastrophus comperssus* Sch.ex.D.)
4. หญ้าตีนกา หญ้าขนเล็ก หญ้าข้อ (*Brachiaria distachya* Stapf.)
5. หญ้าขนไทย (*Brachiaria mutica* Stapf.)
6. หญ้าใบพายใหญ่ (*Brachiaria ramosa* (Linn.) Stapf.)
7. หญ้าต้นติด, หญ้าตีนติด, หญ้าผักโก (*Brachiaria reptans* (L.) Gard. Et. CE. Hubb.)
8. หญ้าอีเหนียว เหนียวหมา หญ้าขนแม่ม้าย หรือ หญ้าเหล็กไฟ (*Centotheca latifolia* (Osb.) Trin. (syn. *Centotheca lappacea* (L.) Desv., *Holcus latifolius* Osb., *Cenchrus lappaceus* L.)
9. หญ้ารังนก (*Chloris barbata* (L.) Sw.
10. หญ้าข้าวป่า ข้าวป่าเกสร *Mnesithea glandulosa* (Trin.) Kon.& Sos. (syn. *Coelorhachis glandulosa* (Trin.) Stapf. et. Ridl., *Rottboelling glandulosa* Trin.)
11. ผักปลาบ (*Commelina diffusa* Burm.f.) (syn. *C. longicaulis* Jacq., *C. nodiflora* Lim.)
12. หญ้ามัน (ขาว) (*Cyrtococcum patens* (L.) A. Camus)
13. หญ้าร่ำด หญ้าจาด หรือหญ้าน้ำค้าง (*Cyrtococcum accrescens* (Trin.) Stapf.)
14. หญ้าปากควาย หญ้าสายน้ำผึ้ง (*Dactyloctenium aegyptium* (L.) P. Beauv.)
15. ถั่วคนทีดิน, หนูท้องขาว (*Desmodium heterocarpon* (L.) DC) (syn. *D. ovalifolium* Wallich. ex Merrill.) ssp. *Heterocarpon* var. *heterocarpon* H. Ohashi
16. ขางคันทนา ขางคันทนาแดง พังสวย แสงช้างโขก หญ้าตีนหมา อีเหนียวใหญ่ (*Desmodium heterocarpon* (L.) DC.ssp. *heterocarpon* var. *strigosum* Van Meeuwen) (syn. *D. siliquosum* DC.)
17. หญ้าแมงหมี่ (*Desmodium heterophyllum* (Willd.) DC. (syn. *Hedysarum heterophyllum* Willd., *Meibomia heterophylla* (Willd.) Kuntze)
18. ผีเสื้อน้ำ รุกกิ้งดาหน่อ อีเหนียว ก้างก้างอี (*Desmodium styracifolium* (Osbeck) Merr.)
19. หญ้าแหวน หญ้าหนวดเจ้าชู หญ้าก้านแดง (*Dichanthium caricosum* (L.) A. Camus)
20. หญ้าพะงอเงี้ยว, หญ้าแหวน (*Dichanthium annulatum* (Forssk.) Stapf.) (syn. *Andropogon annulatus* Forssk.)
21. หญ้าตีนนก, หญ้าปล้องข้าวนก (*Digitaria ciliaris* (Retz.) Koel.)

22. หญ้าปล้องละมาน (*Echinochloa crus-galli* (L.) P. Beauv. ssp. *Hispidula* (Retz.) Honda (syn. *Panicum crus-galli* L.)
23. หญ้าตีนกา หญ้าตีนนก หญ้าปากคอก (*Eleusine indica* (L.) Gaerth.)
24. หญ้ากอ, หญ้ายุง (*Eriochloa procera* (Retz.) C.E. Hubb.)
25. หญ้าหวายข้อ (*Heamarthria compressa* (Linn.f.) R.Br.)
26. หญ้าปล้อง (*Hymenachne acutigluma* (Steudel) illiand)
27. หญ้าหวาย, หญ้ายอนหนู, หญ้าหางค่าง, หญ้าตะขาบ หรือหญ้าแดง (*Ischaemum barbatum* Retz.)
28. หญ้ายอนหนู, หญ้าดอกขาว, หญ้าเมื่อดงา, หญ้ายางคัง (*Leptochloa chinensis* (L.) Nees)
29. หญ้าข่มคา, หญ้าหลอด (*Microstegium ciliatum* (Trinius) A. Camus)
30. หญ้าไผ่, หญ้าขุยไผ่ขน, หญ้าละมาน (*Ottochloa nodosa* (Kunth) Dandy (syn. *Panicum nodosum* Kunth., *Hemigymnia multinodis* Stapf., *H. fusca* Ridley)
31. หญ้าพังโหม, ย่านพังโหม, ตดหมูตดหมา (*Paederia linearis* Hook.)
32. หญ้าขนหนู (*Panicum elegantissimum* Hook. F.)
33. หญ้าชันกาด, คุน, เข็มมัน, อ่อน้อย (*Panicum repens* Linn.)
34. หญ้าเห็บ (*Paspalum conjugatum* Bergius)
35. หญ้าสะกาดน้ำเค็ม (*Paspalum distichum* Linn.) (syn. *Digitaria paspaloides* Michx., *P. digitaria* Poir., *P. paspaloides* Scribn.)
36. หญ้ารังตี๊กแตน, หญ้าหวาย, หญ้าแพรกหางช้าง, หญ้าตุ๊กแก (*Paspalum longifolium* Roxb.)
37. หญ้าเอียงนา, หญ้านมหนอน (*Paspalum orbiculare* Forst., *P. scrobiculatum* Linn. var. *orbiculare* (G.Forst.))
38. หญ้าปล้องหิน (*Paspalum scrobiculatum* Linn.) (syn. *P. Kora* Willd, *P. polystachyum* R.Br.; *P. commersonii* Lam.)
39. หญ้าดอกแดง (*Rhynchelytrum repens* (Willd.) C.E. Hubb.)
40. ไชหิน การะ ต่างหมอง เจริะ เจริง (*Iadehagi godefroyanum* (O.Kuntze) Ohashi)
41. หญ้ายุงหรือหญ้าแฝกเถื่อน (*Themeda villosa* Durand & Jackson)

อย่างไรก็ตาม ข้อมูลนี้เป็นข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งยังไม่อาจครอบคลุมพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมืองที่อยู่ในประเทศไทยทั้งหมดได้ ซึ่งยังต้องมีการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมต่อไป

กลยุทธ์ 4 อนุรักษ์ความหลากหลายในชนิดพันธุ์ ประชากร พันธุกรรมและระบบนิเวศน์แหล่งที่อยู่อาศัยวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ สามารถอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ให้การศึกษาแก่สาธารณชน และเกื้อหนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน

โครงการรวบรวม และจำแนกพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง วัตถุประสงค์

1. รวบรวมพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมืองและศึกษาลักษณะประจำพันธุ์
2. จัดทำพิพิธภัณฑ์มีชีวิต และพิพิธภัณฑ์พืชอัดแห้ง

วิธีการดำเนินการ

1. จัดตั้งเครือข่ายศูนย์รวบรวมพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง
2. ศึกษารวบรวมพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง
3. เก็บรักษาเชื้อพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมืองระยะยาวใน gene bank
4. จัดทำพิพิธภัณฑ์มีชีวิต และพิพิธภัณฑ์พืชอัดแห้งของพืชอาหารสัตว์พื้นเมืองที่ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง เพื่อการอนุรักษ์และทัศนศึกษาวิจัย

ผลการดำเนินงาน

1. จัดตั้งศูนย์รวบรวมพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง 3 แห่ง

ปี 2542 ทำการจัดตั้งศูนย์รวบรวมพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง 3 แห่ง คือ

1. ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง จ.นครราชสีมา เก็บรวบรวมพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมืองในพื้นที่ภาคอีสาน จำนวน 552 ตัวอย่าง
2. ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ลำปาง จ.ลำปาง เก็บรวบรวมพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมืองในพื้นที่ภาคเหนือ จำนวน 254 ตัวอย่าง
3. ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์นครศรีธรรมราช จ.นครศรีธรรมราช เพื่อเก็บรวบรวมพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมืองในพื้นที่ภาคใต้ จำนวน 323 ตัวอย่าง

ซึ่งทั้ง 3 แห่ง จะใช้เป็นแหล่งรวบรวม ศึกษาลักษณะประจำพันธุ์ การประเมินคุณค่าเบื้องต้นของพืชอาหารสัตว์พื้นเมืองในแต่ละท้องถิ่น โดยมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติงานประกอบไปด้วย นักวิชาการแต่ละ 1 คน และลูกจ้างชั่วคราวแต่ละ 1 คน

2. เก็บรวบรวมพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง

จากการเก็บรวบรวมพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง ระหว่างปี 2542 – 2544 (ก.ย.44) สามารถรวบรวมตัวอย่างพืชได้ทั้งหมด 1,129 ตัวอย่าง และจัดทำเป็นตัวอย่างอัดแห้ง (Herbarium) จำนวน 1,770 ตัวอย่าง โดยจะนำส่วนหนึ่งเก็บรักษาไว้ที่ศูนย์ประสานงานฯ ณ กองอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์ และอีกส่วนหนึ่งเก็บรักษาไว้ที่ศูนย์รวบรวมพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง 3 แห่ง เพื่อใช้สำหรับการศึกษาวิจัยต่อไป

นอกจากนี้ยังได้มีการนำตัวอย่างพืชอาหารสัตว์พื้นเมืองที่เก็บรวบรวมมาได้ไปตรวจสอบชื่อวิทยาศาสตร์แล้วจำนวน 604 ตัวอย่าง ซึ่งพบพืชตระกูลถั่ว 266 accession no. สามารถจำแนกได้ 78 species (ชนิด) 36 genus (สกุล) พืชตระกูลหญ้าจำนวน 323 accession no. สามารถจำแนกได้ 110 species (ชนิด) 13 genus (สกุล)

3. จัดทำพิพิธภัณฑ์มีชีวิตพืชอาหารสัตว์พื้นเมือง ดังภาพที่ 6 เพื่อการอนุรักษ์พันธุ์และการศึกษาที่ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง จ.นครราชสีมา

ภาพที่ 6 การจัดทำพิพิธภัณฑ์มีชีวิต

การเก็บรวบรวมพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง โดยนำตัวอย่างเก็บรวบรวมมาจัดทำตัวอย่างที่เก็บรวบรวมมาจัดทำตัวอย่างอัดแห้ง เพื่อตรวจสอบชื่อทางพฤกษศาสตร์ และจัดทำพิพิธภัณฑ์พืชอัดแห้ง และอีกส่วนหนึ่งนำมาปลูกในแปลงพิพิธภัณฑ์มีชีวิต ณ ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง อ.ปากช่อง จ.นครราชสีมา

การจัดทำพิพิธภัณฑ์มีชีวิตพืชอาหารสัตว์พื้นเมืองเพื่อการทัศนศึกษาที่ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง ปี 2544 จัดทำภูมิสถาปัตย์ในพื้นที่ประมาณ 5 ไร่ และจัดเตรียมพื้นที่ในการปลูกสร้างแปลงพืชอาหารสัตว์พื้นเมือง ประมาณ 150 ชนิด (species) เพื่อเป็นสถานที่ศึกษาดูงานของผู้สนใจทั่วไป

กลยุทธ์ 6 ส่งเสริมการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมประเพณี วัตถุประสงค์เพื่อผสมผสานการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพเข้ากับกิจกรรมอื่น ๆ ที่ใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพ

โครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายแก่เกษตรกรที่ดำรงรักษาสายพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง วัตถุประสงค์

1. ให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของสายพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง และการดำรงรักษาความหลากหลายทางชีวภาพในการเกษตรแก่เกษตรกร

2. สนับสนุนค่าใช้จ่ายแก่เกษตรกรที่ดำรงรักษาสายพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง

วิธีการดำเนินงาน

1. ส่งเสริมการบำรุงรักษาสายพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมืองในการเกษตร และสนับสนุนค่าใช้จ่ายโดยจัดทำแปลงสาธิตในท้องถิ่น และส่งเสริมให้มีการซื้อขายพืชอาหารสัตว์พื้นเมือง

2. ส่งเสริมการสาธิต การกระจายพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมืองที่มีศักยภาพสู่เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์

3. ส่งเสริมให้เกษตรกรศึกษาดูงาน การเลี้ยงสัตว์ ปลูกพืช และเกษตรกรรมธรรมชาติที่ประสบความสำเร็จ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบ

ผลการดำเนินงาน

เผยแพร่ความรู้ด้านพันธุ์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง ในการจัดนิทรรศการการประชุมวิชาการ ณ โรงแรมทวินโลดส์ จ.นครศรีธรรมราช โครงการส่งเสริมการปลูกสร้างแปลงหญ้าอาหารโคชน จำนวน 20 ราย

กลยุทธ์ 7 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน/สถาบันทั้งในประเทศ และต่างประเทศในการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศไทยได้รับเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการอนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน และสามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีที่มีอยู่ให้แก่ประเทศอื่น

โครงการศึกษาพัฒนา และทดสอบเทคโนโลยีการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพด้านพืชอาหารสัตว์พื้นเมือง

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาวิจัย และพัฒนาพันธุ์ การใช้ประโยชน์พืชอาหารสัตว์พื้นเมือง

วิธีการดำเนินการ

1. ศึกษาการจัดการเพิ่มผลผลิตและการนำไปใช้ประโยชน์

2. ศึกษาวิจัยด้านองค์ประกอบทางเคมี การย่อยได้ ความเป็นพิษของพืชอาหารสัตว์พื้นเมือง

ผลการดำเนินงาน

ปีงบประมาณ 2544 ยังไม่ได้ดำเนินการ จะเริ่มดำเนินการปี 2545 – 2546 แต่ได้รวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองที่สามารถนำมาใช้เป็นสมุนไพรหรืออาหารสัตว์ ดังภาพที่ 7 -24

ภาพที่ 7 *Murdannia nudiflora*

กินกุ้งน้อย ผักปราบ หย้าเส้นแดง
อาหารสัตว์ โค-กระบือ
สมุนไพร รักษาโรคเรื้อน

ภาพที่ 8 *Torenia fournieri*

แวมยุรา เกล็ดหอย แวมยุเรศ
อาหารสัตว์ โค - กระบือ
สมุนไพร รากสตรูปอมแก้ปวดฟัน

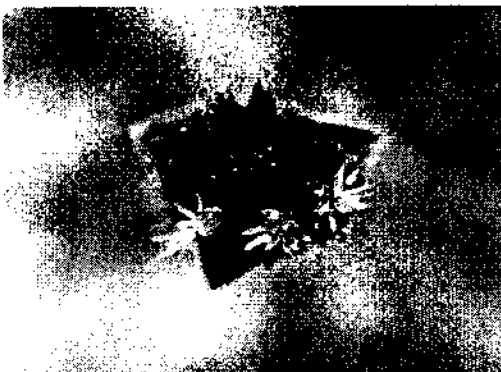
ภาพที่ 9 *Tedehagi godefroyanum*

ไซหิน การะ ต่างหมอง เรียง เรียง
อาหารสัตว์ กระบือ
สมุนไพร ใช้รากต้มน้ำดื่ม แก้อาเจียน
เลือดออกทางปาก ทวารหนัก

ภาพที่ 10 *Polyalthia evecta*

นมน้อย น้ำเต้าแล้ง น้าน้อย ต้องแล้ง
อาหารสัตว์ โค - กระบือ
สมุนไพร ราก ตัน ต้มน้ำดื่มแก้กล้ามเนื้อท้องเกร็ง
บำรุงน้ำนม

ภาพที่ 11 *Elephantopus scaber*

ขี้ไฟนกคุ้ม โคไม่รูลัม คิงไฟนกคุ้ม เคยโป
หย้าไก่ นกคุ้ม หย้าปราบ
หย้าสามสิบสองหาบ หนาดผา
หนาดมีแคลน
อาหารสัตว์ โคแทะเล็ม
สมุนไพร แก้อักเสบ บำรุงหัวใจ
และเพิ่มสมรรถนะทางเพศ

ภาพที่ 12

Desmodium heterocarpon var. *strigosum*

ขางคันทนา ขางคันทนาแดง ดิดหมา อีเหนียวใหญ่
อาหารสัตว์ โค-กระบือ
สมุนไพร ต้มอาบแก้บวม ขับปัสสาวะ
ขับพยาธิทุกชนิด

ภาพที่ 13 *Clausena harmandiana*

ส่องฟ้าดง ล่องฟ้า เหม็น ส่องฟ้า
อาหารสัตว์ โค-กระบือ
สมุนไพร เป็นเครื่องเทศใส่ลาบ
ใบนำไปลวกจิ้มให้สัตว์แก้หวัดหรือไม่สบาย

ภาพที่ 14 *Uraria lagopodioides*

หญ้าหางอัน ขางแมงป่อง หางเสือน้อย หนอนหญ้า
สมุนไพร ราก ฝนกับน้ำปูนใสทาแก้ฝี
สารสกัดจากต้น ใบ กระตุ้นการบีบตัวของมดลูก
ในคนและสัตว์

ภาพที่ 15 *Uraria crinita*

หางหมาจอก หญ้าตะขาบ หญ้าหางแมว
อาหารสัตว์ โค - กระบือ
สมุนไพร รากฝนกับน้ำปูนใสทารักษาฝี
ทั้งต้นผสมหว่ายข้าวเย็นต้มดื่มแก้ปวดเมื่อย

ภาพที่ 16 *Phyllodium elegans*

เกล็ดปลาหมอ กาสามปึกกลาง
อาหารสัตว์ โค - กระบือ
สมุนไพร แก้โรคตับ

ภาพที่ 17 *Polygata chinensis*

คำเตี้ย มักก่า ม้าอีกำ
สมุนไพร ราก ต้มน้ำดื่มบำรุงน้ำนม
ทั้งต้น ต้มน้ำดื่มขับปัสสาวะ
หรือผสมน้ำกระเทียมโรงบำรุงโลหิตและสมรรถนะเพศ

ภาพที่ 18 *Commelina diffusa*

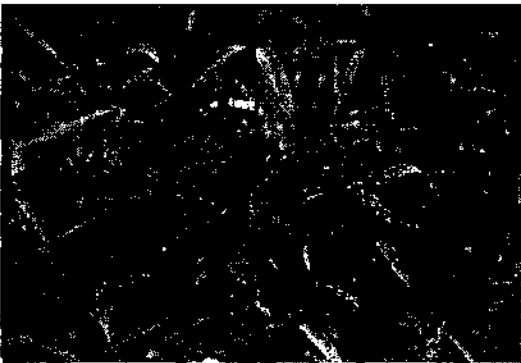
ผักปลาบ
อาหารสัตว์ โค-กระบือ
ชาวบ้านรับประทานเป็นผัก
สมุนไพร ใบ ต้ม คั้นน้ำทาแก้โรคผิวหนัง
รักษาแผลสด ห้ามเลือด

ภาพที่ 19 *Desmodium styracifolium*
ผีเสื้อน้ำ รุกกิ้งดาหน่อ อีเหนียว ก้างกังอี
เกษตรกรภาคอีสาน ไซเลียงวุ้นนม นมกลั่นหอม
สมุนไพร ต้มน้ำดื่มบำรุงร่างกาย

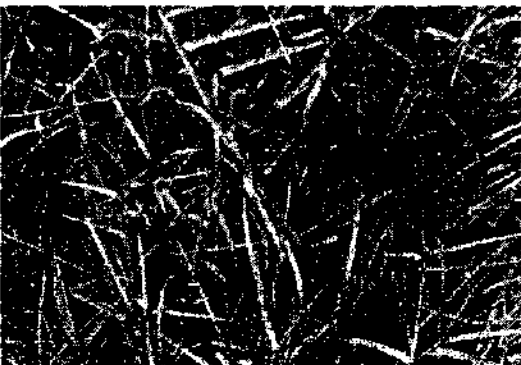
ภาพที่ 20 *Scleria levis*
สามคม หญ้าคมบาง ฟุ้งเม่น
อาหารสัตว์ โค-กระบือ
สมุนไพร ราก เหง้า ต้มผสม
เครื่องเทศและดอกใส่เพิ่มสมรรถนะเพศ

ภาพที่ 21 *Microstegium ciliatum*
หญ้าหลอด หญ้าข่มคา
อาหารสัตว์ โค-กระบือโดยเฉพาะวัวชน

ภาพที่ 22 *Thysanostigma siamensis*
บุหงานรา
อาหารสัตว์ แพะ

ภาพที่ 23 *Hemarthria compressa*
หญ้าหว่ายข้อ
อาหารสัตว์ โค - กระบือโดยเฉพาะวัวชน

ภาพที่ 24 *Hymenachne aurita*
หญ้าถอดปล้อง ปล้องอ้อ ก้องแซน หญ้าปล้อง
อาหารสัตว์ โค - กระบือ

โครงการความร่วมมือกับต่างประเทศ
โครงการความร่วมมือระหว่างกรมปศุสัตว์ และ JICA
"โครงการพัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประเทศไทย"

ความเป็นมา

เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลโดยกรมปศุสัตว์และองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (JICA) มีระยะเวลาดำเนินการ 5 ปี ซึ่งเมื่อสิ้นสุดโครงการจะมีผลต่อการพัฒนาการผลิตปศุสัตว์ไทย คือ

1. มีระบบและเทคนิคการประเมินและคัดเลือกพันธุ์พืชอาหารสัตว์
2. มีระบบและเทคนิคการผลิต การเก็บเกี่ยวและการปรับปรุงคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ระดับเมล็ดพันธุ์จำหน่ายและเมล็ดพันธุ์ขยายสำหรับประเทศไทย
3. มีระบบและเทคนิคการตรวจสอบและควบคุมคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์สำหรับประเทศไทย
4. ปรับปรุงเทคนิคการผลิตการแปรรูปและการใช้ประโยชน์พืชอาหารสัตว์สำหรับเกษตรกรรายย่อย

ผลการปฏิบัติงาน

ประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลัก ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การพัฒนาเทคนิคการประเมินและคัดเลือกพันธุ์พืชอาหารสัตว์บางชนิดที่เหมาะสมสำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์

ได้ดำเนินการพัฒนาเทคนิคการประเมินและคัดเลือกพันธุ์หญ้าอาหารสัตว์ 2 ชนิด คือ หญ้ากินนีสีม่วงและหญ้าลูซี่ และถั่วอาหารสัตว์ 4 ชนิด คือ ถั่วท่าพระสไตโล ถั่วฮามาต้า ถั่วคาวาลเคดและถั่วลิสงนา

หญ้ากินนีสีม่วง ดำเนินการที่ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ขอนแก่น พบว่า มีความแปรปรวนของลักษณะต่างๆ น้อยเนื่องจากเป็นพืชที่มีการสืบพันธุ์แบบไม่ใช้เพศ (apomixis) ส่วนความแปรปรวนที่พบนั้นเนื่องมาจากธรรมชาติของหญ้าในกลุ่มกินนีสามารถผสมข้ามได้บางส่วน ซึ่งสามารถตรวจสอบได้โดยการตรวจสอบถุงคัพพะ (embryo sac analysis)

หญ้าลูซี่ ดำเนินการที่ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง ขณะนี้ได้นำต้นที่คัดเลือกได้จากลักษณะทรงต้น และการให้ผลผลิต จำนวน 23 ต้น มาทำ isolated polycross เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ในปี 2545

ถั่วท่าพระสไตโล ดำเนินการที่ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ขอนแก่น พบว่า ต้นถั่วที่ปลูกจากเมล็ดที่ได้จาก 4 แหล่ง คือ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ เชียงใหม่และบุรีรัมย์ มีความแปรปรวนของลักษณะต่างๆ ทางสัณฐานวิทยาและนิเวศวิทยา แต่เมื่อทดสอบโดยนำมาผสมในต้น (self pollination) และผสมเปิด (open pollination) แล้วนำเมล็ดที่ได้มาทดสอบ พบว่า มีความแปรปรวนน้อยจึงยังไม่สามารถสรุปผลได้ชัดเจนว่ามีการสืบพันธุ์แบบใด

ถั่วฮามาต้า ดำเนินการที่สถานีอาหารสัตว์เชียงใหม่ พบว่า มีความแปรปรวนน้อย และได้คัดเลือกต้นถั่วไว้ 380 ต้น เพื่อทำการทดสอบรุ่นลูกและคุณลักษณะเบื้องต้นต่อไป

ถั่วควาลเคด ดำเนินการที่ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง โดยได้นำเมล็ดจากขอนแก่นและสุโขทัยมาปลูกเพื่อทดสอบรุ่นลูก

ถั่วลิสงนา ดำเนินการที่ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง โดยเก็บรวบรวมจากแหล่งต่างๆ ในประเทศ จำนวน 34 สายพันธุ์ เมื่อนำมาประเมินลักษณะเบื้องต้น พบว่า ecotype ของถั่วลิสงนาสามารถแยกได้เป็น 2 แบบ คือ ต้นเลื่อยมีขนาดเล็ก และ ต้นตั้งตรงมีขนาดใหญ่ จึงเก็บเมล็ดพันธุ์เพื่อศึกษาคุณลักษณะอื่นๆ ต่อไป

กิจกรรมที่ 2 การพัฒนาเทคนิคการผลิต เทคนิคการเก็บเกี่ยวและการจัดการเมล็ดพันธุ์หลังการเก็บเกี่ยว สำหรับการผลิตเมล็ดพันธุ์ขยายและเมล็ดพันธุ์จำหน่าย

กิจกรรมนี้เป็นการศึกษาเทคนิคต่างๆ ในการผลิตเมล็ดพันธุ์รวมทั้งการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวของเมล็ดพันธุ์ชั้นเมล็ดพันธุ์ขยายและเมล็ดพันธุ์จำหน่าย เพื่อให้ได้วิธีการผลิตเมล็ดพันธุ์ที่มีประสิทธิภาพได้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 กิจกรรมย่อย ดังนี้

1. การพัฒนาเทคนิคการปลูกพืชอาหารสัตว์เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ แบ่งออกเป็น 2 กิจกรรม คือ

1.1 การพัฒนาเทคนิคการผลิตเมล็ดพันธุ์ขยาย

ได้ทำการศึกษาเทคนิคการผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วท่าพระสไตลันซ์เมล็ดพันธุ์ขยายที่ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ขอนแก่น พบว่า สามารถได้เมล็ดพันธุ์จำนวน 70 กิโลกรัมในพื้นที่ 1,372 ตารางเมตร

1.2 การศึกษาเพื่อพัฒนาเทคนิคการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ชนิดใหม่

ได้ศึกษาเทคนิคการผลิตเมล็ดพันธุ์หญ้า *Brachiaria brizantha* CIAT 6780 ซึ่งเป็นหญ้าที่ให้ผลผลิตสูงในฤดูแล้ง ดำเนินการที่ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง

2. การพัฒนาเทคนิคการเก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว

ได้มีการติดตั้งเครื่องมือสำหรับโรงงานทำความสะอาดเมล็ดพันธุ์ ที่สถานีอาหารสัตว์เชียงใหม่ ซึ่งสามารถทำความสะอาดเมล็ดพันธุ์ถั่วท่าพระสไตลันซ์ที่เก็บเมล็ดจากพื้นดิน ได้เมล็ดพันธุ์ที่มีความบริสุทธิ์ถึง 98 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้ได้พัฒนาเครื่องมือเก็บเกี่ยวเมล็ดพันธุ์สำหรับเกษตรกร เพื่อช่วยในการเคาะเมล็ดพันธุ์หญ้า ซึ่งเหมาะกับหญ้าอะตราดัม รุขี้และกินนีสีม่วง

3. การพัฒนาเทคนิคการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

ได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลและสถานการณ์ปัจจุบันในวิธีการ และระบบการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ พร้อมทั้งดำเนินการทดลองเพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมในการเก็บรักษาเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์แต่ละชนิด

กิจกรรมที่ 3 การพัฒนาเทคนิคการตรวจสอบและควบคุมคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

ประกอบด้วย 2 กิจกรรมย่อย คือ

1. การพัฒนาเทคนิคการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

ได้มีการจัดซื้ออุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆสำหรับใช้ในห้องปฏิบัติการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ รวมทั้งเตรียมจัดทำเอกสารการตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ ตามกฎสากลของ ISTA ฉบับภาษาไทย

2. การพัฒนาเทคนิคการควบคุมคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์

กิจกรรมนี้มีแผนดำเนินการในปีที่ 3 แต่ในปีนี้โครงการฯ ได้ส่งผู้เชี่ยวชาญระยะสั้น มาให้ความรู้และคำแนะนำในการจัดทำระบบการควบคุมคุณภาพเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์ในประเทศไทย

กิจกรรมที่ 4 การปรับปรุงเทคนิคการผลิต การแปรรูปและการใช้ประโยชน์พืชอาหารสัตว์

กิจกรรมนี้เป็นการพัฒนาเทคนิคการผลิตพืชอาหารสัตว์ระดับเกษตรกรรายย่อยให้สามารถถนอมพืชอาหารสัตว์ให้ได้ผลผลิตสูงและคุณภาพดี สามารถถนอมพืชอาหารสัตว์เพื่อเป็นเสบียงสัตว์ไว้ใช้ในรูปแบบต่างๆ และสามารถนำพืชอาหารสัตว์นั้นมาใช้เลี้ยงสัตว์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่เกษตรกรต่อไป กิจกรรมที่ดำเนินการในปี 2544 มีดังนี้

1. การศึกษาเทคนิคการผลิตถั่วแห้งคุณภาพดีโดยใช้โรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ในช่วงฤดูฝน ดำเนินการที่สถานีอาหารสัตว์เขียงยี่น พบว่า สามารถตากถั่วคาวาลเคดสดได้ครั้งละประมาณ 500 กิโลกรัม โดยใช้เวลาดตากประมาณ 3 วัน ได้ถั่วแห้งที่มีคุณภาพดี มีความชื้น 6.4-3.2 เปอร์เซ็นต์ และมีโปรตีนเฉลี่ยประมาณ 17 เปอร์เซ็นต์

2. การศึกษาศักยภาพของเครื่องอัดฟ่อนพืชอาหารสัตว์แห่งระบบไฮโดรลิก เครื่องอัดฟ่อนชนิดนี้สามารถอัดถั่วคาวาลเคดแห้งทั้งแบบสับและไม่สับได้แน่น มีน้ำหนักฟ่อนละ 20-25 กิโลกรัม

3. การศึกษาเทคนิคการทำหญ้าหมักคุณภาพดี

ได้ดำเนินการศึกษาระดับของปริมาณคาร์โบไฮเดรตที่ละลายน้ำได้ในถั่วคาวาลเคด และถั่วทำพระสโตโลที่อายุการตัดต่างๆ กัน รวมทั้งศึกษาถึงเทคนิคการทำถั่วทำพระสโตโลหมักที่ระดับความชื้นต่างๆ ของถั่วที่ใช้หมัก การใช้หัวมันสำปะหลังเป็นสารเสริมและวิธีการอัดฟ่อนหมักในถูง

นอกจากนี้แล้วโครงการฯ ยังได้สนับสนุนผู้เชี่ยวชาญจากประเทศญี่ปุ่นมาให้ความรู้และคำแนะนำในด้านต่างๆ รวม 6 คน และได้ส่งเจ้าหน้าที่ฝ่ายไทยไปรับการอบรมที่ประเทศญี่ปุ่น รวม 2 คน

โครงการความร่วมมือในการศึกษาวิจัยระหว่าง

กรมปศุสัตว์ และ JIRCAS

Improvement of Cattle Production with Locally Available Feed Resources in Northeast Thailand

ความเป็นมา

เป็นโครงการความร่วมมือในการศึกษาวิจัยระหว่างกรมปศุสัตว์ และ JIRCAS โดยดำเนินการที่ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ขอนแก่น ตำบลท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น มีระยะเวลาในการดำเนินโครงการ ตั้งแต่ เดือนมกราคม 2543 ถึง มีนาคม 2545 และมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการศึกษาวิจัยในการพัฒนาระบบการให้อาหารสำหรับโคเนื้อและโคนม โดยให้วัตถุดิบอาหารสัตว์ที่มีในท้องถิ่น

ผลการปฏิบัติงาน

ได้ทำการวิจัยรวมทั้งสิ้น 8 โครงการ ซึ่งได้ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว 4 โครงการ คือ

1. Energy and nitrogen metabolisms of Holstein crossbred dry cows given Ruzi grass hay with different levels of soybean meal
2. Improvement the fermentation of silage and its final nutritive value using agricultural by-products available in Northeast Thailand
3. An investigation into the reproductive ratio of dairy farm household in Northeast Thailand
4. Fattening experiment of Holstein bull calves using the bagasse silages

และอยู่ในระหว่างการศึกษาวิเคราะห์ทางเคมีและการวิเคราะห์ข้อมูล 4 โครงการ คือ

1. A study on nutritive values of tropical forages
 1. Ruzi grass (*Brachiaria ruziziensis*)
 2. Verano sylo (*Stylosanthes hamata* cv. Verano)
2. A study on nutritive values of tropical forages
 3. Purple guinea grass (*Panicum maximum* cv. TD 58)
 4. Thapra stylo legume (*Stylosanthes guianensis* cv. Thapra (CIAT 184))
3. Energy and nitrogen metabolism in lactating cows fed with corn silage or Cavalcade or rice straw as roughage
4. Studies on the small-bale wrapping system (SBWS) for making whole crop silage in Thailand

นอกจากนี้แล้วได้ดำเนินการจัดทำโครงการเพื่อขอทุนสนับสนุนต่อจาก JIRCAS เรื่อง Evaluation on feed nutritive values and nutrient requirement of Thai dairy cattle ซึ่งมีแผนการดำเนินงานตั้งแต่ปี 2545-2547 รวม / ปี

โครงการอื่น ๆ

โครงการส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวัน ปี 2544

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงศึกษาธิการได้มีข้อตกลงความร่วมมือในการส่งเสริม และสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวันอย่างต่อเนืองและมีคุณภาพ เพื่อให้นักเรียนโดยเฉพาะเด็กในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง พร้อมทั้งจะรับการพัฒนาศึกษาด้านต่าง ๆ อย่างเต็มที่ต่อไป โดยขอให้กรมปศุสัตว์สนับสนุนด้านพันธุ์สัตว์ปัจจัยการผลิตที่จำเป็น และให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ เพื่อให้เกิดผลผลิตมาใช้ตามโครงการ และเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ให้เด็กนักเรียนและผู้ปกครองเป็นตัวอย่างสามารถนำไปปฏิบัติเป็นอาชีพเสริมได้ต่อไป โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการ บริโภคอย่างเพียงพอ และเหมาะสมต่อความต้องการของร่างกาย
2. เพื่อส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เด็กนักเรียนมีความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ สามารถใช้ในการประกอบอาชีพได้ต่อไป
3. เพื่อให้โรงเรียนเป็นแหล่งสาธิตและถ่ายทอดความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์แก่ชุมชนโดยรอบ

ปี 2544 กรมปศุสัตว์ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีการผลิตไก่สำหรับใช้บริโภคและกรมฯ ได้มอบหมายให้กองอาหารสัตว์รับผิดชอบในการผลิตอาหารไก่ ให้โครงการส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวันอย่างต่อเนือง

เป้าหมาย

ปี 2544 กองอาหารสัตว์ผลิตอาหารไก่ 120,000 กิโลกรัม สำหรับ 1,000 โรงเรียน ๆ ละ 120 กิโลกรัม

งบประมาณ

ปีงบประมาณ 2544 วงเงิน 1,100,000 บาท (หนึ่งล้านหนึ่งแสนบาทถ้วน)

หน่วยงานดำเนินการ

1. ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง
2. ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ชัยนาท
3. ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ลำปาง
4. ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์นครศรีธรรมราช
5. ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์นราธิวาส

ผลของการปฏิบัติงาน

ผลิตอาหารไก่ทั้งหมด 120,000 กิโลกรัม คิดเป็น 100 % ของแผน โดยใช้งบประมาณในการดำเนินงานทั้งสิ้น 1,100,000 บาท (หนึ่งล้านหนึ่งแสนบาทถ้วน)

ตารางที่ 49 สรุปผลการปฏิบัติโครงการส่งเสริมให้เด็กนักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารอิ่มทุกวัน

ลำดับ ที่	หน่วยงาน	แผนผลิตอาหาร ไก่ จำนวน (ก.ก.)	ผล	คิดเป็น % ของ แผน	เงินจัดสรร (บาท)
1	ศอศ.ชัยนาท	8,520	8,520	100%	78,100
2	ศอศ.ปากช่อง	77,160	77,160	100%	707,300
3	ศอศ.ลำปาง	20,400	20,400	100%	187,000
4	ศอศ.นครศรีธรรมราช	7,320	7,320	100%	67,100
5	ศอศ.นราธิวาส	6,600	6,600	100%	60,500
	รวม	120,000	120,000	100%	1,100,000

โครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังพักชำระหนี้ (ระหว่าง เดือน เมษายน 2544-กันยายน 2544)

หลักการและเหตุผล

1. รัฐบาลกำหนดนโยบายฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร เร่งรัดการแก้ปัญหาหนี้สินและพักชำระหนี้ให้สามารถฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพ

2. คณะรัฐมนตรี มีมติเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2544 และวันที่ 1 พฤษภาคม 2544 เห็นชอบโครงการพักชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย ตามนโยบายของรัฐบาลผ่านระบบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยให้ความช่วยเหลือเกษตรกรรายย่อยที่ประสบปัญหาหนี้สิน เนื่องจากเหตุสุดวิสัยและจำเป็นอย่างยิ่งให้ลดภาระหนี้สิน 3 ปี เพื่อให้โอกาสฟื้นฟูตนเองในการประกอบอาชีพสร้างรายได้ และเกษตรกรจะต้องใช้โอกาสที่ได้รับนี้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและสามารถจ่ายชำระหนี้ได้หลังสิ้นสุดโครงการ ซึ่งจะช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศฟื้นตัวอย่างแท้จริงและยั่งยืน

3. เป้าหมายเกษตรกรร่วมโครงการ

เกษตรกรรายย่อยลูกค้า ธ.ก.ส. วงเงินกู้ไม่เกิน 100,000 บาท ได้พักชำระหนี้เงินต้นและไม่เสียดอกเบี้ยเป็นเวลา 3 ปี (ตั้งแต่ 1 เมษายน 2544 ถึง 31 มีนาคม 2547) รวมมูลค่าหนี้สิน 75,031 ล้านบาท แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ลูกค้าชั้นดี	1,362,411	ราย	มูลค่าเงินกู้คงเป็นหนี้ (ล้านบาท)	54,502
2. ลูกค้าชั้นทั่วไป	502,159	ราย	มูลค่าเงินกู้คงเป็นหนี้ (ล้านบาท)	16,208
3. ลูกค้าค้างชำระ	515,218	ราย	มูลค่าเงินกู้คงเป็นหนี้ (ล้านบาท)	23,346
รวม	2,379,786	ราย	มูลค่าเงินกู้คงเป็นหนี้	94,056(ล้านบาท)

ทั้งนี้ เกษตรกรรายย่อยที่อยู่ในข่ายได้รับความช่วยเหลือและประสงค์ขอรับความช่วยเหลือตามโครงการต้องแสดงเจตจำนงเข้าร่วมโครงการกับ ธ.ก.ส. และจะต้องเข้าสู่กระบวนการปรับปรุงการผลิตเพื่อฟื้นฟูอาชีพและพัฒนาอาชีพตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกับเกษตรกรเป็นผู้กำหนดร่วมกัน

4. เพื่อให้การปฏิบัติงานโครงการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้สอดคล้องกับนโยบายและมีความชัดเจนในการปฏิบัติ คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบกรอบแนวทางการดำเนินงานโดยสรุป

1) การรวบรวมรายชื่อเกษตรกรที่ร่วมโครงการ ธ.ก.ส. เป็นผู้จัดทำบัญชีรายชื่อเกษตรกรรายย่อยที่เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ตามคุณสมบัติที่กำหนดและประสงค์จะเข้าร่วมโครงการแยกรายชื่อตำบล/อำเภอ/จังหวัดมอบหมายให้ ธ.ก.ส. จัดส่งรายชื่อดังกล่าวให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดจะเป็นหน่วยงานอำนวยความสะดวกและประสานงานโครงการระดับจังหวัด

2) จัดตั้งคณะอนุกรรมการฟื้นฟูอาชีพเกษตรกรหลังการพักชำระหนี้ระดับจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นกรรมการ และเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ มีหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงาน กำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน โครงการติดตามและประเมินผลการช่วยเหลือเกษตรกรเป็นรายบุคคล

3) จัดตั้งศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อสนับสนุน ตรวจสอบและจำแนกกลุ่มเกษตรกรลูกค้าที่เข้าร่วมโครงการจัดทำแผนฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการแต่ละราย พร้อมทั้งจัดทำแผนถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้แก่เกษตรกร

4) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการช่วยเหลือฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร ตามความต้องการ และสอดคล้องกับแผนรองรับการให้การสนับสนุนด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีและทางเลือกอาชีพ จำนวน 135,494 ราย

ปี 2544 กรมปศุสัตว์ได้มอบหมายให้กองอาหารสัตว์ ทำหน้าที่จัดหาอาหารสัตว์ปีกในวงเงิน กิโลกรัมละ 10 บาท จำนวนทั้งสิ้น 1,800,360 กิโลกรัม

วัตถุประสงค์โครงการ

1. เพื่อสร้างรายได้ สร้างงาน ให้เกษตรกร
2. เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจระดับท้องถิ่น ด้วยการถ่ายทอดเทคโนโลยีและสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้ครอบคลุมเกษตรกรเป้าหมายทั้งหมด โดยให้เป็นไปตามความต้องการของเกษตรกรรายย่อยที่พักชำระหนี้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อฟื้นฟูเกษตรกรภายใต้กรอบอาชีพที่ส่งเสริมและมีโอกาสทางตลาดให้
3. สามารถที่จะชำระหนี้และขยายการผลิตต่อไปได้ หลังจากครบกำหนดพักชำระหนี้ตามนโยบายรัฐบาล

เป้าหมาย

ปี 2544 กองอาหารสัตว์ผลิตอาหารไก่ จำนวน 1,750 ตัน สำหรับเกษตรกร 35,000 ราย

งบประมาณ

ปี 2544 วงเงิน 17,500,000 บาท

พื้นที่ดำเนินงาน

ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ขอนแก่น

ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์สระแก้ว

ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ชัยนาท

ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง

ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์นราธิวาส

ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์เพชรบุรี

ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์นครศรีธรรมราช

ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ลำปาง

ระยะเวลาดำเนินการ

เมษายน 2544 - กันยายน 2544

ตารางที่ 50 สรุปผลการผลิตและจัดส่งอาหารสัตว์ปีโครงการฟื้นฟูเกษตรกรรมหลังพื้กภัยระหับปี 2544 (เมษายน 2544-กันยายน 2544)

หน่วยงำนผลิต/จัดส่ง	เป้าหมาย ของแผน (ตัน)	ผลกำรผลิต (ตัน)	ผลกำรจัดส่ง (ตัน)	จำนวนเกษตรกร	คิดเป็น% ของแผน	เงินจัดสรร (บาท)
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ขอนแก่น	282,850	52,220	52,220	4,300	18.46	2,535,500
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์สระแก้ว	61,700	60,250	60,250	1,200	97.65	553,200
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์รียนาท	221,050	52,430	63,650	10,800	28.79	1,982,300
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์นราธิวาส	102,850	29,450	29,450	5,500	28.63	922,000
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์เพชรบุรี	51,400	10,000	10,000	8,500	19.46	461,000
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์นครศรีฯ	87,400	38,500	38,500	1,000	44.05	783,700
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ปากช่อง	556,000	116,000	116,000	1,700	20.86	6,343,800
ศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ลำปาง	437,100	65,000	64,700	2,000	14.80	3,918,500
รวม	1,800,350	423,850	434,770	3,500	24.15	17,500,000

หมายเหตุ ผลงำนที่ยังไม่ได้ดำนเป้ำหมำยจะดำเนินกำรต่อไปในปี 2545 จนครบดำนเป้ำหมำย

โครงการผลิตเสบียงสัตว์ให้กองผสมเทียม

การจัดส่งหน่วยให้กองผสมเทียม ปีงบประมาณ 2544 มีเป้าหมายการจัดหา 710,280 ก.ก. งบประมาณ 2,354,640 บาท สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย ตามรายละเอียดในตารางที่ 51—52

ตารางที่ 52 ผลการจัดส่งพืชอาหารสัตว์คุณภาพปานกลาง ใหหน่วยงานของกองผสมเทียม

หน่วยรับ กองผสมเทียม	หน่วยจ่าย กองอาหารสัตว์	แผน (ก.ก.)	ผล (ก.ก.)	งบ ประมาณ (ก.ก.)
1. กศพ.ปทุมธานี	ศูนย์ฯ ปากช่อง	62,480	62,480	187,440
ลำพูนกลาง	ศูนย์ฯ เพชรบุรี	100,000	100,000	300,000
	สถานีฯ ประจวบคีรีขันธ์	150,000	150,000	450,000
2. ศพท. นครราชสีมา	ศูนย์ฯ ปากช่อง	50,000	50,000	150,000
3. ศพท. ขอนแก่น	สถานีฯ เชียงยืน	36,000	36,000	36,000
4. ศพท. เชียงใหม่	สถานีฯ แพร่	50,000	50,000	50,000
5. ศพท. พิษณุโลก	สถานีฯ พิจิตร	38,000	38,000	38,000
	รวม	486,480	486,480	1,459,440

ตารางที่ 52 ผลการจัดส่งพืชอาหารสัตว์คุณภาพดี ใหหน่วยงานของกองผสมเทียม

หน่วยรับ กองผสมเทียม	หน่วยจ่าย กองอาหารสัตว์	แผน (ก.ก.)	ผล (ก.ก.)	งบประมาณ (ก.ก.)
1. ศพท. ขอนแก่น	ศูนย์ฯ ขอนแก่น	50,000	50,000	200,000
2. ศพท. ลพบุรี (ห่านหลวง)	สถานีฯ พิจิตร	68,800	68,800	275,200
3. ศพท. เชียงใหม่	สถานีฯ สุโขทัย	55,000	55,000	200,000
	สถานีฯ พิจิตร	50,000	50,000	200,000
	รวม	223,800	223,800	895,200

โครงการธนาคารโค — กระบือ ปี 2544

หลักการและเหตุผล

โครงการธนาคารโค — กระบือ เพื่อเกษตรกรตามพระราชดำริ เป็นโครงการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โครงการหนึ่งที่กรมปศุสัตว์ได้รับพระราชทานให้ดำเนินการ เนื่องจากการเสด็จพระราชดำเนินออกตรวจเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ โครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา จังหวัดสระแก้ว เมื่อปี พุทธศักราช 2522 ทรงทราบว่าราษฎรจำนวนมากขาดแคลนโค — กระบือ มาใช้แรงงานในราคาแพงมากและบางครั้ง เมื่อจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรแล้วก็เกือบจะไม่ได้อะไรเลย เพราะต้องจ่ายเป็นค่าเช่า โค — กระบือ ไปเกือบหมด จึงได้ทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งธนาคารโค — กระบือ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากจนได้ โค — กระบือ ไว้ใช้แรงงานเป็นของตนเอง

วัตถุประสงค์ผลการปฏิบัติงาน

เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ยากจนทั่วประเทศให้มี โค — กระบือ ไว้ใช้แรงงาน และเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรเป็นการช่วยให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

ธนาคารโค — กระบือ จะได้ดำเนินการช่วยเหลือเกษตรกรที่ยากจนให้มีโอกาสได้เป็นเจ้าของ โค — กระบือ เป็นของตนเองให้มากและกว้างขวางที่สุด เพื่อลดภาระที่เกษตรกรจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเช่า โค — กระบือ ใช้แรงงาน

ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารโครงการธนาคารโค — กระบือ เพื่อเกษตรกร ตามพระราชดำริ เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2544 เห็นชอบให้นาโค — กระบือ ที่มีผู้บริจาคไปกักเลี้ยงไว้ที่ศูนย์/สถานีอาหารสัตว์ ประมาณ 1 เดือน เพื่อบำรุงเลี้ยงให้มีสภาพสมบูรณ์ กักตรวจโรค ถ่ายพยาธิ ฉีดวัคซีน และผสมพันธุ์ ก่อนนำไปให้เกษตรกร โดยค่าใช้จ่ายอาหารสัตว์ได้รับจากโครงการธนาคารโค — กระบือ นั้น กองอาหารสัตว์ได้คัดเลือกสถานีอาหารสัตว์อุดรธานี และสถานีอาหารสัตว์บุรีรัมย์เข้าร่วมโครงการนี้ โดยปรับปรุงสถานที่ สร้างคอกพักสัตว์ จัดเตรียมแหล่งน้ำ และปรับปรุงแปลงหญ้าเพื่อให้สามารถเลี้ยง โค — กระบือได้ แห่งละ 400 ตัว ตลอดเวลาจนสิ้นสุดโครงการ

ระยะเวลาดำเนินการ

เมษายน — กันยายน 2544

งบประมาณ

สถานีอาหารสัตว์อุดรธานี	งบประมาณ	214,500	บาท
สถานีอาหารสัตว์บุรีรัมย์	งบประมาณ	150,000	บาท

ตารางที่ 53 สรุปผลการปฏิบัติงานการเลี้ยงพันธุ์สุภาพ โค - กระบือ ของธนาคารโค- กระบือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2544

สถานีอนุบาลสัตว์	สัตว์นำเข้าสถานียุ		สัตว์ตาย		ผลการจัดส่ง		คงเหลือ	
	โค	กระบือ	โค	กระบือ	โค	กระบือ	โค	กระบือ
อุดรธานี	422	541	9	7	มหาสารคาม 101	อุดรธานี 67	144	247
					ขอนแก่น 90	สกลนคร 120		
					อุดรธานี 38	ขอนแก่น 60		
					เลย 40	เลย 20		
					รวม 269	รวม 287		
บุรีรัมย์	279	208	7	5	สุรินทร์ 65	บุรีรัมย์ 57	0	96
					บุรีรัมย์ 101	มหาสารคาม 50		
					ยโสธร 30			
					มหาสารคาม 76			
					รวม 272	รวม 107		
รวม	701	749	16	12	541	394	144	343

หมายเหตุ ควรปรับปรุงวิธีการขนย้ายสัตว์ก่อนส่งเข้าสถานีอนุบาลสัตว์ เนื่องจากโคกินหญ้าสดและเหยียบทับกันตายขณะขนย้าย

โครงการสารสนเทศกองอาหารสัตว์

กองอาหารสัตว์เริ่มดำเนินการจัดทำระบบสารสนเทศของกองอาหารสัตว์ เมื่อวันที่ 2 มกราคม 2543 มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานของกองอาหารสัตว์ ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไปในการศึกษาหาความรู้ และเป็นสื่อกลางระหว่างเกษตรกร หรือผู้สนใจกับกองอาหารสัตว์ กองอาหารสัตว์ได้พัฒนาปรับปรุง ระบบสารสนเทศของกอง แบ่งออกเป็น 2 ระบบ คือ

1. ระบบ Intranet เพื่อเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ของกองอาหารสัตว์ให้กับเจ้าหน้าที่ภายในกรมปศุสัตว์ และเป็นสื่อกลางในการติดต่อแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน ที่ IP Address <http://192.168.11.140> ซึ่งใน Intranet ประกอบด้วยหัวข้อ ดังนี้

- หน่วยงานกองอาหารสัตว์
- บุคลากร
- ผลการปฏิบัติงาน
- ประกาศข่าว

2. ระบบ Internet มี web site คือ www.geocities.com/andddld มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลด้านอาหารสัตว์ให้กับเกษตรกรและผู้สนใจทั่วไปได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับด้านอาหารสัตว์ ซึ่งใน web site ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1. หัวข้อ "แนะนำกองอาหารสัตว์" มีรายละเอียดย่อย ดังนี้

- 1.1 ประวัติ ภารกิจ
- 1.2 โครงสร้างองค์กร
- 1.3 สถานที่ตั้ง
- 1.4 คณะผู้บริหาร
- 1.5 แผนปฏิบัติงาน
- 1.6 ข้อมูลพื้นฐานและสถิติ

2. หัวข้อ "ข้อมูลเผยแพร่" มีรายละเอียดย่อย ดังนี้

- 2.1 ความรู้ด้านพืชอาหารสัตว์
- 2.2 ความรู้ด้านอาหารสัตว์
- 2.3 วารสารข่าวสารพืชอาหารสัตว์
- 2.4 ผลงานวิจัยกองอาหารสัตว์
- 2.5 บทความวิชาการ
- 2.6 เอกสารกองอาหารสัตว์

3. หัวข้อ "บริการด้านอาหารสัตว์" มีรายละเอียดย่อย ดังนี้
 - 3.1 ถาม – ตอบ ปัญหาอาหารสัตว์
 - 3.2 เว็บไซต์ที่น่าสนใจ
 - 3.3 ข่าวประชาสัมพันธ์
 - 3.4 บริการคำนวณสูตรอาหารสัตว์
 - 3.5 บริการวิเคราะห์อาหารสัตว์
 - 3.6 ข้อมูลการจำหน่ายเมล็ดพันธุ์พืชอาหารสัตว์
 - 3.7 จำหน่ายเลบียงสัตว์

ซึ่งในหัวข้อย่อยแต่ละเรื่องจะมีรายละเอียดข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยสามารถเข้าไปหาข้อมูลด้วยการ Click เข้าไปในแต่ละหัวข้อนั้น ๆ กองอาหารสัตว์จะปรับปรุงพัฒนา เนื้อหา รายละเอียดต่าง ๆ ด้านอาหารสัตว์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ตอบสนองความต้องการของเกษตรกรและผู้สนใจเข้าเยี่ยมชมและติดต่อขอข้อมูลทาง web site นอกจากนี้กองอาหารสัตว์ยังมี E-mail Addrees สำหรับติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานภายในกองอาหารสัตว์ถึงศูนย์วิจัยอาหารสัตว์ และสถานอาหารสัตว์ และหน่วยงานอื่น ที่ E – mail Addrees : andddd@hotmail.com